

SU KAYNAKLARI BAKANLIğI

KURULUŞ KANUNU TASARI TASLAğI
ÖNERİSİ

28 Őubat 2010

ULUSAL SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEğİ

SU KAYNAKLARI BAKANLIĞI
KURULUŞ KANUNU TASARI TASLAĞI ÖNERİSİ

2010

Tüm hakları saklıdır. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir

ISBN:.....

Yayınlayan:

(USİAD) Ulusal Sanayici ve İşadamları Derneği

Çalışmayı Yürüten ve
Yayına Hazırlayan:

ADA Strateji
312 417 00 41
www.adastrateji.com

İstem Adresi:

USİAD Genel Merkezi
Keskin Kalem Sok. Esen Ap. No: 6 Daire: 6
Esentepe-Şişli/ İstanbul
Tel: 0212 217 36 48 E-posta: iletisim@usiad.net

ÖNSÖZ

Su ve Toprak kaynakları, insanoğlu için taşıdığı yaşamsal önemin yanı sıra ölkelerin varlığı, güvenlik çıkarları, ekonomik gelişimleri açısından da büyük öneme sahip olan doğa kaynaklarıdır. Bu iki kaynak, hızlı nüfus artışı, ihtiyaçların çeşitlenmesi, kirlenme ve yanlış kullanım baskısı altında bulunmaktadır.

Su ve toprak kaynaklarının birlikte uygarlığın gelişmesinde en önemli rolü oynayan doğa kaynaklar olduğu bilinmektedir. Tarih öncesinde uygarlığın gelişmesinde başat rol oynayan bu kaynakların önemi yüzyıllar sonra azalmamış tersine artmıştır. Bu kaynaklar bugün de bir ölkenin ulusal kalkınma ve gelişmesinde en etkili rol oynayan temel unsurlardır.

İnsanlık tarihinde her zaman güç unsurlarının dengesini ve uygarlığın kalitesini belirleyen su ve toprak kaynakları özellikle gıda güvenliğinin sağlanması açısından günümüzde daha da hayati ve stratejik bir konuma gelmiştir. Bu nedenle ölkelerin su ve toprak kaynaklarının sürdürülebilir yönetimi süreçte önem kazanmaktadır.

Mevcut durumda artan su ve gıda sıkıntısı, mevcut ve gelecekteki eğilimlerin yarattığı kaygılar, ölkelerin akılcı ve sürdürülebilir su ve toprak politikaları uygulaması gereğini ortaya çıkarmıştır. Bu politikaların küresel reçetelerin dışında, ulusal çıkarlar gözetilerek belirlenen ve aynı zamanda sosyal taleplerle de duyarlı politikalar olması zorunluluğu vardır.

Dünyadaki güç paylaşımında geçmişe nazaran farklı yöntemlerin etkili olduğu bir küresel süreç yaşanmaktadır. Son çeyrek yüzyılda ölkelerin su başta olmak üzere doğa kaynakları ile ilgili olarak küresel anlamda aktörleri, değişenleri ve değişkenleri farklı olan yeni bir döneme girilmiştir. Bu dönemde doğa kaynaklardan oluşan güçlerini, stratejik ağırlık merkezleri olarak koruyarak geliştirebilen ve kullanabilen ölkeler başarı sağlayabileceklerdir. Bu nedenle günümüzde doğa kaynakların korunması aynı zamanda, ulusal güvenlik stratejisinin de ayrılmaz bir parçası olarak ortaya çıkmaktadır.

Ölkemizin doğa kaynaklarını korumayı ve ondan en verimli ve sürdürülebilir şekilde ulusal çıkarları doğrultusunda yararlanmayı öncelikleri arasında bulunduran bir kalkınma-gelişme anlayışında planlama ve uygulama yaptırımlarına ihtiyaç duyulmaktadır.

SU KAYNAKLARI BAKANLIĞI

KURULUŞ KANUNU TASARI TASLAĞI ÖNERİSİ

Bu çerçevede su ve toprak kaynaklarımızın etkili ve verimli şekilde geliştirilmesi konusunda ulusal politikalara duyulan ihtiyaç gün geçtikçe artmaktadır.

USİAD son iki yılda; Su Raporu, Su ve Toprak, GAP Raporu, Reformu Bekleyen Topraklar adlarıyla su ve toprak kaynaklarımızla ilgili 4 adet rapor yayınlayarak, bu alanda ulusal ve toplumsal politika ve stratejilerin belirlenmesine kalıcı katkıda bulunmaya çalışmıştır. Bu çalışmalardan Su ve Toprak kitabı içeriğinde Su Yasası önerisi de yer almaktadır.

Su ve toprak konusunda yayınladığımız çalışmalarımızın okunmasından sonra konuyla ilgili uzman kişi, kurum ve kuruluşların yanı sıra, basından ve toplumumuzun farklı kesimlerinden aldığımız çok olumlu eleştirilerden büyük memnuniyet duyduk.

Çalışmalarımızın su kaynaklarımız ve su hizmetleri yönetimi konusunda ulusal bir su politikasına duyduğumuz ihtiyaca katkıda bulunduğunu düşünüyoruz. Ülkemizdeki su potansiyelinin geliştirilmeyi bekleyen 3/2'sine karşı, su yönetimindeki çok parçalı yapının ortaya çıkardığı olumsuzluklar, su kaynakları yönetiminin kurumsal yapısının kapsamlı bir biçimde yenilenmesini zorunlu kılmaktadır. Bu nedenle bu konuda başlattığımız çalışmaları bu kez daha somut bir adımla "Su Kaynakları Bakanlığı Kuruluş Kanunu Tasarı Taslağı Önerisi" ile sürdürerek kamuoyunun bilgi ve ilgisine sunmak istedik.

Bu kanun tasarı taslağı önerisi çalışmasını hazırlayan uzmanlar Sn. Dursun YILDIZ, Sn. Özdemir ÖZBAY, Sn. Dr. Nüvit SOYLU, Sn. Erkan Alemdaroğlu, Sn.Hasan KIRMIZITAŞ'a, bu çalışmanın Danışma Kurulu'nda yer alarak çok değerli görüş ve önerileriyle katkıda bulunan sivil toplum örgütleri başkanlarına, bilim adamlarına, uzmanlara ve yayınlanmasında emeği geçen tüm arkadaşlarıma teşekkür ederim.

Bu çalışmanın, TBMM'ne sunulması gereken Su Kaynakları Bakanlığı kuruluş yasası tasarı taslağı için, yararlı olacağı inancını taşıyoruz. Ulusal Sanayici ve İşadamları Derneği olarak, bu konuda yapılacak çalışmaya her türlü katkıda bulunacağımızı belirtiyoruz.

Saygılarımla.

Fevzi DURGUN

USİAD Genel Başkanı
Ocak 2010-İstanbul

“SU BAKANLIĞI” ÖNERİLERİ

Vekilden “Su Bakanlığı” önerisi

20 Eylül 2006

AKP Karaman Milletvekili Mevlüt Akgün, “Su Bakanlığı” kurulması için Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'a bir mektup yazdı.

Akgün, gelecekte petrolden daha değerli olacağı düşünülen suyun ve kaynaklarının korunması için “Su Bakanlığı” kurulmasını istiyor.

Ziraatçılar: “Su Bakanlığı” kurulmalı

31 Aralık 2007

Y Radikal - ANKARA - Türkiye Ziraatçılar Derneği Genel Başkanı İbrahim Yetkin, 2008 yılı beklentilerini şöyle sıraladı: "Sulama yatırımları yeniden gözden geçirilmeli, vahşi sulama olarak adlandırdığımız yüzey sulaması şekli terk edilerek basınçlı sulama sistemlerine geçiş için gerekli altyapı hazırlanmalıdır. Su mülkiyetinde kamu sistemi korunmalı ancak sulama tesislerinin işletilmesinde kâr amaçlayan piyasa türü bir işletmecilik yerine, çiftçilerin ortak ihtiyaçlarından kaynaklanan kâr amaçlamayan kooperatifler tercih edilmelidir.

Su Bakanlığı kurularak su konusundaki yetki ve sorumluluklar bir çatı altında toplanmalı, ya da DSİ'nin yapısı güçlendirilerek yetki ve sorumluluklar bu kuruluşta toplanmalıdır. Su ile ilgili bütün konuları içeren 'Su Yasası' çıkarılmalıdır."

Turizm ve Çevre Gazetecileri Derneği (TURÇEV) Başkan Vekili Metin Çiftçi'den "Su Bakanlığı" önerisi

29 Ağustos 2007

Hürriyet Metin Çiftçi'nin de bu konudaki önerileri şöyle:

"Su esas olarak yönetim sorunudur. 60. hükümetin, Su Bakanlığı'nı oluşturması, ihmal edilmiş bir soruna ivedi ve merkezi düzeyde bir muhatap belirlemek olanağı yaratacaktır. Ortadoğu ülkelerinde daha yaygın olmak üzere dünyada 20'yi aşkın ülkede böyle bakanlık-kuruluş var.

Su Bakanlığı, Yerel Su Sorunları, Tarımsal Sulama Sorunları, Akarsu Su ve Baraj İzleme Sistemleri ile İçme ve Kullanma Suyu Kaynakları konusunda uzmanlaşmaya olanak sağlayacaktır. Su Bakanlığı su tasarrufu konusunda ulusal öncelikler ve projeler geliştirilmesini de hızlandıracaktır. Kurulacak bu bakanlık yönetsel önceliklerin belirlenmesi kadar, toplumun bütün kesimlerinin zihniyet dönüşümünde duyarlılık yaratacak çalışmalara kaynaklıkta edebilecektir"

YOZGAT Boğazlıyan Belediye Başkanı Mustafa Özdal " Su Bakanlığı Kurulsun"

2007

İHAŞ HABER AJANSI YOZGAT Boğazlıyan Belediye Başkanı Mustafa Özdal, küresel ısınma nedeniyle ülkemizde birçok yerde çölleşmenin başladığını belirterek yeni oluşacak hükümetin 'Su Bakanlığı' kurması gerektiğini söyledi.

Belediye Başkanı Mustafa Özdal, tarımda kullanılan sulama suyunda sıkıntı yaşadığını dile getirerek, "Denetimsiz açılan derin kuyular yeraltı sularını tüketmektedir. Daha önce 50-60 metre derinlikten su çıkarılırken, bugün 250-300 metre derinlikten çıkarılmaktadır. Bundan sonra açılacak derin kuyulara dikkat edilmesi ve izin verilmemesi gerektiğini vurgulayan Başkan Özdal, "Yeni oluşacak hükümetin bir 'Su Bakanlığı' kurması gerekiyor. Gerçekten önümüzdeki dönemlerde en önemli konulardan bir tanesi su olacaktır. Bu nedenle suyun en iyi şekilde kullanılması ve yönetilmesi için Su Bakanlığı'na ihtiyaç vardır" şeklinde konuştu.

Selçuk Üniversitesi Öğretim Üyesi ve Konya Jeoloji Mühendisleri Odası Başkanı Doç. Dr. Tahir Nalbantçılar “Su Bakanlığı” Kurulmalı

4 Ağustos 2007

YENİASYA Türkiye'nin karşı karşıya bulunduğu su sorunu için “Su Bakanlığı” kurulmasını teklif eden Nalbantçılar, "Bugün dünya ülkelerinde 20'den fazla su bakanlığı bulunmaktadır. Hatta Saddam sonrası Irak'ta bu bakanlığın oluştuğunu gözlemlemekteyiz. Dünya üzerinde su zengini ülkelerde bile su bakanlığı vardır. Yaşamın kaçınılmazı olan suyun ülkemizde bu denli sınırlıyken önümüzdeki yıllar içinde artacak küresel ısınma ve gereksinim fazlalığını göz önünde bulundurarak, mutlaka su bakanlığıyla temsil edilmesi zorunludur."

Muğla Belediye Başkanı Osman Gürün, “Su Bakanlığı” kurulmasını istedi

08 Ocak 2009

Muğla Belediye Başkanı Türkiye'deki su sorununu çözecek bir bakanlığın kurulmasını teklif etti. Osman Gürün, küresel ısınmayla birlikte gündemin değişmez konusu haline gelen suyun tek elden idare edilmesini, bunun için de su bakanlığı kurulmasını önerdi. Konuyla ilgili ciddi çalışmalarını bulunduğunu belirten Başkan Gürün, önerisini CHP Muğla milletvekilleri aracılığıyla meclis gündemine taşımayı hedeflediğini açıkladı. Gürün, "Bu fikrimizi milletvekillerimize ilettik. Kuraklık her geçen gün artıyor. Dünyadaki örnekleri gibi bakanlık kurulsun. Vekillerimiz bu konuyla ilgili bir teklif üzerinde çalışıyor" dedi.

Kaynak Kullanımı

Su konusunda ciddi düzenlemeler yapılması gerektiğini anlatan başkan Osman Gürün, sadece Türkiye'nin değil, bütün dünyanın önümüzdeki kısa dönemde en büyük sorunlarından biri olmaya aday olduğunu anlattı. Gürün, su konusunun ilerde çok büyük paylaşım kavgalarının da nedeni olacağına dikkat çekti. Başkan Osman Gürün, bu nedenle mevcut kaynakların en verimli şekilde değerlendirilmesi

ve korunması için çok ciddi ve radikal bazı düzenlemelerin yapılması gerektiğini belirtti.

Gürün, "Bu düzenlemelerden birisi, bütün su rejiminin, su yönetiminin tek elde toplanması ve bu konudaki bütün yetki ve sorumluluğun kullanıldığı su bakanlığı kurulması. Nasıl ki, Enerji Bakanlığı ülke genelinde enerjiyle ilgili bütün yetki ve sorumluluğu taşıyorsa, su bakanlığı da aynı şekilde tek sorumlu olmalı" diye konuştu. Suyun ana isale hatları ile yerleşim birimlerine getirilmesi ve burada yerel yönetimlere devredilmesi gerektiğini söyleyen Başkan Gürün, şunları kaydetti: "Ülke genelinde tek elden idare edilecek su rejimi, ulusal elektrik dağıtım hattı enterkonekte sistem gibi ağlarla dağıtılabılır. Ana isale hatlarıyla yerleşim merkezlerinin yakınına kadar getirilecek su, bu noktadan itibaren yerel yönetimlere verilebilir. Böylece, su konusunda ülke çapında çok ciddi bir standardizasyon sağlanabilir. Çeşitli haksızlıklar ortadan kaldırılabilir ve suyla ilgili yaşanan 'sen - ben' çekişmesi de bitirilebilir."

İzmir Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ekrem Demirtaş'tan "Su Bakanlığı kurulsun" teklifi

5 Ekim 2008

İzmir Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ekrem Demirtaş, Türkiye'de su sorununun her geçen yıl büyüdüğünü belirterek, "En canlı örnek İzmir'de yaşadıklarımız. Sular hem sağlık açısından tehlikeli hem de yetersiz. Kuraklık her geçen gün artıyor. Bu nedenle bütün su idaresini ve yönetimini tek elden yürütecek, dünyadaki örnekleri gibi Su Bakanlığı kurulmalı. Giderek derinleşen su krizine karşı şimdiden önlem almalıyız." dedi.

Ekrem Demirtaş, "Küresel ısınmayla paralel olarak hızla artan nüfus, su konusunda büyük sıkıntılar yaşanmasına neden oluyor. Su, önümüzdeki dönemde de ülkemizin ve dünyanın bir numaralı gündem maddesi olmaya aday. Bu nedenle biran önce tedbir alınması, uzun vadeli çözümler için çalışmalar yapılması gerekiyor." şeklinde konuştu.

Türkiye'de su idaresi ile ilgili olarak başta DSİ ve bu kurumun bağlı olduğu Çevre ve Orman Bakanlığı olmak üzere ilgili kurumlar olduğunu anlatan Demirtaş, şunları söyledi: "Su yönetimini sadece mevcut kaynakların kullanımı, barajların durumu olarak görmemek lazım. Bu alanda teknoloji ve bilgi üretecek bir yönetime ihtiyacımız var. Gittikçe

derinleşen su krizine karşı, bir Su Yönetimi Bakanlığı kurulmalı. Bu bakanlığın, su ile ilgili en yüksek ve tek yetkili olması gerekir.”

Dünya genelinde 194 ülkenin 74'ünde ya su bakanlığı var, ya da su yönetimi her şeyiyle bir bakanlığın konusu içinde. *Avustralya'da İklim Değişikliği ve Su Bakanlığı, Bangladeş'te Su Bakanlığı, Çin'de Su Kaynakları Bakanlığı, Avusturya'da Tarım, Orman, Çevre ve Su Yönetimi Bakanlığı, Macaristan'da Çevre Koruma ve Su Yönetimi Bakanlığı, Hollanda'da Ulaştırma, Bayındırlık ve Su İdaresi Bakanlığı, Irak'ta Su Kaynakları Bakanlığı, Bulgaristan'da Su ve Çevre Bakanlığı*, verilebilecek örneklerden sadece bazıları.

Sadece mevcut kaynakların doğru kullanımı değil, su tasarrufu - yeni kaynaklar yaratılması gibi konuların da tek bir elden yürütülmesi gerektiğinin altını çizen Demirtaş, “Yetkilendirilmiş ve güçlendirilmiş bu bakanlık deniz suyunun kullanımından, damlama sulama yöntemine kadar pek çok alanda çalışmalar yapmalı.” açıklamasını yaptı.

Su Bakanlığı bulunan ülkeler:

1. AFGANİSTAN: Enerji ve Su Bakanlığı
2. ARNAVUTLUK: Çevre, Orman ve Su Bakanlığı
3. ANGOLA: Enerji ve Su Bakanlığı
4. AVUSTRALYA: İklim Değişikliği ve Su Bakanlığı
5. AVUSTURYA: Tarım, Orman, Çevre ve Su Yönetimi Bakanlığı
6. BAHREYN: Elektrik ve Su Bakanlığı
7. BANGLADEŞ: Su Bakanlığı
8. BENİN: Maden, Enerji ve Su Bakanlığı
9. BOLIVYA: Su Portföyü Bakanlığı
10. BOSNA VE HERSEK: Tarım, Su Sanayisi ve Orman Bakanlığı
11. BOTSVANA: Maden, Enerji ve Su Bakanlığı
12. BULGARİSTAN: Çevre ve Su Bakanlığı
13. BURKİNA FASO: Tarım, Su ve Balıkçılık Bakanlığı
14. BURUNDİ: Su, Enerji ve Maden Bakanlığı
15. KAMBOÇYA: Su Kaynakları ve Meteoroloji Bakanlığı
16. KAMERUN: Enerji ve Su Kaynakları Bakanlığı
17. ÇAD: Çevre, Su ve Balıkçılık Bakanlığı
18. CEZAYİR: Su Kaynakları Bakanlığı
19. ÇİN: Su Kaynakları Bakanlığı
20. KONGO DEMOKRATİK CUMHURİYETİ: Enerji ve Su Bakanlığı
21. FİLİPİNLER: Çevre, Su Kaynakları ve Orman Bakanlığı

22. HIRVATSTAN: Bölgesel Kalkınma, Su Yönetimi ve Orman Bakanlığı
23. MISIR: Sulama ve Su Kaynakları Bakanlığı
24. ERTRE: Arazi, Su ve evre Bakanlığı
25. ETYOPYA: Su Kaynakları Bakanlığı
26. GABON: Orman, Su ve Balıkçılık Ekonomisi Bakanlığı
27. GAMBA: Balıkçılık, Su Kaynakları Bakanlığı
28. GANA: Su Kaynakları, Su İleri ve İkan Bakanlığı
29. GÜNE: Enerji ve Su Bakanlığı
30. GUYANA: İkan ve Su Bakanlığı
31. MACARSTAN: evre Koruma ve Su Yönetimi Bakanlığı
32. HNDSTAN: Su Kaynakları Bakanlığı
33. IRAK: Su Kaynakları Bakanlığı
34. JAMAKA: Su ve İkan Bakanlığı
35. ÜRDÜN: Sulama ve Su Kaynakları Bakanlığı
36. KENYA: Sulama ve Su Kaynakları Bakanlığı
37. KUVEYT: Elektrik ve Su Kaynakları Bakanlığı
38. KIRGIZSTAN: Tarım, Su Yönetimi Bakanlığı
39. LÜBNAN: Enerji ve Su Bakanlığı
40. LBYA: Elektrik, Su ve Gaz Bakanlığı
41. MAKEDONYA: Tarım, Orman ve Su Yolları Bakanlığı
42. MADAGASKAR: evre, Su, Orman ve Turizm Bakanlığı
43. MALAV: Sulama ve Su Kalkınması Bakanlığı
44. MALEZYA: Enerji, Su ve Haberleşme Bakanlığı
45. MALDVLER: evre, Enerji ve Su Bakanlığı
46. MAL: Maden, Enerji ve Su Kaynakları Bakanlığı
47. KARADA: Tarım, Orman ve Su Yönetimi Bakanlığı
48. FAS: Enerji, Su, Maden ve evre Bakanlığı
49. NAMBYA: Tarım, Su ve Orman Bakanlığı
50. NEPAL: Su Kaynakları Bakanlığı
51. HOLLANDA: Ulaştırma, Bayındırlık ve Su İdaresi Bakanlığı
52. NJER: Su Kaynakları, evre ve lleme Kontrolu Bakanlığı
53. NJERYA: Tarım ve Su Kaynakları Bakanlığı
54. UMMAN: Elektrik ve Su Bakanlığı
55. PAKSTAN: Su ve Enerji Bakanlığı
56. KATAR: Elektrik ve Su Bakanlığı

57. RUANDA: Çevre, Su, Maden ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
58. SUUDİ ARABİSTAN: Su ve Elektrik Bakanlığı
59. SİRBİSTAN: Tarım, Orman ve Su İdaresi Bakanlığı
60. SİNGAPUR: Çevre ve Su Kaynakları Bakanlığı
61. SOMALİ: Tarım, Su ve Kentsel Kalkınma Bakanlığı
62. GÜNEY AFRİKA: Su ve Orman Bakanlığı
63. SRI LANKA: Sulama ve Su Yönetimi Bakanlığı
64. SUDAN: Su Kaynakları Bakanlığı
65. TACİKİSTAN: Arazi Islahı ve Su Ekonomisi Bakanlığı
66. TOGO: Maden, Enerji ve Su Bakanlığı
67. TUNUS: Tarım ve Su Kaynakları Bakanlığı
68. TÜRKMENİSTAN: Su Kaynakları Bakanlığı
69. UGANDA: Su ve Çevre Bakanlığı
70. BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ: Çevre ve Su Bakanlığı
71. ÖZBEKİSTAN: Tarım ve Su Kaynakları Bakanlığı
72. YEMEN: Su ve Çevre Bakanlığı
73. ZAMBİA: Enerji ve Su Kalkınma Bakanlığı
74. ZİMBABVE: Su Kaynakları ve Altyapı Geliştirme Bakanlığı

Su Bakanlığı geliyor!

Eski Su Komisyonu Başkanı, 22. dönem milletvekili Prof. Dr. Adem Baştürk, Su Kaynakları Bakanlığı Önemli Bir Adımdır.

15 Ağustos 2007

Yeni Şafak Eski Su Komisyonu Başkanı, 22. dönem milletvekili Prof. Dr. Adem Baştürk, su yönetimi konusunda çok başlılığın ortadan kalkacağını belirterek, “Su gibi çok stratejik bir madde Türkiye genelinde tek bir otorite tarafından yönetilirse çok başlılık ortadan kalkar. Türkiye’de suyla ilgili DSİ, belediyeler, Tarım Bakanlığı, Çevre Bakanlığı gibi kurumların çalışma yapması çok başlılığa neden oluyor. Bu nedenle de öncelikler ayarlanamıyor. Tek elden yönetildiği takdirde öncelikler belirlenir ve suyun tasarruflu kullanılması yönünde önemli adım atılır” diye konuştu.

DSİ eski genel müdürü, Ak Parti Afyonkarahisar milletvekili Prof. Dr. Veysel Eroğlu, Tek elden yönetim sağlar

15 Ağustos 2007

YeniŞafak DSİ eski genel müdürü, Ak Parti Afyonkarahisar milletvekili Prof. Dr. Veysel Eroğlu, "Susuzluk Türkiye'nin önemli bir sorunu. Bu konu daha önce de Meclis'te gündeme getirildi. Böylesine önemli bir konunun bakanlık düzeyinde tek elden yönetilmesini çok doğru buluyorum. Ayrıca uluslararası münasebetlerde kolaylık sağlar çünkü birçok ülkede su bakanlığı var. O ülkelerle genel müdürlük düzeyinde görüşmektense bakanlık düzeyinde görüşmek daha faydalı olur."

Vatan Gazetesi yazarı Haşmet Babaoğlu "Su Bakanlığı" kurulmasını önerdi.

16 Ocak 2007

VATAN Toplum bütün gücüyle, medya bütün sesiyle azalan ve kirlenen su kaynaklarımıza sahip çıkmalıdır. Hükümete gelince... Gerekliyorsa, zaman zaman Avrupa ülkelerinde rastlanan bir uygulamaya geçilmeli; Su Bakanlığı oluşturulmalıdır.

"Türkiye'de Su Bakanlığı kurulmalı!"

KTÜ Öğretim Üyesi Prof. Önsoy, "En büyük sorun su yönetimimizin olmayışıdır."

22 Mart 2009

YENİASYA Karadeniz Teknik Üniversitesi (KTÜ) Mühendislik Fakültesi, İnşaat Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Hızır Önsoy, Türkiye'de su konusunda en büyük sorunun su yönetimi olduğunu, bu nedenle hızla harekete geçilerek 'su bakanlığı' kurulması gerektiğini söyledi.

Prof. Dr. Önsoy, AA muhabirine yaptığı açıklamada, Türkiye'nin mevcut su potansiyelinin dünya ortalaması civarında, Afrika ülkelerinin ise yukarısında olduğunu belirtti.

Sulama Kooperatifleri de Su Bakanlığı İstiyor Tüskoop-Bir Başkanı Halis Uysal: "Su Bakanlığı Kurulmalı"

16 Mayıs 2008

TARIMHABER Uysal, suyun rasyonel kullanılması, su kaynaklarının yönetimindeki çok başlılığı ortadan kaldırmak için Milli Su Konseyi ve Su Bakanlığı'nın kurulması gerektiğini belirterek, Su işlerini bünyesine alan bir Su Üst Kurulu oluşturulmalıdır. Su kaynaklarının kullanılmasını düzenleyen su yasası acilen çıkarılmalıdır dedi.

Nevşehir Ziraat Odası Başkanı Recep Tunç: "Su Bakanlığı Kurulmalı"

1 Ağustos 2007

Nevşehir Ziraat Odası Başkanı Recep Tunç, dünyanın olduğu gibi Türkiye'nin de küresel ısınma ile ortaya çıkan sorunlardan ciddi manada etkilendiğini belirterek, "Bu sorunlara karşı etkin mücadelede Su Bakanlığı'nın kurulması önemlidir" dedi.

23 Dönem TBMM İklim Değişikliği ve Küresel Isınma Komisyonu

25 Mart 2008

SABAH Ulusal Su Politikası hazırlanmalı. "Su Bakanlığı" kurulmalı, su envanteri çıkarılmalı

Kaynak: <http://www.haberx.com/Haberler/Mart-2008/MECLISIN-KURESEL-FELAKET-SENARYOSU-404990.aspx>

Çevre ve Orman Bakanı Prof. Dr. Veysel Eroğlu: "Su Bakanlığı Kurulmalı"

Suyun petrolden her geçen gün daha da önem kazandığını vurgulayan Çevre ve Orman Bakanı Prof. Dr. Veysel Eroğlu, başka bir maddeyle ikamesi olmayan su kaynaklarının israf edilmeden akılcı bir şekilde kullanılmasını gerektiğini belirterek, Su Bakanlığı kurulmasının faydalı olacağını ifade etti.

“Türkiye’de suyla ilgili; DSİ, Belediyeler, Su ve Kanalizasyon İdareleri, Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı, Çevre ve Orman Bakanlığı, İller Bankası gibi kurumların hatta Özel İdarelerin sahip oldukları yetkiler, çok başlılığa sebep olmaktadır. Mesela su kaynaklarının tahsisi, sulama ve hidroelektrik tesislerinin yatırımları, Belediyelere su temini, taşkın koruma tedbirlerinden DSİ mesul iken, su kaynaklarının kirlilikten korunması, ilgili izin ve denetimlerden ise Çevre ve Orman Bakanlığı sorumludur.

Su gibi çok stratejik bir madde, Türkiye genelinde tek bir otorite tarafından yönetilirse bu çok başlılık ortadan kalkar.”

Kaynak İşveren Dergisi Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu Aylık Dergisi .
http://www.tisk.org.tr/isveren_sayfa.asp?yazi_id=1819&id=90.23 Ocak 2010

“Su Bakanlığı” Kurulması İstenecek

31 Ocak 2008

TBMM Küresel Isınmanın Etkileri ve Su Kaynaklarının Sürdürülebilir Yönetimi Araştırma Komisyonu hazırlayacağı raporda Su Bakanlığı kurulmasını teklif edecek. Komisyon Başkanı Hatay Milletvekili Mustafa Öztürk, Türkiye’de su yönetiminde çok başlılığın olduğunu belirterek, Su Bakanlığı konusunda bir öngörüsü olduğunu kaydetti.

TBMM Küresel Isınmanın Etkileri ve Su Kaynaklarının Sürdürülebilir Yönetimi Araştırma Komisyonu hazırlayacağı raporda Su Bakanlığı kurulmasını teklif edecek. Komisyon Başkanı Hatay Milletvekili Mustafa Öztürk, Türkiye’de su yönetiminde çok başlılığın olduğunu belirterek, Su Bakanlığı konusunda bir öngörüsü olduğunu kaydetti.

Kaynak: http://www.haberler.com/su-bakanligi-kurulmasi-istenecek-haberi/

Su Bakanlığı TBMM gündeminde

15Ağustos 2007

AK Parti Isparta Milletvekili H. Kemal Kurt'un seçimlerden önce bahsettiği Su Bakanlığı konusu TBMM gündemine taşındı

Kaynak: http://www.gulses.com/haber/su-bakanligi-tbmm-gundeminde

Dokuzuncu Kalkınma Planı, Toprak ve Su Kaynaklarının Kullanımı ve Yönetimi Özel İhtisas Komisyonu Raporu

<http://ekutup.dpt.gov.tr/imalatsa/tastopra/öik671.pdf>

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI YÖNETİMİNDE İLGİLİ TARAFLAR VE ROLLERİ (Kamu, Özel, Sivil Toplum Kuruluşları vb.)

1982 Anayasası; toprak ve su kaynaklarının toplum yararına kullanılmasıyla ilgili birçok hüküm içermektedir. Ana hatlarıyla, Anayasa'nın 44. maddesi; “toprağın verimli ve ekonomik olarak işletilmesini korumak ve geliştirmek, erozyonla kaybedilmesini önlemek, topraksız olan veya yeter toprağı bulunmayan, çiftçilikle uğraşan köylüye toprak sağlama amacıyla gerekli tedbirleri almak”, 45. maddesi; “tarım arazileri ile çayır ve meraların amaç dışı kullanılmasını ve tahribini önlemek...” konularında Devlet'i görevli saymıştır.

168. madde, “tabii servet ve kaynakların”, 43. madde ise “kıyıların” “devletin hüküm ve tasarrufu altında olduğunu” belirtmektedir. Anayasa'nın 56. maddesi; herkesin sağlıklı bir çevrede yaşaması gerektiğini, 166. maddesi ise; tüm kaynakların verimli kullanılmasının esas alınacağını ve yatırımlarda toplum yararları ve gereklerinin gözetileceğini belirtmektedir. Bu kapsamda toprak ve su kaynaklarının ülke genelinde bütüncül bir yaklaşımla ve ulusal düzeyde değerlendirilmesi gerekmektedir.

Toprak ve su kaynaklarını korumak ve kullanmak konusunda, gerekli hükümleri ve uygulama düzeneklerini genel biçimde içeren Anayasa hükümlerine işlerlik kazandıracak yasaların çıkarılmaması, çıkarılanların yeterli görülmemesi ve etkili kurumsal yapılanmanın sağlanamaması önemli bir sorundur.

Toprakla ilgili çok sayıda sektörel kanun ya da kuruluş kanununda hüküm olması, Anayasal hükümlerin yaşama geçirilmesini sağlayamamaktadır. 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu, ancak 2005 yılında yürürlüğe girebilmiştir. 4721 sayılı Medeni Kanun'un 659-668. arasındaki maddeleri, tarım topraklarının miras yoluyla parçalanmasını önleyici açık hükümler taşımaktadır. Bu çerçevede, yıllardır giderilemeyen arazi parçalanması sorununun kanunu destekleyen alt mevzuat ile çözümü mümkün görülmektedir.

4721 sayılı Medeni Kanun kapsamında su kaynaklarımızı incelediğimizde; bulunduğu arazinin tamamlayıcı unsuru sayılan göze ve kaynak suları, “özel hukuk ve özel mülkiyete konu sular”; diğerleri ise, “özel mülkiyet konusu olmayan ve devletin hüküm ve tasarrufunda olan sular” olarak tanımlanmıştır. Oysa uygulamada bu kaynakların Anayasa'da ve ilgili kanunlarda değişiklik yapılmadan özel mülkiyete geçişine yönelik düzenlemeler gündeme gelebilmektedir.

Ülkemizde toprak ve su kaynaklarının yönetiminde, yönetim ve kullanım planlamalarının yapılmasında, iyileştirme ve geliştirme çalışmalarında, koruma önlemlerinin belirlenmesinde ve denetiminde kamu ağırlıklı bir yapı mevcuttur.

Dünya genelinde toprak ve su kaynakları ulusal veri tabanlarını oluşturmak, kaynak planlaması ve tahsisi görevlerini yapmak, altyapı yatırımlarını gerçekleştirmek, ölçeği ve işlevi gereği merkezi yönetimin görevidir. Ülkemizde de, kamu yönetimi içinde merkezi yönetimin ağırlığı söz konusu olup, merkezi yönetim-yerel yönetim işbirliği, merkezi politikaların uygulanması aşamasında gerçekleşmektedir. Köy içme suları, tarımsal küçük sulamalar ve toprak koruma, arazi toplulaştırma ve tarla içi geliştirme hizmetlerini yürüten KHGM'nin 2005'de kapatılması ile görevlerinin yerel yönetimlere bırakılması sonucu, özellikle bu alanlarda yerel yönetimlerin yetkisi artmıştır. Bununla birlikte, ülkemizde toprak ve su kaynaklarının potansiyelini ve sınıflandırmalarını belirleyecek detaylı etütlerin yerel yönetimler tarafından yürütülmesi, gerek personel, gerekse teknik ve idari altyapıları nedeniyle de imkansızdır.

Toprak ve su kaynaklarına yönelik kamu yönetiminde merkezi düzeyde çok başlılık, donanım eksikliği, işbirliği ve eşgüdümdeki etkisizlik sorunları çözülememişken, bu alana yerel yönetimlerin hazırlıksız şekilde sokulması yeni sorunlar yaratabilecektir. Özellikle toprak etüt ve haritalama ile arazi toplulaştırma ve tarla içi geliştirme hizmetlerinin yerel yönetimlere devri, yerel yönetimlerin yaklaşımları ve uzun yılları kapsayan uygulamaları dikkate alındığında, mevcut sorunların çözümüne katkıda bulunmayacağı gibi, yaşanan karmaşıklıkla artıracak niteliktedir.

Toprak yönetimi konusundaki merkezi ve yerel düzeyde yatırımcı kurum ve kuruluşlar; TKB, TRGM, ÇOB, DSİ, TKGM, il özel idareleri ve belediyeler olarak sayılabilir. İzleyici-denetleyici konumdaki başlıca kurum ve kuruluşlar ise; SB, MB, DPT, DİE, GAP BKİ, ÖÇKKB ve üniversitelerdir.

Yerüstü ve yeraltı suları, kentsel ve kırsal içme ve kullanma suyu, sulama, sanayi ihtiyacı, enerji üretimi ve su ürünleri yetiştiriciliği ana başlıklarını kapsayan su yönetimi konusundaki merkezi ve yerel düzeyde yatırımcı kurum ve kuruluşlar; DSİ, ÇOB, İller Bankası ve EİEİ'dir. Başlıca izleyici-denetleyici kurum ve kuruluşlar ise; TKB, DMİ, belediyeler, il özel idare müdürlükleri, ÇOB, SB, MB, DPT, TÜİK, GAP BKİ, ÖÇKKB ve üniversitelerdir.

Ülkemizde yeraltı sularının yönetimi, 167 sayılı Yeraltı suyu Kanunu ile DSİ Genel Müdürlüğü'ne bırakılmış, yerüstü sularının yönetimi (su

kirliliği konusu dışında) ise, ağırlıklı olarak gerek 6200 sayılı DSİ Umum Müdürlüğü Teşkilat ve Vazifeleri Hakkında Kanun, gerekse çok sayıda yerleşik içtihat kararları ile yine DSİ Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmekle birlikte farklı kuruluşlara dağıtılmış yetkiler de bulunmaktadır.

Debisi 500 l/s' nin altındaki su kaynaklarının korunması ve geliştirilmesine yönelik planlama, projelendirme, uygulama ve denetim görevlerini yürüten KHGM'nin 5286 sayılı kanun ile kapatılmasından sonra, TKB'nin bu alana ilişkin yatırımcı birimi kalmamıştır. Su ürünleri yetiştiriciliği konusunda yetki sorunu olmayıp, yönetsel sorunlar ön plana çıkmaktadır. TKB, Su Ürünleri Kanunu ile kendisine verilen görevler doğrultusunda, su ürünleri üretilen suların korunması ve buraya yapılacak deşarjların kontrolüyle ilgilenmektedir.

TKB'nin bağlı kuruluşu olan TRGM; 3083 sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanunu ve 3155 sayılı Tarım Reformu Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun gereğince; sulama alanları ile Bakanlar Kurulu'nca gerekli görülen alanlarda; toprağın verimli bir şekilde işletilmesini, işletilmesinin korunmasını, birim alandan en yüksek ekonomik verimin alınması, tarım üretiminin sürekli olarak artırılması, değerlendirilmesi ve buralarda iskan imkanlarının artırılması, toprak ve su kaynaklarının ekonomik ve teknik koşullara göre korunması için gerekli önlemlerin alınması, ekonomik üretime imkan vermeyecek şekilde parçalanmış tarım arazilerini toplulaştırma ve aile işletmelerinin aile iş gücünü değerlendirmeye yetmeyecek şekilde parçalanmasına ve küçülmesine engel olmak üzere önlemler almak görev ve yetkilerine sahiptir.

6200 sayılı Kanun gereği özel (katma) bütçeli bir kuruluş statüsünde olan DSİ'nin katma bütçe statüsü, 5018 sayılı Kanun gereği 2006 yılında Genel Bütçe içine alınarak son bulmuştur. DSİ, yıllardır ağırlıklı olarak Konsolide Devlet Bütçesi'nden sağlanan finansmanla yatırımlarını gerçekleştirmiş ve katma bütçe uygulaması oranı, toplam bütçesinin % 2,5'inin üzerine çıkarılamamıştır. Finansmanın, DSİ yatırım harcamalarının kendine özgü miktar ve zamanlama karakterine uyarlanmasında yaşanan zorluklar, uygulama programlarının gerçekleştirilmesinde önemli dar boğazlar oluşturmuştur. Son yıllarda devlet yatırım bütçesinin küçülmesi ve buradan DSİ'ye ayrılan payın azalması sonucunda inşaatların tamamlanma süreleri uzamakta, beklenen fayda gerçekleşmemektedir.

2005 yılında DSİ Genel Müdürlüğü yatırım programında bulunan toplam 169 büyük sulama projesinin ortalama bitiş süresi, verilen ödenekler düşünüldüğünde 38 yılı bulmaktadır. DSİ'nin, görev alanına giren hizmetlerin belirlenen hedefler ve programlar çerçevesinde

2030 yılında tamamlanabilmesi için; yapısal, yasal, yönetsel ve teknolojik önlemlerin alınması ve uygun finansman imkanlarının sağlanması gerekmektedir. Bu veriler ışığında, DSI'nin yeniden katma bütçeli bir kuruluş durumuna getirilmesi ve ürettiği hizmetlerden sağlayacağı katma gelirlere Devlet Bütçesi'ne olan bağımlılığının azaltılması ve yatırımlarını daha rahat gerçekleştirme olanağına kavuşturulması gerekmektedir.

Taşkından koruma tesislerinin yapılması ve dere yataklarının ıslahı, kanunla DSI'ye verilmiş görevlerdendir. 5216 sayılı Büyükşehir Belediyeleri Kanunu ile, Büyükşehir belediye sınırları içerisinde bu tür hizmetlerin Büyükşehir belediyelerine verilmesi sonucu, şu anda aynı iş, iki ayrı otoritenin sorumluluk ve görev alanında kalmaktadır. DSI, bu işleri kısa ve uzun tekerrürleri planlayarak yapmakta ve olası taşkınlarda zarar hiç olmamakta veya minimum düzeyde kalmaktadır. Günümüzde Büyükşehir, il, ilçe veya belde sınırları içinden geçen dere yataklarının kesitleri daraltılarak üstleri kapatılmış, hatta bina inşa edilerek çeşitli amaçlı kullanımlar için tahsis edilmiş, otopark veya pazaryerleri yapılarak bu alanlardan faydalanma yoluna gidilmiştir. Sonuçta, yağmur veya eriyen kar suları ile taşan dere yatakları ve sular içinde kalan kent görüntüleri ortaya çıkmaktadır.

Bu görevin DSI'de olması; taşkından koruma tesisinin inşası bittikten sonra veya dere yatağı ıslahı yapıldıktan sonra, 6200 sayılı kanunda yapılacak değişikliklerle, işletme, bakım ve koruma işlerinin Büyükşehir belediyeleri ile diğer yerel yönetimlere devri ile sorun çözülebilir. Böylece kamunun kaynakları daha rasyonel değerlendirilmiş, tesisler de işlevselliğini korumuş olacaktır.

ÇOB, çevrenin korunması, yerüstü ve yeraltı suyu, deniz ve toprak kirliliğinin önlenmesi amacıyla hedef ve ilkelerin belirlenmesi, kirliliğin giderilmesi ve kontrolüne ilişkin usul ve esasların tespit edilmesi, uygulanmasının sağlanması, uygun arıtma teknolojilerinin belirlenmesi ve bu maksatla kurulacak tesislerin vasıflarının saptanması, bu çerçevede gerekli tedbirlerin alınması ve aldırılması, tesislere deşarj izni verilmesi, izlenmesi ve denetlenmesini sağlayarak su ve toprak kaynaklarının korunmasına yönelik olarak çalışmaktadır. Bu çalışmalar sırasında teknik eleman yetersizliği, su ve toprak kaynaklarının korunması için yapılacak yatırımların desteklenmesinde ekonomik sıkıntılar yaşanmaktadır.

EİE Genel Müdürlüğü, 2813 sayılı Kuruluş Kanunu çerçevesinde, ülkemizin su kaynaklarının elektrik enerjisine elverişli olanlarını tespit etmek ve bunlarla ilgili hidrolojik, jeoteknik araştırma ve etüt ile baraj ve hidroelektrik santrallerin istikşaf, master plan, fizibilite ve kesin proje aşamalarındaki etüt, proje, mühendislik hizmetlerini yürütmek

ve ayrıca 3096 sayılı Kanun kapsamında Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı (ETKB) tarafından verilen kamulaştırma ve kontrol hizmetlerini yapmaktadır.

DMİ; meteoroloji istasyonları açmak ve çalıştırmak, hizmetlerin gerektirdiği rasatları yapmak ve değerlendirmek, çeşitli sektörler için hava tahminleri yapmak ve meteorolojik bilgi desteği sağlamak görevlerini yürütmektedir.

Sağlık Bakanlığı'nın; doğal mineralli sular, kaynak suları, içme-kullanma şebeke suları ve içme suları (kaynak suyu veya doğal mineralli su olmayan ambalajlı sular), yüzme suları, sağlık amacına yönelik olarak kullanılan jeotermal sularla ilgili sorumlulukları bulunmaktadır.

MTA Genel Müdürlüğü ise; özellikle jeotermal ve mineral su kaynaklarının araştırılması çalışmalarını yürütmektedir. Kentsel ve kırsal içme ve kullanma suyu konusunda çok başlı yapı sürmektedir.

Belediye içme suyu ve kanalizasyon hizmetleri, 1980'li yıllara kadar odağında İller Bankası'nın bulunduğu bir yatırım ve finansman modeli eliyle gerçekleştirilmiştir. İller Bankası'nın faaliyetleri arasında içme ve kullanma suyunun sağlıklı bir şekilde temini ve dağıtımını ile kanalizasyon şebekeleri, atık su arıtma tesisi, deniz deşarjı ve katı atık bertaraf tesislerinin etüt ve proje işlerini ve yapımını sağlamak, bu şekilde su kaynaklarının ve çevrenin kirlenmesine engel olmak önemli bir yer tutmaktadır.

1980'li yıllardan bu yana İller Bankası odaklı model değişmeye başlamış, sektör doğrudan belediyelere bırakılarak finansmanda dış kredi kullanımı genişletilmiştir. Büyükşehir belediyelerinin tümünde kurulan Su ve Kanalizasyon İdareleri, kendi içme suyu ve kanalizasyon sistemlerinin tesisi, işletmesi ve bakımından sorumludur.

Büyükşehir belediyesi su ve kanalizasyon idareleri en fazla kaynak kullanan kurumlar haline gelmiş bulunmaktadır. Su ve kanalizasyon idareleri temel olarak kamu hizmeti üreten kuruluşlar olmasına karşın, son dönemde birçok idarede su işletmeciliği bütün olarak özelleştirilmiş durumdadır.

Diğer yandan; kırsal içme ve kullanma suyu çalışmaları, 5286 sayılı Köye Yönelik Hizmetler Kanunu ile İstanbul ve Kocaeli'nde Büyükşehir belediyelerine, diğer illerde, il özel idarelerine bırakılmıştır. DPT, toprak ve su kaynakları yatırımlarının genel planlaması, politikası ve kurumlar arasında eşgüdüm görevini yürütmektedir.

Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü (DİE)'nin su kaynakları konusundaki görevi, kurumlarda mevcut bulunan idari kayıtların anket yoluyla derlenmesi ve haber bülteni olarak yayınlanması şeklindedir.

5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanunu ile adı Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) olarak değiştirilen kurum; belediyelerden içme-kullanma suyu, atık su ile ilgili veriler vb, DSI'den ülkenin su potansiyeli, seçilmiş nehirlerdeki kirlilik verileri vb, DMI'den meteorolojik veriler, sanayi kuruluşlarının su çekimleri ve kullanımları, atık su bilgileri vb. gibi ellerinde var olan bilgileri anket yoluyla veya resmi yazı kanalıyla toplamaktadır.

GAP BKİ; GAP bölgesinde planlama, yatırımcı kurumlar arasında eşgüdüm sağlama, izleme ve değerlendirme çalışmalarını yürütmektedir. Dışişleri Bakanlığı, sınır aşan sular ile ilgili kararların alınmasını sağlamaktadır. Özel sektörün faaliyet gösterdiği alanlar, baraj ve sulama yapıları inşaatı ve sulama ekipmanları yapımı ve pazarlanması ile son yıllarda hidrolik enerji üretimi konularındadır.

Meslek örgütleri ile sivil toplum kuruluşlarının işlevi ise, toprak ve su kaynaklarının korunması ve geliştirilmesine yönelik kamuoyu oluşturma, baskı gücünü kullanma ve uygulama projeleri kapsamında kamu kurumları ile halk arasında uzmanlık alanları kapsamında işlevsel rol üstlenme gibi alanları içermektedir. Bu kapsamda çalışmalarını yürüten örgütler arasında şunlar sayılabilir: Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) ve bağlı odalarından özellikle Ziraat Mühendisleri Odası (ZMO), Çevre Mühendisleri Odası (ÇMO), Orman Mühendisleri Odası (OMO), Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası (HKMO), İnşaat Mühendisleri Odası (İMO), Meteoroloji Mühendisleri Odası (MMO), Şehir Plancıları Odası (ŞPO) ve Peyzaj Mimarları Odası (PMO), Türkiye Erozyonla Mücadele ve Ağaçlandırma Vakfı (TEMA), Sulama Birlikleri, Türkiye Sulama Kooperatifleri Merkez Birliği (TÜSKOOPBİR), Türkiye Ziraat Odaları Birliği (TZOB), Türkiye Toprak Bilimi Derneği (TTBD), Kültürteknik Derneği, Su Vakfı, Doğal Hayatı Koruma Derneği, Türkiye Doğal Hayatı Koruma Vakfı (WWF), Kırsal Çevre ve Ormancılık Sorunlarını Araştırma Derneği, Türkiye Ormancılar Derneği, Yeşil Türkiye Ormancılar Derneği, Çevre ve Kültür Değerlerini Koruma ve Tanıtma Vakfı (ÇEKÜL), Sürdürülebilir Kırsal ve Kentsel Kalkınma Derneği (SÜRKAL).

Üniversitelerimizin ise; Ziraat Mühendisliği, Orman Mühendisliği, Çevre Mühendisliği, Meteoroloji Mühendisliği, İnşaat Mühendisliği, Jeoloji Mühendisliği, Hidrojeoloji Mühendisliği, Harita ve Kadastro Mühendisliği, Mimarlık, Peyzaj Mimarlığı, Biyoloji, Fiziki Coğrafya, Sosyal Bilimler ve Hukuk Fakülteleri ile Ekonomi, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler bölümleri de konuyla ilgili çalışmalarını yürütmektedirler.

DPT Raporlarında Yer Alan Su Kaynakları Yönetimindeki Sorunlar

Aşağıda verilen ve VIII. BYKP'de yer alan geçmişe dönük değerlendirmeler ile öngörülen amaç, ilke ve politikalar ülkemizdeki su kaynakları yönetimi konusundaki hukuksal, yasal ve kurumsal eksiklikleri ortaya koymuştur. Bu eksikliklerin en etkili şekilde tamamlanabilmesi için, su kaynakları yönetiminin tek elde toplanması büyük önem taşımaktadır.

- Sınırlı olan toprak ve su kaynaklarının tahsis, kullanım ve yönetimine yönelik yeterli mevzuatın bulunmayışı, doğal ve ekonomik kaynakların israfına yol açmaktadır.
- Kırsal altyapının oluşturulması kapsamında; toprak ve su kaynaklarının geliştirilmesine yönelik tarımsal altyapının yaygınlaştırılması, kaynakların yönetimi ve etkin kullanımına dair çalışmaların yapılması önemini korumaktadır.
- Yatırım Programı'nda yer alan proje paketinin ve bekleyen proje stoğunun büyüklüğü göz önüne alındığında, mevcut yatırım imkanları ile tarımsal altyapı ihtiyacının, ülke genelinde arzulan düzeyde ve sürede karşılanması mümkün görülmemektedir. Bu durum; bütçe imkanları çerçevesinde yatırımı sürdürülen projeleri ekonomik olmaktan çıkarmakta, projelerden beklenen faydanın zamanında teminini ve plan hedeflerini olumsuz etkilemektedir.
- Sosyal ve ekonomik gelişim ile birlikte yaşam standartlarının yükselmesi, kişi başına içme ve kullanma suyu ihtiyacını da artırmaktadır.
- Hızlı nüfus artışı ve köyden kente göç plansız yapılaşmaya yol açmakta, alt yapı tesislerinin yapımını zorlaştırmakta ve maliyetlerini artırmaktadır.
- Kuruluşlar arasında eşgüdüm sağlanamadığı için, su kaynaklarından verimli şekilde yararlanılamamaktadır. Temel işlevi içme suyu ve kanalizasyon tesisi yapımı olmayan kuruluşların alt yapı yatırımları yapması maliyetleri yükseltmektedir.
- Yasal olmayan su tüketimi, tesislere verilen zararlar, kanalizasyon şebeke bağlantılarında ve deşarjlarındaki teknolojiye uygun olmayan uygulamalar içme suyu ve kanalizasyon tesislerinin etkin kullanımına engel olmaktadır.
- Kişi başına tüketilebilir su rezervi 1000 m³ altında olan ülkelerde önemli su sorunlarıyla karşılaşılacağı dikkate alındığında, Türkiye su zengini bir ülke olarak değerlendirilmemektedir.

VIII. Beş Yıllık Kalkınma Planı'nda Öngörülen Amaç, İlke ve Politikalar:

- Doğal kaynak kullanımında havza bazında katılımcı proje planlaması ve yönetimi benimsenecektir.
- Tarımsal politikalar doğrultusunda dengeli ve çevreyle uyumlu tarımsal kalkınmanın sağlanmasına yönelik olarak, tarımsal altyapı yatırımlarının her aşamasında yatırımdan faydalananların her türlü katılımı sağlanacak, mevcut altyapının etkin kullanımı ve yeni yatırımların gerçekleştirilmesinde kaynakların rasyonel kullanımı temin edilecektir.
- Bölünemeyecek en küçük parsel anlamında optimum işletme büyüklükleri bölgelere göre tespit edilecek, belirlenecek ekonomik işletme büyüklüklerine bağlı özendirici tedbirler geliştirilecektir.
- Tarım alanlarının parçalanması, özellikle sulu tarım alanlarının tarım dışı kullanımı, işlemeli tarıma uygun olmayan alanlarda tarım yapılması önlenecek ve arazi toplulaştırma hizmetleri hızlandırılacaktır.
- Sulama projelerinin, arazi toplulaştırma ve tarla içi geliştirme hizmetleri ile birlikte yürütülmesine önem verilecektir.
- Kamu eliyle inşa edilen sulama tesislerinin, faydalananların oluşturdukları örgütlere devri yaygınlaştırılırken, bu örgütlerin kurumsallaşması ve katılımcı sulama yönetiminin sürdürülebilirliği sağlanacaktır.
- Güneydoğu Anadolu Projesi kapsamında, yatırımı süren ve yatırım programında ihalesiz olarak yer alan sulama projeleri; genel kamu yatırım dengeleriyle uyumlu bir şekilde uluslararası kredi temini ile hızlandırılarak, kısa dönemde tarımsal üretime katkı sağlaması temin edilecektir. Sulama yatırımlarının, özellikle kredi temini ile yürütülecek olanların, gerektirdiği toplulaştırma ve tarla içi geliştirme hizmetlerini gerçekleştiren kuruluşlar arasındaki eşgüdüm etkinleştirilecek ve gerekli kaynak akışı temin edilecektir.
- Yeterli ve sağlıklı içme suyu olmayan köyler içme suyuna kavuşturulacak, kırsal kanalizasyon şebekeleri çevre sağlığı açısından risk taşıyan yöreler ile turistik yörelerde yaygınlaştırılacaktır.
- Yeterli ve sağlıklı İçmesuyu sağlanması için eksik olan atık su altyapısının tamamlanması esastır.
- Yeraltı ve yerüstü suyu kaynaklarının kirlenmeden önce korunması sağlanacak ve atık suların arıtıldıktan sonra tarım ve sanayide kullanılması özendirilecektir.

- Etkili su kullanımı, altyapı tesislerinin ve su kaynaklarının korunması konusunda toplum bilinçlendirilecek ve su israfını önleyici eğitim programlarının yazılı, sözlü ve görsel basında yer alması sağlanacaktır.
- İçmesuyu hizmetlerinden yararlananların bu hizmetleri kesintisiz, yeterli ve kaliteli bir biçimde, bedeli ödemek koşuluyla sağlayabilmeleri güvence altına alınacak, tüketicinin korunmasına özen gösterilecektir.
- Altyapı sektöründe görev yapan kuruluşlar arasında etkin eşgüdüm sağlanacaktır.
- Belediyeler, doğal afetlerde altyapı şebekelerinde meydana gelecek hasarlara karşı kısa sürede İçmesuyu temini ve atıkların bertarafı için eylem planları geliştirecektir.
- Taşkınları önlemede öncelik derelerin ıslahına verilecektir. İmar planlarında doğal dere yataklarında yapılaşmaya mücadele edilmeyecektir.
- Kaçak su kullanımının önlenmesi için etkin denetim yapılacak, şebeke kaçaklarının azaltılması amacıyla haritalar çıkartılacak, büyük şehirlerde “Veri Toplama ve Gözetimli Denetim Sistemi”ne geçilmesi sağlanacaktır.
- Su kaynaklarının geliştirilmesi, kullanılması ve korunması ile ilgili hukuki bir düzenleme yapılacaktır.
- Su ve atık su standartları, AB standartlarına göre yeniden belirlenecektir.
- 167 sayılı Yeraltı Suları Kanunu, yeraltı sularının korunması için, kaçak kullanımlara karşı caydırıcı hükümler içerecek şekilde güncelleştirilecektir.
- İller Bankası Genel Müdürlüğü yeniden yapılandırılacaktır.
- Nüfusu 100 bini aşan belediyelerde su ve kanalizasyon idarelerinin kurulması yönünde düzenlemeler yapılacaktır.
- Ülkemizdeki nüfus artışına, kentleşmeye ve kalkınmaya paralel olarak suya olan talep büyük oranda artmaktadır. Su kaynaklarının sınırlı oluşu ve bu kaynakların yer ve zaman olarak ülke düzeyinde eşit dağılmaması nedeniyle su kaynakları yönetimi oldukça karmaşık hale gelmiştir. Özellikle yerüstü su kaynaklarının tahsis ve kullanımına yönelik bir mevzuatın olmayışı, doğal ve ekonomik kaynakların israfına yol açmaktadır. Bu nedenle; yerüstü sularının tahsisi, korunması, sektörel ve sektörler arası kullanımının planlanması gibi tüm hukuki boşlukları dolduracak çerçeve nitelikte “Su Kanunu” çıkarılacaktır.

- Toprakların tahsisi, korunması (erozyon, parçalanma, kirlenme, çoraklaşma, amaç dışı kullanımına karşı), sınıflandırılması, sektörel ve sektörler arası kullanım ve üretim için planlanması gibi konularda tüm aksaklıkları düzeltecek ve boşlukları kapsayacak çerçeve nitelikte “Arazi Kullanımı ve Toprak Koruma Kanunu” çıkarılacaktır.
- Arazi toplulaştırma hizmetlerinin ülke genelinde tek bir esas dahilinde, etkin ve eşitlik ilkesine uygun olarak gerçekleştirilmesini ve özellikle GAP sahasında sulama yatırımları ile eşgüdüm içinde yürütülmesini temin edecek “Arazi Toplulaştırma Kanunu” çıkarılacaktır. Bu Kanunun, “Arazi Kullanımı ve Toprak Koruma Kanunu” ile bütünlüğü sağlanacaktır.
- Tarımsal altyapı hizmetlerinin gerçekleştirilmesinde faydalananların her aşamada katılımını sağlayacak, yatırımlara kaynak yaratılmasına imkan verecek ve sulama yatırımlarında geri ödemenin güncelleştirilmesini, işletme ve bakım giderlerinin tespit ve tahsilatıyla ilgili aksaklıkların giderilmesini temin edecek şekilde Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'nün 6200 sayılı ve Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün 3202 sayılı Teşkilat Kanunları'nda düzenleme yapılacaktır. Katılımcı sulama yönetiminin geliştirilmesi ve sürdürülebilmesi amacıyla, “Su Kullanıcı Birlikleri Kanunu” çıkarılacaktır. Bu kapsamda, katılımcı yaklaşıma ters düşen 2032 sayılı Kanun yürürlükten kaldırılacaktır.
- Tarımsal altyapı faaliyetlerinin daha etkin yürütülmesini sağlamak için, halen Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü bünyesinde yürütülen sulama, toprak muhafaza, arazi toplulaştırma, tarla içi geliştirme ve drenaj hizmetlerini gerçekleştirmek üzere yeni bir genel müdürlük oluşturulacaktır. Mahalli İdareler Kanun Tasarısı'nın bu kurumsal düzenleme ile uyumu temin edilecektir.
- Kırsal kesimde gerçekleştirilen içme suyu, kanalizasyon ve çok maksatlı sosyal tesislerin işletme, bakım ve onarım hizmetlerinin kullanıcılar tarafından yürütülmesi için gerekli kanuni düzenlemeler yapılacaktır.
- Çölleşme ve erozyonla etkili mücadele amacıyla; ormancılığı, tarımı, hayvancılığı, yerleşmeyi, sanayi, su kaynaklarıyla ilgili faaliyetleri, alternatif geçim kaynaklarını ve kırsal altyapısının geliştirilmesini entegre olarak ele alan “Ulusal Çölleşme Eylem Planı” hazırlanacaktır.

SU KAYNAKLARININ YÖNETİMİ, YETKİ KARMAŞASI

Su kaynaklarının yönetimi, planlanması ve izlenmesi ile ilgili olarak çok sayıda kurumun yetkili olması uygulamada bazı sorunlar ortaya çıkarmaktadır. Ülkemizde su kaynakları yönetiminin en zayıf yönü; suyun nitelik ve nicelik yönetiminin farklı kurumlar tarafından yürütülüyor olmasıdır. Bunun yanında mevcut su kaynakları yönetimimizin kurumlar arasında koordinasyon, işbirliği, kapasite eksikliği, veri üretimi ve izleme zafiyeti gibi sorunları da bulunmaktadır. Su kaynaklarının yönetimi ile ilgili sorunları özetle şu başlıklar altında toplamak mümkündür:

1) Kurumlar arası koordinasyon ve işbirliği eksikliği

- Entegre su yönetimi için yetersiz planlama yapısı
- Yönetmeliklerin uyumsuzluğu ve yetki çakışması
- Örtüşen, güncellenmeyen yasaların olması
- Farklı yönetim ölçekleri arasındaki yetki ve sorumlulukların açıkça paylaşılmamış olması
- Yetersiz izleme ve yaptırımlar
- Su yönetiminin, hidrolojik havza ölçeğinde uygulanamaması

2) Kapasite eksikliği

- Yasal zorunluluklar yaptırım kapasitesi ve yeteneği ile dengeli değil
- Yetersiz kurumsal kapasite
- Ekonomik problemler

3) Kaynak yetersizliği

- Finansmanın yetersiz olması
- Kaynakların kullanımındaki verimlilik sorunu

4) Katılımcı yaklaşımların eksikliği

- Suyu kullanan tarafların yönetim ve planlama sürecine dahil edilmemesi

5) Veri üretimi ve etkin izleme eksikliği

- Güncel ve sistematik veri eksikliği
- Ortak veritabanı ve bilgi akışı eksikliği, yetersiz izleme altyapısı

Toprak ve Su Kaynaklarımıza Yönelik Zayıf Yönler Analizi

26-27 Eylül 2005 tarihlerinde gerçekleştirilen, DPT Toprak ve Su Kaynaklarının Kullanımı ve Yönetimi Özel İhtisas Komisyonu Çalıştayı'nda; su ve toprak kaynakları yönetimi ve yönetim yapısına yönelik olarak tespit edilen zayıf yönler aşağıda sıralanmıştır. (Kaynak Dokuzuncu Kalkınma Planı Toprak ve Su Kaynaklarının Kullanımı ve Yönetimi Özel İhtisas Komisyonu Raporu)

1. Su ve toprak kaynaklarının ülke genelinde eşit olarak dağılmaması,
2. Ulusal devlet politikasının olmayışı,
3. Doğal kaynak yönetiminin makro ekonomik politikalarla uyumlulaştırılamaması,
4. Toprak ve su kaynaklarının anayasal koruma altında olmasına rağmen su kullanımı ve yönetimi hakkında yeterli bir kanunun bulunmaması,
5. Yönetim eksikliğinin farkındalığı, hukuksal düzenlemelere aykırı işlemlerde yargı kararlarının uygulanmaması,
6. Yetersiz izleme değerlendirme çalışmaları ve yaptırım noksanlığı,
7. Entegre havza yönetiminin olmaması,
8. Entegre su yönetimi için yetersiz planlama yapısı,
9. İçme suyu temini çalışmalarında olumlu atak kullanım ve yönetimde tek bir merci olmaması ve eşgüdüm eksikliği,
10. Farklı yönetim ölçekleri arasındaki yetki ve sorumlulukların açıkça paylaşılmamış olması,
11. Su ve toprak kaynaklarının kullanımı ile ilgili bazı izinlerin özel idarelere bırakılması,
12. Toprak ve su kaynakları konusunda detaylı ve kesin bilgi toplanamaması,
13. Ülke koşullarına uygun, güncel ve sistematik toprak etütleri ve arazi sınıflanmasının yapılmamış olması,
14. Ortak veri tabanı ve bilgi akışı eksikliği,
15. Eğitim eksikliğinden kaynaklanan iletişim, eşgüdüm ve kaynak kullanımı sorunları,
16. Bilimsel yaklaşım ve AR-GE eksikliği,
17. Katılımcılık eksikliği, suyu kullanan tarafların yönetim ve planlama sürecine dahil edilmemesi,
18. Arazinin doğal özelliklerine göre değil mülkiyet esasına göre kullanım şeklinin belirlenmesi,
19. Toprak kaybı ve arazi bozulmaları,

20. Su kayıpları,
21. Su ve toprak kirlenmesi,
22. Su ve toprak kaynaklarında fayda-maliyet (etkinlik) analiz eksikliği,
23. Kamu kuruluşlarının yetersiz yatırım ödenekleri ve kaynak dağılımının uygun olmamasının eşzamanlı uygulamaları geciktirmesi,
24. Atık su üretimlerinden alınan atık su bedellerinin yatırım giderlerini karşılamaması.

Türkiye'de su yönetimini düzenleyecek olan yeni çerçeve kanununun içermesi istenilen konu, kavram, yöntem, detay	Bu kavramın halihazırda yürürlükteki Türk mevzuatında ele alınıp alınmadığı	Açıklama, bilgi	Öneren Kurum/Kişi
Genel İlkeler			
Türkiye'de su kaynakları yönetiminin sürdürülebilir kalkınmanın kilit bileşeni olduğu ve her yurttaşın yeterli ve uygun kalitede su arzına ulaşmasının esas kabul edildiği ilkesi dikkate alınmalıdır.			Dr. Ayşegül Kibaroğlu
Suyun yenilenebilir bir enerji kaynağı olduğunu göz önünde bulundurarak ilgili projeleri teşvik etmeli ve böylelikle hidro-enerji potansiyelimizin kullanımının önünü açmalıdır.			Dışişleri Bakanlığı
İklim ve coğrafi koşullar nedeni ile oluşan sorunların giderilmesine yönelik su depolanması ve diğer tedbirlerin ele alınması ve bu amaçla hayata geçirilecek projeleri özendirilmelidir.			Dışişleri Bakanlığı
Su ile ilgili yatırımlara yönelik ciddi finansman eksiklikleri vardır ve finansmana yönelik mevzuat boşluğu dikkate alınmalıdır.			ÇOB, DMİ
Yasanın giriş bölümünde suya dayalı sürdürülebilir kalkınma perspektifli yer almalıdır.			GAP BKİ
Su Havzaları Bölgesi Yaklaşımı (İdari)			
Tercihen Başbakanlığa bağlı bir su yönetimi üst kurumunun (Ulusal Su Platformu / Su Yönetimi Üst Kurulu / Su Müsteşarlığı / vb.) yasa ile kurulması; havzalarını esas alan bölgesel ve yerel düzeydeki örgütlenme yapısının görev yetki ve sorumluluklar açısından net olarak tanımlanması			ÇOB, ASKİ, İller Bankası, İSKİ, GAP BKİ, TKB, EİEİ, Prof. Dr. Ünal Şorman
Su mevzuatımızda ilgili kurumların görev, yetki ve sorumluluklarında çakışma ve örtüşmeler mevcuttur. Görev dağılımları, yeni yasada AB yapıları ve müktesebatı göz önünde bulundurularak yeniden ele alınmalıdır. (Su hizmeti vermeye yetkili makamların tanımlanması ve hizmet sunan kuruluşların görev, yetki ve sorumluluk sınırlarının net olarak belirlenmesi)	Örneğin Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliği, Su Ürünleri Yönetmeliği, Umumi Hıfzıssıhha Kanunu, 6200 sayılı Kanun, 167 sayılı Kanun, 5197 sayılı Kanunun 22. maddesi, 2560 sayılı Kanununun 2/c maddesi, 5218 sayılı Kanun 7. maddesi 1. fıkrasının (r) bendi, vb		Dışişleri Bakanlığı, ÇOB, DSİ, İller Bankası, İSKİ

Su yönetiminde denetim esaslarının belirlenmesi ve ilgili birimlerde kriter birliğinin sağlanması	2560 sayılı kanun gereğince yürütülen İSKİ Deşarj Yönetmeliği ile İçme Suyu Havzalarını Koruma Yönetmeliği, 2872 sayılı Çevre Kanunu, Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliği, 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu ve kanun gereğince yürütülen Tarımsal Kaynaklı Nitrat Kirliliğine Karşı Suların Korunması Yönetmeliği, 302 sayılı kanunun 31. maddesi		İSKİ, TKB
Organize sanayi bölgelerine sağlanan istisnalar (atıksu bedeli, denetim, vb) gözden geçirilmeli ve yeni mevzuatın getireceği sistem içinde yeniden değerlendirilmelidir.	4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanununun 21. maddesi 2560 sayılı kanunun 13(a) ve 19. maddeleri		İSKİ
Organize sanayi bölgelerinin kurulması aşamasında Su ve Kanalizasyon İdareleri ile Havza Yönetim biriminden görüş alınmasının hüküm altına alınması	4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanununun 4. maddesi 2560 sayılı kanunun 17. 18. ve 20. maddeleri		İSKİ
İmar planlarının hazırlanması aşamasında Su ve Kanalizasyon İdareleri ile Havza Yönetim biriminden görüş alınmasının hüküm altına alınması	2560 sayılı kanunun 18. madde, 2. fıkrası		İSKİ
Serbest bölgelerin kurulması aşamasında Su ve Kanalizasyon İdareleri ile Havza Yönetim biriminden görüş alınmasının hüküm altına alınması	3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanununun 2. maddesi, 2560 sayılı kanunun 17, 18 ve 20. maddeleri		İSKİ
Su Havzalarını ve Sürdürülebilirlik İlkesini Esas Alan Entegre Su Yönetimi (Kalite + Kantite)			
Su yönetimi, su havzalarını esas alan bütüncül bir yaklaşım ile oluşturulmalı ve sürdürülebilir su kaynakları yönetimi ile ekosistemlerin bütünselliğini güvence altına almayı hedeflemelidir	Su kalite ve kantite yönetimleri ayrı ayrı ele alınmaktadır. İlgili kurumlar bölgesel (su havzası) düzeyde yeterli yetki ve sorumluluklarla donatılmamışlardır. "Havza koruma planları"nın hazırlanması görevi 6200 sayılı DSİ GM Kurulu Kanunu ve Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği tarafından DSİ'ye verilmiştir.		DMİ, Dışişleri Bakanlığı, ÇOB, ÖÇKKB, DSİ, ASKİ, DİE, İSKİ, GAP BKİ, TKB
Yasa yüzeyysel sular, yeraltı suları, kaynak sularını ve jeotermal kaynakları kapsamalıdır			Sağlık Bakanlığı

Su kaynaklarının geliştirilmesi ve yönetiminde uygulanacak politikeler ve stratejiler, sürdürülebilir kalkınmanın sağlanmasına destek olmalıdır.		Politika ve stratejilerin oluşturulmasında "Çevre Alanında Entegre Uyumlaştırma Stratejisi Projesi"nden de yararlanılmalıdır (ASKİ)	Dışişleri Bakanlığı, DMİ, ASKİ, DİE
TBMM'ne onaylatılacak bir ulusal hidrolojik plan hazırlanması			TKB
Havza planlarının hazırlanmasında tüm tüm havzalar için ulusal ihtiyaçlara göre özel meteorolojik-hidrolojik havza modelleri, toprak-su-erozyon modelleri, vb. geliştirilmesi			TKB, Prof. Dr. Ünal Şorman
Yağışların mevsimsel ve bölgesel bazda düzensiz dağılımının, su temini için havzalar arası su transferini kaçınılmaz hale getirdiği dikkate alınmalıdır			DMİ
Su kullanım planlamalarında sulak alanların su ihtiyacı da göz önünde bulundurulmalı ve bu alanların hem su sağlayan hem de suya ihtiyacı olan yerler olduğu dikkate alınmalıdır			Dışişleri Bakanlığı
Türkiye'nin tarıma dayalı bir toplum olduğu gerçeğinden hareket etmelidir			Dışişleri Bakanlığı
Ekolojik Kalite			
Suların kalite standartlarının belirlenmesi			İller Bankası, TKB
Ölçüm ve İzleme, Veritabanı Oluşturulması			
Su kaynakları yönetimi planlamasında, ülkemizin su potansiyelinin ve gelecekteki su ihtiyacının belirlenmesi gerekmektedir. Bu amaçla, değişik kurum ve kuruluşlarca işletilen gözlem istasyonu verilerinin paylaşılması bir hedef seçilmelidir. Suların izlenmesi düzenlenmeli, bir veritabanı ve buna yönelik işletmeyi sağlayacak kurumsal yapı oluşturulması		Farklı kurumların örtüşen ve uyumsuz olan yetkileri özellikle izleme konusunda daha çok ortaya çıkmaktadır. İzleme konusunda yetkili birçok kurum olmasına rağmen ortak bir veritabanı oluşturulamamıştır.	Dışişleri Bakanlığı, ÇOB, DSİ, İller Bankası, İSKİ
Sınırlı sayıdaki gözlem şebekesinin özellikle havza bazında ve belli bir yüksekliğin üzerinde olmak üzere artırılması konusu dikkate alınmalıdır	6200 ve 167 sayılı yasalar gereği su envanteri çıkarılmalıdır	Su kaynaklarının izlenmesini amaçlayan bir strateji mevcut değil	DMİ, DSİ, DİE, TKB
Su Tahsisi			
Yalnızca yüzey sularının değil, yeraltı sularının da sürdürülebilir kullanıma yönelik planlama önerileri ve tahsise yönelik hükümler içermelidir.		Su kaynaklarının tahsisinde tek bir otorite yetkili olmalıdır	Dışişleri Bakanlığı, ÖÇKKB, DSİ, ASKİ, İller Bankası

Su hizmetlerinin (içme suyu, kullanma suyu, tarımsal amaçlı sulama, sanayi suyu, jeotermal kaynak suyu, vb) tanımı içermelidir	Genel bir tanımlama mevcut değil		İSKİ
Su kullanım kriterleri konusunun dikkate alınması			TKB, Prof. Dr. Ünal Şorman
Risk Yönetimi			
Taşkın, kuraklık, kirlenme ve suyla ilgili zararlara karşı bir risk yönetimi ve güvenlik sağlama amacı göz önünde bulundurulmalıdır. Kuraklık, doğadaki suyun yer ve zamana bağlı olarak şiddetli bir şekilde eksikliğinin hissedilmesi olarak tanımlanmaktadır. Yasa, suyun en çok kullanıldığı alan olarak tarımı da dekkate alarak; hidrolojik, meteorolojik ve tarımsal olmak üzere ayrı kuraklık değerlendirmelerini dikkate almalıdır			DMI
Paydaşların Katılımı			
Paydaşların karar mekanizmalarına katılımını da içermelidir			Dışişleri Bakanlığı, DMI, DSI, GAP BKİ, TKB
Fiyatlandırma, Ekonomik Analiz, Cezalar			
Suyun ticari bir meta olduğunu hükme bağlamalı ve suyun yararlarının paylaşılması ilkesini kapsamalıdır			Dışişleri Bakanlığı, ÖÇKKB
Suyun fiyatlandırılması, maliyetin karşılanması, kullanan öder, kirlenen öder prensiplerini göz önünde bulundurması	Kirlenen öder prensibi Çevre Kanunu'nda yer almakta ancak AB Su Çerçeve Direktifinin tanımladığı şekilde uygulanmamaktadır.		Dışişleri Bakanlığı, ÇOB, ASKİ, İSKİ, TKB
Yasa, su sicili, su hakları, suçlar, cezai müeyyideler, su ihtisas mahkemeleri ve su polisi ile ilgili düzenlemeleri içermelidir			TKB
Tehlikeli Maddeler			
Tehlikeli maddeler konusundaki modern yaklaşım ve tanımlar yasadaki içermelidir	Tehlikeli maddelerle ilgili olarak Türk mevzuatında bazı benzerlikler olmasına rağmen, tam uyumlanmamaktadır		ÇOB
Tehlikeli Maddeler			
Toplam su potansiyelimizin %40'ını oluşturan sınır aşan nehirlerimizden en verimli şekilde yararlanmamızı ve bu kapsamda diğer kaydaş ülkelerle mevcut bazı sorunların çözümünü ve sınır ötesi işbirliğini öngörmelidir. Bu işbirliği sınır aşan boyutta havza yönetimini de kapsamalıdır. Kullanıcı ülkelerden gelen istekler ve çözüm önerileri de göz önünde bulundurularak, tutarlı bir su politikası islenmelidir.			Dışişleri Bakanlığı, ÇOB, Sağlık Bakanlığı, TKB, Prof. Dr. Ünal Şorman

AB'nin taraf olduğu veya olması beklenen sözleşmeler (BM Helsinki, Espoo ve BM Aarhus), su kaynaklarının geliştirilmesine yönelik faaliyetlerde sürdürülebilir kalkınmayı ön planda tutmak zorunda olan Türkiye'nin önceliklerinden farklıdır ve Türkiye bu sözleşmelere taraf değildir. Yasanın hazırlık çalışmasında bu husus göz önünde bulundurulmalıdır		Sınır aşan sularımız üzerindeki egemenlik haklarımızdan vazgeçilmemelidir.	Dışişleri Bakanlığı, ASKI, Sağlık Bakanlığı, TKB
AB ve diğer uluslararası uyum			
Yasanın yazımı aşamasında ulusal mevzuatımız gözden geçirilmeli ancak, AB Su Çerçeve Direktifi, diğer ilgili direktifler ve AB üyesi ülkelerin su yasaları dikkate alınmalıdır			Dışişleri Bakanlığı, ÇOB, ASKI

⁷² **Avrupa Birliği mevzuatına uyum kapsamında oluşturulması düşünülen yeni çerçeve su yasasının içeriğine yönelik DSİ tarafından ABGS'ye iletilen kurum görüş ve önerileri:**

Türkiye'de su yönetimini düzenleyecek olan yeni çerçeve kanunun içermesi istenilen konu, kavram, yöntem, detaylar	Bu kavram halihazırda yürürlükteki Türk mevzuatında ele alınıp alınmadığı	Açıklama, bilgi
Havza yönetimi	Kısmen 6200 sayılı Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü kuruluş kanunu	6200 sayılı Kanunun 2(h) maddesi, Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği'nin 2/(e) ve 5. maddeleri uyarınca "havza koruma planları" nı hazırlama görevi DSİ Genel Müdürlüğü ile ilgili Valiliklere verilmiştir. Çıkarılacak Çerçeve Su Yasası ile Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'ne verilmiş bu görev pekiştirilmelidir.
Yetkilerin konuya göre kesin ayrımı	Yetkiler kuruluş kanunları ile belirlenmiş olmakla birlikte bu kanunlardaki bazı hükümler birbiri ile çakışmakta	Ör. 6200 sayılı Kanun ile 4856 sayılı Çevre ve Orman Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un bazı hükümleri çakışmaktadır. Bu çakışma su kaynaklarının geliştirilmesine yönelik her türlü plan, proje vb.nin Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından, kirlilik ile ilgili hususların ise Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından yürütülmesine ilişkin gerekli düzenlemeler yapılarak giderilebilir. Çıkarılacak Çerçeve Su Yasası'nda bu çalışmalarını giderecek hükümlere yer verilmelidir.

Su Kaynakları Tahsisi'nde tek bir otoritenin yetkili olması	167 sayılı Yeraltuları Hakkında Kanun ile yeraltı sularına yönelik ahsis yetkisi Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'ne verilmiştir. 6200 sayılı yasa ve Danıştay kararları ile yüzeysel suların tahsis yetkisinin de Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü Genel Müdürlüğü'nde olduğu hüküm altına alınmıştır.	Bu hususun yargı kararları ile açıklanması yerine yasa ile yoruma açık kalmamak üzere net bir şekilde yetkinin Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'nde olduğu çıkarılacak Çerçeve Su Yasası'nda ifade edilmelidir. 6200 sayılı Kuruluş Kanunu'nda bu yönde gerekli değişiklikler Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından yapılmalıdır. Su tahsisinin Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından yapılması, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'nde geliştirilmekte olan su envanterinin daha sağlıklı tutulması, mevcut kullanımlara yönelik bilgilerin doğru tutularak buna bağlı gelecek kullanımların daha iyi planlanması ve taleplerin daha etkili değerlendirilebilmesi açısından büyük önem arz etmektedir.
Su envanterinin oluşturulması, veri paylaşımı ve "Su Veri Tabanı" oluşturulması	6200 ve 167 sayılı yasalar gereği Su Envanteri çıkarılmaktadır.	Çıkarılacak Çerçeve Su Yasası ile 6200 ve 167 sayılı yasalarla verilen bu görevler pekiştirilmelidir. Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'nde geliştirilecek bir "Su veri Tabanı" ile su envanterinin daha sağlıklı tutulması, mevcut kullanımlara yönelik bilgilerin doğru tutularak buna bağlı gelecek kullanımların daha iyi planlanması ve taleplerin daha etkin değerlendirilebilmesi, dolayısıyla su tahsislerinin daha sağlıklı yapılması sağlanacaktır.
Veri kayıt sistemleri	<ul style="list-style-type: none"> • 6200 sayılı yasanın 2/h maddesi • Diğer kurumlara kuruluş kanunları ile verilmiş izleme yetkisi 	6200 sayılı yasanın 2/h maddesi uyarınca Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından su kaynaklarının izlenmesine yönelik çalışmalar yapılmakta olup bu kapsamda 1 140 akım gözlem, 115 göl seviye gözlem, 112 kar ölçüm, 361 sediment ölçüm, 1 133 kalite gözlem istasyonu Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'nce işletilmektedir. Toplanan veriler ise bir veri tabanında derlenmektedir.
Kirlilik kontrolü	<ul style="list-style-type: none"> • Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği (SKKY) • Su Ürünleri Yönetmeliği (SÜY) • Umumi Hıfzısıhha Kanunu • İlgili diğer mevzuat 	Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından yürütülmekte olan Su Ürünleri Yönetmeliği (SÜY) ile kıtaıçi tüm yüzeysel su kaynakları su ürünleri istihsal sahası sayılmakta, SÜY ve SKKY'de yer alan bazı kriterler birbiriyle uyuşmamakta, bu da uygulamalarda sorunlara neden olmaktadır. Bu sorunun giderilmesi, kıtaıçi her yüzeysel su kaynağını su ürünleri istihsal sahası ilan etmek yerine gerçekten bu amaca uygun kaynakların belirlenerek ilan edilmesi, ve böylece her iki yönetmeliğin uygulama alanlarının ayrılması uygun olacaktır. Çıkarılacak Çerçeve Su Yasası'nda bu konuda gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.

Kantite ve kalite konularında izleme, denetim, yaptırım	<ul style="list-style-type: none"> • 6200 sayılı yasa, madde 2/h • 4856 sayılı yasa, madde 2 ve 9 • 2872 sayılı Çevre Kanunu 	6200 sayılı yasanın 2/h maddesi uyarınca Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından su kaynaklarını izlemeye yönelik çalışmalar yürütülmektedir. Benzer şekilde 4856 sayılı yasanın 2. ve 9. maddeleri uyarınca Çevre ve Orman Bakanlığı'na da kalite izleme çalışmaları yürütülmekle birlikte bu gözlem Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'nünkü kadar sistematik ve yaygın değildir. Bununla birlikte Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'nün yüzeysel sular açısından kalite ve kantite ile ilgili olarak herhangi bir cezaı yaptırım yetkisi bulunmamakta olup, Çevre ve Orman Bakanlığı'nın kirlilik kontrolü konusunda böyle yetkileri bulunmaktadır. Çıkarılacak Çerçeve Su Yasası'nda bu konuda gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.
Kirlenme öder prensibinin etkinleştirilmesi	<ul style="list-style-type: none"> • Çevre Kanunu • 167 sayılı Kanun • Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği 	Çevre Kanunu'nda yer alan cezaların daha caydırıcı olabilecek rakamlara ulaştırılması, ayrıca kirliliğin önlenmesi ve giderilmesi için yapılacak faaliyetlerin masraflarının kirlenmelerden tahsiline yönelik gerekli düzenlemelerin de Çıkarılacak Çerçeve Su Yasası'nda yapılması uygun olacaktır.
İşletmelere katılımcılığın sağlanması	Kısmen 6200 sayılı kanun	6200 sayılı yasa uyarınca, sulama tesislerinin işletilmesinin kullanıcılara devrime yönelik olarak DSI Genel Müdürlüğü'nce çalışmalar yürütülmekte olup böylece kullanıcıların tesislerin işletme-bakım masraflarına ve yönetimine katılımı sağlanmaktadır. Benzer şekilde diğer sektörlerde çalışma yapılabilmesini sağlayacak gerekli yasal düzenlemeler Çerçeve Su Yasası ile yapılabilir.

⁷³ “Bütüncül su kaynakları yönetimi ilkesi”: Havza sınırları içinde yerüstü ve yeraltı sularını; su ve toprak kaynaklarını bir arada ele alan; havzanın aşağı ve yukarı arasındaki ilişkileri; suyu farklı yerde farklı amaçlarla kullanımlar ve yönetenlerin arasındaki ilişkileri ve suya ihtiyaç duyan ekosistemlerin suyla olan ilişkileri gibi temel ilişkilerin belirlenmesini ve bu ilişkiler arasında işbirliğini sağlayacak yasal ve kurumsal mekanizmanın oluşturulmasını kapsamaktadır. Bu ilke çerçevesinde, su yönetimi havza bazında plânlanırken, bu plânlamalar yalnızca enerji ve sulama üzerinde odaklanmayacak, havza içindeki ve komşu havzalardaki çevresel ve sosyal etkileşimler de göz önüne alınacaktır.

⁷⁴ Yavuz Noyan, Sedef (2004): “ŞÇD Kursu Raporu”, DPT, Ankara.

⁷⁵ 2003: Accession Partnership (Katılım Ortaklığı Belgesi), Official Journal of the European Union, Turkey (2003/398/EC): “Environment” başlığı altında “Pursue the development of transboundary water cooperation, in line with the water framework Directive and international conventions to which the Community is a party” ibaresi yer almaktadır. Aynı biçimde 9 Kasım 2005 tarihli “On the principles, Priorities and Conditions contained in the Accession Partnership with Turkey,” (Katılım Ortaklığı Belgesi) aynı ibare yer almaktadır, s. 14.

Öte yandan gerek 6 Ekim 2004 tarihli İlerleme Raporu'nun (2004 Regular Report on Turkey's Progress Towards Accession), sayfa, 134 “Environment” başlıklı bölümünde: “As regards water quality, further efforts are needed to transpose and implement the acquis, including a new framework law on the management of water resources in line with the water framework Directive. Cross-border cooperation needs to be stepped up with the neighbouring countries in this regard;” gerekse 9 Kasım 2005 tarihli İlerleme Raporu (Turkey 2005 Progress Report) 119-120 sayfalarında yine “Environment” bölümünde sınıraşan su

SU KAYNAKLARI BAKANLIĞI İÇİN GENEL GEREKÇE

6200 sayılı DSİ Umum Müdürlüğü Teşkilat ve Vazifeleri hakkında kanun, 167 sayılı Yeraltı suları Hakkında Kanun, 1053 sayılı Belediye Teşkilatı Olan Yerleşim Yerlerine İçme, Kullanma ve Endüstri Suyu Temini hakkında kanunda suyun yönetimi DSİ genel Müdürlüğü'ne verilmiştir.

VII. Beş Yıllık Kalkınma “1996-2000” Planı'nın onaylandığına ilişkin 18/07/1995 tarihli ve 374 sayılı, Türkiye Büyük Millet Meclisi kararı 25/07/1995 tarihli ve 22354 “Mükerrer” sayılı resmi gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu kalkınma planının 131. ve 134. maddelerinde yer alan “E.Kırsal Altyapı” başlıklı bölümünün, “c)Hukuki ve kurumsal düzenlemeler” alt başlıklı kısmında, “su kaynaklarının sınırlı oluşu ve bu kaynakların yer ve zaman olarak ülke düzeyinde eşit dağılmaması nedeniyle, su kaynakları yönetimi oldukça karmaşık bir hale gelmiştir. Özellikle yerüstü su kaynaklarının tahsis ve yönetimine yönelik tek mevzuatın olmayışı, doğal ve mali kaynakların israfına yol açmaktadır. Bu nedenle yerüstü sularının tahsisi, korunması sektörler ve sektörler arası kullanımının planlanması gibi tüm hukuksal boşlukları dolduracak ve 167 sayılı Yeraltı suları kanununu güncelleştirerek kapsayacak, çerçeve nitelikte su yasası çıkartılacaktır.” açıklamasına yer verilmiştir. 01/07/2006 tarihli ve 26215 (Mükerrer) sayılı resmi gazetede yayımlanan IX. Kalkınma Planı'nda da, ülkemizde su kaynaklarının tahsisi, kullanılması, geliştirilmesiyle ilgili hukuki düzenleme ve idari yapı oluşturulmasına yönelik olarak, başlatılmış olan çalışmaların tamamlanacağı belirtilmektedir.

Hal böyle iken ve yeni çıkartılacak bir su yasası ile DSİ Genel Müdürlüğü'ne de yeniden bir düzen verilmesi TBMM'nin iradesi haline gelmiş iken, 5018 sayılı “Kamu Mali Yönetimi ve Kontrolü Kanunu” ile bu genel müdürlüğün tüzel kişiliği kaldırılarak bir sayılı cetvel “Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri” kapsamına alınmıştır. Böylece DSİ Genel Müdürlüğü işlevlerini yerine getiremeyecek duruma getirilmiştir. Bu durum diğer taraftan da su yönetiminin çok başlılığını arttırmıştır.

İşte bu nedenlerle DSİ Genel Müdürlüğü'nde ve ilgili diğer kurumlarda yapılacak düzenlemelerin, su kaynakları yönetimini günün koşullarına ve ülkemizin ihtiyaçlarına göre karşılayamayacağı görülmüştür. Bu nedenle, su üzerinde tek otorite olabilecek ve su yönetimi alanındaki çok başlılık, çok parçalılık ve yetki karmaşasını ortadan kaldıracak, bir kurumsal yapıya ihtiyaç vardır. Bu düşünce ile hazırlanan “Su

Kaynakları Bakanlığı” kanun tasarı taslağı önerisi kaleme alınırken, AB Su Politikası Raporu, Su Çerçeve Direktifi, Meksika Ulusal Su Kanunu, Danimarka Su Kanunu, Fransa Su Yönetimi Mevzuatı, Güney Afrika Cumhuriyeti Su Politikaları konusundaki hükümetin resmi görüşü, Brezilya Su Kanunu, İsrail Su Mevzuatı, Birleşik Krallık’ta Su Hizmetleri Yönetimi, Almanya Su Kaynakları Yönetimi Mevzuatı ve İspanya Su Kanunu Mevzuatı incelenmiştir. Bütün bu mevzuatların ülkemiz koşullarına uyan bölümleri dikkate alınarak, kanun tasarı taslağı hazırlanmıştır.

Kurulacak olan yeni bakanlığın taşra teşkilatının, havza bazında yapılandırılması ile Avrupa Komisyonu’nun “Türkiye 2007 İlerleme Raporu”ndaki “Su yönetimine ilişkin kurumsal çerçeve, akarsu havzası yönetimi temelinde düzenlenmemiştir” şeklindeki eleştirisi de ulusal bir yaklaşımla bertaraf edilmiş olacaktır.

Bu kanun tasarı taslağı ile, Elektrik İşleri Etüt İdaresi’nin 2819 sayılı kuruluş kanununun 2/A maddesinin başlangıcında bulunan “memlekette mevcut su kuvvetleri” ibaresi ile iş bu kanun hükümlerine aykırı olan sair mevzuat yürürlükten kaldırılmıştır.

Bu kanun tasarı taslağı ile, 6200 sayılı DSİ Umum Müdürlüğü Teşkilat ve Vazifeleri Hakkında Kanun, 167 sayılı Yeraltı Suları Hakkında Kanun, 1053 sayılı Belediye Teşkilatı Olan Yerleşim Yerleri İçme, Kullanma ve Endüstri Suyu Temini Hakkında Kanun, 831 sayılı Sular Hakkında kanun yürürlükten kaldırılarak bu alanda temel bir su kanunu oluşturulmuş ve SU KAYNAKLARI BAKANLIĞI yapısı düzenlenmiştir.

Ülkemizde su kaynaklarının tahsisi, kullanılması, geliştirilmesi ve kirlenmeye karşı korunmasıyla ilgili hukuki düzenleme ve idari yapı oluşturulmasına yönelik çalışmalara önem verilmeli. (DPT, 9. Kalkınma Planı)

ÖZETLE

NEDEN SU KAYNAKLARI BAKANLIĞI!

- Su Kaynakları Bakanlığı, su kaynakları yönetimindeki çok başlı, çok parçalı ve koordinasyon eksikliği içindeki yapıyı toparlayarak daha verimli ve etkili bir su kaynakları yönetimi sağlayacaktır.
- Su Kaynakları Bakanlığı kurulması çalışmaları, ülkemizde su kaynakları yönetiminin kurumsal yapısının en detaylı şekilde ele alınarak üzerinde çalışma yapılması olanağı taniyacaktır.
- Su Kaynakları Bakanlığı, su tasarrufu konusunda ulusal öncelikler ve projeler geliştirilmesini de hızlandıracaktır. Kurulacak bu bakanlık, yönetsel önceliklerin belirlenmesi kadar, toplumun bütün kesimlerinin zihniyet dönüşümünde duyarlılık yaratacak çalışmalara kaynaklık da edebilecektir.

- Su Kaynakları Bakanlığı, yerüstü ve yeraltı su kaynaklarının çok amaçlı kullanımında, her bireyin yeterli miktarda ve uygun kalitede içme ve kullanma suyuna ulaşımını sağlayarak, bir insan hakkı olan suya ulaşım hakkının garantörü olacaktır.
- Su Kaynakları Bakanlığı, yapılandırılması gerçekleştirilen çağın gereklerine uygun bir kurumsal organizasyon gerçekleştirme olanağı sağlayacaktır.
- Su Kaynakları Bakanlığı, yapılanma süresinde sürdürülebilir bir su yönetiminin gerçekleştirilmesine yönelik kurumsal eksiklikleri verimli bir yönetim anlayışı ile yeniden yapılandırılacaktır.
- Su Kaynakları Bakanlığı, ülkede kamuya ait su kaynaklarının hangi kamu ihtiyacı ve hizmeti için daha önemli ve öncelikli olduğuna ve buna göre tahsis yapmaya karar verecek tek otorite, tek kuruluş olduğu zaman, kamu kurum ve kuruluşları arasında, su kaynağı tahsisine yönelik ihtilaflar yargı organlarını oyalamadan çözüme kavuşturulmuş olacaktır.
- Su Kaynakları Bakanlığı, yerel su sorunları, tarımsal sulama sorunları, akarsu ve baraj izleme sistemleri, doğal ve yapay göller, yani iç sularımız ile içme ve kullanma suyu kaynakları konusunda uzmanlaşmaya olanak sağlayacaktır.
- Su Kaynakları Bakanlığı, ülkemizdeki su yönetimi ile ilgili tek merci olarak, parçalanmış, çok başlı su yönetimi sonucu belediyelerce zamanında ve yerinde karşılanamayan hizmetlerin, özellikle su havzalarındaki hizmetlerin yapılamaması sonucu oluşan sel felaketleri için de daha güçlü bir irade koyabilecek çözüm makamı olacaktır.
- Su Kaynakları Bakanlığı, iç sularımızın önemli bir bölümünü oluşturan, 9820 km² yüzölçümüne ulaşan doğal ve yapay göllerimizin kamu hizmetinde kullanımında, ulaşımında bağlama limanları, iskeleler, seyrüsefer, kirlenme, balıkçılık gibi hizmetlerden kaynaklanan sorunların da çözüm merkezi olacaktır.
- Su Kaynakları Bakanlığı, sulama sistemleri ve şebekelerinin yapımında, ana kanalların, diğer kanalların geçiminde zorunlu olan arazi toplulaştırması planlarının yapılması ve uygulaması ile tarla içi hizmetlere de vesile olacaktır.
- Su Kaynakları Bakanlığı, gerek içme suyu arıtması ve gerekse atık su arıtması tesislerini çağın ileri teknolojisine uygun biçimde inşa edip işleterek ulusal sağlığa da katkı yapmış olacaktır.
- Su Kaynakları Bakanlığı, ülkemizde mevcut bataklıkları sağlıklı bir biçimde ve doğal yaşamı sürdürecekt ortamlar şeklinde islah ederek, çevre sorunlarının çözümüne de katkıda bulunmuş olacaktır.

SU KAYNAKLARI BAKANLIĞI KURULUŞ VE GÖREVLERİ HAKKINDA KANUN TASARISI TASLAĞI

Birinci Kısım Genel Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç Kapsam ve Tanımlar

Amaç

Madde 1 - (1) Bu Kanunun amacı, yerüstü ve yeraltı su kaynaklarının geliştirilmesi ve çok amaçlı kullanılmasında, ulusal güvenlik, ekonomik, sosyal zaruretlere de gözetilerek, her bireyin yeterli miktar ve uygun kalitede su ihtiyacının karşılanması dikkate alınarak, su kaynaklarının önem ve özelliklerine göre, sırası ile içme, kullanma, doğal yaşamı sürdürme, sulama, endüstri suyu temini, hidroelektrik enerji üretme, ulaşım, rekreasyon amaçlarına uygun şekilde kullanılması, tahsisi, korunması, gözetimi, denetimi ve yaptırımı ile yerüstü ve yeraltı sularının zararlarının önlenmesi, atık suların toplanması, arıtılması ve uzaklaştırılması veya yeniden kullanılmasına ilişkin esas ve usuller ile havza bağlamında suyun yönetim politikasını belirlemek için “Su Kaynakları Bakanlığı”nın kurulmasına, teşkilat ve görevlerine ilişkin esasları düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2 - (1) Bu kanun, 03/06/2007 tarihli ve 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu'na konu olan sular ve denizler hariç, doğal ve yapay göllerle birlikte bütün su kaynaklarını kapsar.

(2) Sınır oluşturan ve sınır aşan sulara bu kanun hükümleri uygulanır. Bu sular ile ilgili diplomatik işlemler Dışişleri Bakanlığı'nca yürütülür.

(3) 18/12/1981 tarih ve 2565 sayılı Askeri Yasak Bölgeler Kanunu ile 22/04/1925 tarih ve 657 sayılı Harita Genel Komutanlığı Kanunu hükümleri saklıdır.

Tanımlar

Madde 3 - (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

- a) Arazi Toplulaştırması: Toprakların üretim tekniğinin ekonomik olarak uygulanmasını, toprak koruma ve tarımsal sulama önlemlerinin alınmasını güçleştirecek şekilde parçalanmış, dağıtılmış, şekilleri bozulmuş, kadastral parselleri bir araya getirmek, birleştirmek, tarla içi hizmetlerinin yapılması, çevre ve doğa varlıklarının korunması, geliştirilmesi ve uygun kullanımını kapsayan hizmetleri yaparak çiftçi ailesinin yaşam düzeyini yükseltmek için teknik, ekonomik ve sosyal yönden gerekli tedbirlerin alınmasını;
- b) Bakanlık; Su Kaynakları Bakanlığını;
- c) Belge; Yeraltısularını arama, kullanma veya islah ve tadil belgesini;
- d) Doğal Göl; Kendiliğinden oluşan ve sürekliliği olan su kütlesini,
- e) Yapay Göl; Baraj, gölet, regülatör, sel kapanı, tersip bendi gibi su kabartma ve depolama yapılarından dolayı oluşan su kütlesini,
- f) Emniyetli İşletme Rezervi; Yeraltı suyu deposu verimine zarar vermeden devamlı olarak alınabilecek su miktarını,
- g) Faydalı İhtiyaç : Yeraltısuyunu kullanacak kimsenin fatdalışı kullanışları için ihtiyaç duyduğu su miktarı.
- h) Faydalı İhtiyaç Miktarı; Bu kanunda belirtilen öncelik sırasına göre su kaynağından alınmasına ihtiyaç duyulan ve tahsis edilecek amaca göre ilgili bakanlıkların görüşü alınmak suretiyle bakanlık tarafından tayin ve tesbit edilen su miktarını,
- ı) Faydalı Kullanış; Yeraltısuyunun bu kanunda belirtilen öncelik sırasına göre kullanımını
- i) Kaynak Suyu; Yeraltı suyunun doğal şartlarda yeryüzüne çıktığı suları,
- j) Komşu; Bitişik arazi sahibi veya aynı bölgede bulunan ve duruma göre bitişik arazi sahibi gibi, aynı yer altı suyu deposu imkanlarından yararlanması gereken kişiyi,
- k) Koruma Alanı; Mutlak koruma alanı dışında kalan suların korunması amacı ile sınırları ve yapılacak faaliyetlerin bakanlık tarafından belirlendiği alanı,
- l) Mutlak Koruma Alanı; içme suyu temin edilen su kaynağının bozulmasına, kirlenmesine, sürdürülebilir özelliğinin yitirilmesine sebep olacak her türlü harici faaliyetin yasaklandığı alanı,
- m) Sınır Aşan Sular; Birden fazla ülke toprağını geçen suyu,

- n) Sınır oluşturan sular; İki veya daha çok ülkeyi birbirinden ayıran ıslak sınırı,
- o) Havza; Bir su kaynağını besleyen yüzey üzerine düşen yağışların oluşturduğu alanı,
- ö) Havza Planlama Danışma Meclisi:Havza planlaması yapımla sürecinde kullanıcıların, ilgili kurum ve kuruluşların, üniversitelerin sivil toplum örgütlerinin talep ve görüşlerinin ifade edilebilmesine yönelik oluşturulan bir sivil toplum inisiyatifi,
- ö) Araştırma Kuyusu : Yeraltısuyu hakkında bilgi edinmek amacıyla açılan kuyuları
- p) İşletme Kuyusu : Üretim amaçlı açılmış kuyuları
- r) Su Kaynağı; Yerüstü ve yeraltı su potansiyelini,
- s) Su Tahsis Sicili; Su kaynağından belirli kurum, kuruluş veya şahıslara kullanım için verilen izin kaydının tutulmasını,
- ş) Su Yapısı: Sulu ve susuz dere ,çay,nehir vadilerinde su tutma ve düzenleme ile ilgili inşa edilen baraj,gölet,sedde,regülatör vb yapıları
- t) Tarla içi Geliştirme Hizmetleri; Arazinin sulamaya hazırlanması için yapılması gerekli olan arazi tesviyesi, tarla içi ulaşım yolları, tarla içi sanat yapıları, kapalı drenaj, taşlı arazi temizliği, tarla içi yüzey drenajı gibi tarımsal alt yapı çalışmalarını,
- u) Yeraltı Suyu Deposu; Bünyesinde yeraltı suyu bulunduran ve depolayan jeolojik formasyonlar olup bu formasyonların herhangi bir noktasından su çekilmesi durumunda bütün su kütleinin etkilediği geometrik yapıyı
- ü) Yeraltı Suyu; Yeraltındaki durgun ve hareket halindeki bütün suları,
- v) Yeraltı Suyu Yapısı; Yeraltı suyu temini amacıyla açılan kuyu, dren, galeri, tünel, sondaj kuyusu, keson kuyu, kaptaj ve benzeri her türlü su yapısını,
- y) Yeraltı Suyu İşletme Sahası; Sınırları ve yapısal özellikleri bir hidrojeolojik etüd raporu ile belirlenmiş ve bakanlık tarafından onaylanmış yeraltısuyu işletme sahasını
- z) Yerüstü Suyu; Yeraltı suyu hariç, kaynak suyu, nehir, ırmak, çay, dere, tabii ve yapay gölleri ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Su Kaynakları Tahsisi ve kullanım esasları

Yararlanma ve kullanım esasları

Madde 4 - (1) Su kaynakları tabii servetlerden olup, ilgili bulunduğu arzın malik ve zilyedinden bağımsız olarak devletin hüküm ve tasarrufu altındadır. Bu suların her türlü araştırılması, kullanılması, korunması ve tescili bu kanun hükümlerine tabidir.

(2) Su kaynakları, arazinin bütünleyici parçası değildir. Bir taşınmaza malik veya zilyet olmak, taşınmazın altında, üstünde veya civarındaki su kaynakları üzerinde aynı bir hak tesis etmez. Ancak, kaynağın, arazinin sahibi veya zilyedinin bu taşınmaz için ihtiyaç duyduğu ölçüde kaynak üzerinde öncelikle yararlanma hakkı esastır.

(3) Su kaynaklarından, toplum yararına en uygun düşecek şekilde faydalanma esas olup; su kaynağından yararlanmada suyun miktarı, kalitesi, mahallinin özelliği, zorunlu ihtiyaçları ve şartları başka türlü bir çözüm yolu gerektirmedikçe kullanma hakkının tesisinde aşağıdaki öncelik sırası uygulanır;

- a) İçme ve kullanma suyu ihtiyaçları,
- b) Doğal hayat için gerekli su ihtiyaçları, bakanlık bu anlamda bataklıkları doğal yaşamı sürdüreceği şekilde ıslah etmekle, doğal hayatın esenliği için tüm su kaynakları üzerinde gerekli iyileştirme ve düzenlemeleri yapmakla yükümlüdür.
- c) Tarımsal sulama suyu ihtiyaçları,
- ç) Sırasıyla Enerji ve endüstri suyu ihtiyaçları,
- d) Ticaret, turizm, taşıma, ulaşım, projeye dayalı su ürünleri yetiştiriciliği ve avcılığı ile sair su ihtiyaçları, su trafiği, çevre düzenleme, atık giderimi, ancak, öncelik sırasına göre, birden fazla maksadın gerçekleşeceğinin mümkün görülmesi halinde, kaynağın verimli kullanılması için, birden fazla maksatla kullanılmasına izin verilebilir.

(4) Bir havzanın su potansiyelinin öncelikle havza içinde değerlendirilmesi esas olup ihtiyaç fazlası su olması halinde, gerektiğinde bakanlık havzalar arası su transferi yapabilir. Bakanlık, havzalar arası su aktarımının çevresel etkileri konusunda, gerekli inceleme ve araştırmaları yürütür

(5) Havzanın tarımsal su ihtiyacı planlaması çalışmaları yapılırken, yada planlama raporlarında değişiklik yapılmasına ihtiyaç duyulduğu hallerde, o havzada bulunan ve bu sudan tarımsal amaçlı yararlanması gereken çiftçilerin, çiftçi birliklerinin, sulama birlikleri ve kooperatiflerinin ve o havzada etüt yapabilecek ziraat fakültelerinin görüşleri alınır.

Tahsis Yetkisi ve Su Tahsis Sicili

Madde 5 - (1) Su Kaynaklarının tahsisine münhasıran **Bakanlık** yetkilidir.

(2) Ülke genelinde su kaynaklarının potansiyeli ve ihtiyaçları belirlenerek su kaynakları yönetim planları 4. maddenin (5) fıkrası hükmü de dikkate alınarak bakanlık tarafından hazırlanır ve buna göre su tahsisleri yapılır. Tahsis işlemlerinden nihai planlar hazırlanıncaya kadar mevcut olan bilgiler esas alınır.

(3) Su kaynağı en fazla kırkdokuz yıllığına tahsis edilebilir. Sürenin bitimine kadar talep olması ve bu talebin bakanlık tarafından uygun bulunması halinde kullanım amacı, süresi ve tahsis miktarı yeniden değerlendirilerek tahsis süresi uzatılabilir.

(4) Bu kanunun yürürlüğe girmesinden önce yapılmış olan tahsislere de bu kanun hükümleri uygulanır. Ancak tahsis süresinin hesabında kanunun yürürlüğe girmesinden önce geçen süreler dikkate alınmaz.

(5) 4. maddede belirtilen tahsis ve kullanımlar ile önem ve öncelik sıraları bu sıralardaki değişiklikler bakanlık tarafından tutulan bir sicile işlenir. Bakanlık tarafından sicile kaydedilen su tahsisleri, tahsis şekillerini ve miktarlarını değiştirmeye ve iptale bakanlık yetkilidir.

(6) Su tahsis sicilinin tutulmasına ilişkin usul ve esaslar, bu kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren altı ay içerisinde yayımlanacak yönetmelik ile düzenlenir.

Su Bilgi Sistemi

Madde 6 - (1) Su kaynakları ile ilgili potansiyel, tahsis kullanım, kalite, kirlilik tespit, meteorolojik, hidrolojik ve sondaj veri ve benzeri her türlü bilginin elektronik ortamda toplanması ve izlenmesine yönelik olarak su bilgi sistemi bakanlık tarafından oluşturulur.

(2) Görev alanları ile ilgili olarak hidrolojik, meteorolojik ve su kalitesi ile ilgili verileri toplayan diğer kurum ve kuruluşlar bu verileri talep üzerine ücretsiz olarak bakanlığa verilir.

(3) Su bilgi sistemine ilişkin usul ve esaslar çıkartılacak yönetmelik ile düzenlenir.

Su Kaynağı Yönetimi

Madde 7 - (1) Su kaynağı yönetimi çerçevesinde yapılacak değerlendirmede dördüncü maddede belirtilen ihtiyaçlar, öncelikler esas alınmak üzere en yüksek yararı sağlayacak şekilde menba ve mansap projeleri için bakanlık tarafından bir işletme programı düzenlenir. Yapılan bu işletme programına su kaynağını kullananlar uymak zorundadır.

Su Kaynağının Korunması

Madde 8 - (1) Bu kanun hükümlerine dayalı olarak yapılan faaliyetlerde su kaynaklarının kalite ve miktar açısından korunması, kirletilmemesi ve israf edilmemesi esastır.

(2) Su kaynaklarının kalite açısından korunması ve kirletilmemesi 09/08/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanunu hükümleri uyarınca sağlanır.

(3) Su kaynaklarının kirlenmeye karşı korunmasına ilişkin mevzuatta öngörülen koşulları yerine getirmeyen su kullanıcısının su tahsisi bakanlık tarafından iptal edilir.

(4) 20/11/1981 tarihli ve 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Kuruluş ve Görevler Hakkında Kanun, 10/07/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, 03/07/2005 Tarihli ve 5393 Sayılı Belediye Kanunu ve 24/04/1930 tarihli ve 1593 sayılı Umumi Hifzısıhha Kanunu'nun mutlak koruma alanının kamulaştırılması ve su kaynağının kirliliğe karşı korunması ile ilgili hükümleri saklıdır.

Su Kaynağını Etkileyen Faaliyetler

Madde 9 - (1) Arkeoloji, madencilik, galeri veya tünel inşaatı, petrol araştırılması ve üretimi, su ürünleri yetiştiriciliği, su sporları ve bunun gibi nedenlerle, yeraltı ve yerüstünde sürdürülen inşaat, tesisat ve işletme işlerinde, çalışmaların su kaynakları üzerinde olumsuz etki yapmasından işi yaptıran sorumludur. Bu durumlarda işi yaptıran idare veya yapan tarafından gerekli önlemlerin alınması zorunluluk olmakla birlikte bakanlığa haber verilmesi ve bakanlık tarafından belirlenen önlemlerin de işi yapan veya yaptıran tarafından alınması zorunludur.

İkinci Kısım

Su Temini

BİRİNCİ BÖLÜM

İçme, Kullanma ve Endüstri suyu

Su Talebi ve Değerlendirilmesi

Madde 10 - (1) Belediye teşkilatı olan yerleşim birimlerinin belediye meclisi kararı alınarak içme, kullanma ve endüstri suyu taleplerinin, değerlendirilerek uygun görülmesi halinde, ihtiyacın karşılanmasına yönelik mevcut veriler kullanılarak, yerleşim biriminin su ihtiyacı içerisinde olan yakın çevresi ile birlikte çok yönlü gözlem, izleme, deney araştırma, istatistik ve her türlü ön çalışma ve teknik incelemeler ile master plan, planlama ve projeleri hazırlanır. İçme suyu temin faaliyetinin kamu yatırım programında yer alması koşulu ile içme, kullanma ve endüstri suyu temini hizmetleri için ve kullanılan yeraltı ve yerüstü su kaynaklarının korunması , gerekli görülen evsel atık su arıtma ve ilgili yatırım hizmetleri konusunda tesislerin yapımına yönelik, gelecek yıllara yaygın yüklenimlere girmeye bakanlık yetkilidir.

(2) Birinci fıkrada belirtilen projelerin yapımı sırasında bu proje güzergahında yer alan ve belediye teşkilatı olmayan yerlerin de talebi olması ve su potansiyeli de göz önünde bulundurularak talebin Bakanlık tarafından uygun bulunması halinde içme suyu temin sisteminin uygun bir yerinden su verilebilecek şekilde bir yapı teşkil edilir.

(3) Bakanlık tarafından yapılan evsel atık su arıtma projeleri civarında bulunan belediye teşkilatı olmayan yerler, talebi halinde civardaki atık suların uzaklaştırılması için toplama yapısı şeklinde bir yapı teşkil edilerek Bakanlık tesislerinden yararlandırılabilir.

(4) Büyükşehir belediyeleri ile belediyeler, kullanılacak su kaynağı tahsisinin Bakanlık tarafından yapılmasından sonra, tahsisle ilgili olarak yapılacak her türlü etüt, planlama ve proje işlerinin Bakanlık tarafından uygun görülmesi halinde, Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve Belediye Kanunu, İstanbul Su ve Kanalizasyon Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunda verilen yetkileri kullanabilir.

Yapılacak işler

Madde 11 - (1) İçme, kullanma ve endüstri suyu temini maksadıyla su kaynakları üzerinde inşa edilecek olan baraj, gölet ve benzeri toplama tesisleri, yeraltı suyu yapıları, elektrifikasyonu, motopomp ve aksamı temini ve montajı ana iletim hatları, iletim tünelleri, ara depolama yapıları, arıtma tesisleri, ana depolar, arıtma tesisleri ile ana depolar arasındaki ana besleme hatları, kapsam içindeki terfi merkezleri ve hatları ile atık su ile ilgili deşarj hattı, arıtma tesisleri ve benzeri tesisler Bakanlık tarafından; tali depolar, dağıtım depoları, dağıtım şebekesi ile tali ve dağıtım depolarıyla dağıtım şebekesi içinde yer alan terfi merkezleri ve atık su şebekeleri ilgili belediyesince veya ilgili il özel idaresi tarafından yapılır.

(2) Bakanlık tarafından projelendirilen, yukarıda anılan tesislerin yapımını ve işletmesini engelleyecek imar planı değişiklikleri yapılamaz. Ancak zorunlu hallerde, Bakanlığın uygun görüşü alındıktan sonra gerekli düzenleme ve değişiklikler yapılabilir.

(3) Baraj, gölet, regülatör ve kaptaj gibi su alma yapılarının mutlak koruma alanı içerisinde kalan yerleri, belediye sınırları içerisinde olup olmamasına bakılmaksızın, suyu kullanacak olan belediye tarafından kamulaştırılır.

(4) İçme suyu projelerinin, kaçak kullanımlar dahil olmak üzere, şebeke kayıplarını asgari düzeyde tutacak şekilde geliştirilmesi ve işletilmesi esastır. Bu esasa uygun olarak bakanlık görüşü alınmadan hiçbir kurum tarafından yeni proje geliştirilemez.

Protokol Düzenlenmesi

Madde 12 - (1) 10 ve 11 inci maddelerde Bakanlık tarafından yürütüleceği belirtilen işlerin kapsamı ve bu işlere ilişkin esaslar ile 33 üncü maddede yer alan geri ödeme ile ilgili hususlar, Bakanlık ile ilgili belediye arasında yapılacak protokollerle belirlenir. Söz konusu belediyelerden büyük şehir belediyesi niteliğinde olanların su ve kanalizasyon idareleri genel müdürlükleri de büyük şehir belediye başkanlıkları ile birlikte adı geçen protokollere taraf olurlar. Protokol imzalanmadan önce; 33. maddedeki geri ödeme koşullarının kabul edildiğine dair Belediye Meclisi Kararı alınması şarttır.

(2) Birinci fıkrada belirtilen protokoller, İçişleri Bakanlığı ve Maliye Bakanlığı'nın uygun görüşleri alındıktan sonra yürürlüğe girer.

Finansman

Madde 13 - (1) 12. maddede belirtilen protokoller kapsamındaki işlerin finansmanı Bakanlık bütçesinden ayrılan ödeneklerden, ilgili belediyelerin katkılarından, dış kredilerden ve diğer finansman kaynaklarından sağlanır.

(2) İlgili Belediyeler, Bakanlık tarafından birinci fıkrada belirtilen kaynaklardan yapılan harcamaları 33 üncü maddede belirtilen esaslar çerçevesinde borçlanırlar. Bunlardan Büyükşehir belediyesi olanların su ve kanalizasyon idaresi genel müdürlüklerinin de Büyükşehir belediye başkanlıkları ile birlikte müştereken ve müteselsilen borçlandırılırlar.

İKİNCİ BÖLÜM

Yeraltısuları

Yeraltısuyu İşletme Sahaları

Madde 14 - (1) Hidrojeolojik etüt sonucu sınırları ve yapısal özellikleri belirlenen yeraltısuyu işletme sahaları, Bakanlık teklifi ve Bakanlık onayından sonra Resmi Gazetede ilan edilir.

(2) İlan edilmiş işletme sahalarında kuyuların açılabilceği sahalar sayısı, derinlikleri ve diğer özellikleri Bakanlık tarafından tayin ve tespit edilir.

(3) İlan edilmiş işletme sahalarında işletme rezervini ve kullanıcıları dikkate alarak yeraltısuyu tahsislerini planlamak

(3) İlan edilmiş yeraltısuyu işletme sahaları dışında her arazi sahibi arazisinde yeraltısuyu aramak ve suyu bulduktan sonra kendi faydalı ihtiyaçlarına yetecek miktarını kullanmak hakkına sahiptir. Ancak bu işler 18. Madde şumulüne girdiği takdirde hidrojeolojik etüd raporu hazırlamak ve belge almak zorundadır.

Bakanlık Tarafından Kuyu Açılması

Madde 15 - (1) Bakanlık, yeraltısuyu etütleri için gerekli gördüğü her yerde yeraltı suyu yapısı açabilir. veya açtırabilir. Bu yapıların açılabilmesi için kamulaştırma yapılmaz. Ancak verilen zarar ziyan ödenir.

(2) Araştırma kuyularından işletme kuyularına dönüştürülen veya doğrudan işletme kuyusu olarak açılan kuyular için, kuyu yeri ile geliş gidişe lüzumlu arazi Bakanlık tarafından kamulaştırılır. Kamulaştırma bedeli, kuyunun maliyet hesabına dahil edilir. İşletme kuyularının intifa hakkı Bakanlık tarafından gerçek ve tüzel kişilere kiralanabilir. veya devredilebilir. Kuyunun intifa hakkının devrinde arazi sahibine öncelik tanınır. Kira veya devir bedeli Bakanlık tarafından belirlenir.

Komşu Hakkı

Madde 16 - (1) Arazisinde faydalı ihtiyaçları için yeterli miktarda su bulamayan veya bu sudan faydalı ihtiyacı için aşırı zahmet ve gidere katlanmak zorunda kalan ve başka yoldan sağlayamayan kişi, komşu arazideki faydalı ihtiyaçtan fazla olan yeraltı suyundan istifade eder. Komşu arazideki yeraltı suyundan istifade şartları yönetmelikte düzenlenir.

Yeraltısu Tahsisi

Madde 17 - (1)Tahsis edilecek amaca göre faydalı ihtiyaç miktarı Bakanlık tarafından gerektiğinde ilgili bakanlıklardan görüş alınarak Bakanlıkça tespit edilir.

(2) Yeraltı suyu tahsis edilen gerçek veya tüzel kişi, suyun ancak kendi faydalı ihtiyacına yetecek miktarını kullanma hakkına sahiptir.

(3) İlan edilmiş işletme sahalarında, yer altı suyu tahsislerinin emniyeti işletme rezervi seviyesine erişmesi halinde, yeni yeraltı suyu tahsisi yapılması durdurulur. Tahsis şeklini, miktarını değiştirmeye ve/veya iptale Bakanlık yetkilidir.

(4)Yeraltı suyunun tahsis amacı dışında kullanılması halinde verilmiş olan belge Bakanlık tarafından iptal edilir.

(5) İlan edilen yeraltı suyu işletme sahaları dışında da Bakanlık tarafından gerekli görüldüğü takdirde tahsis işlemi durdurulur.

Belge Alınması ve Bilgi Verilmesi Mecburiyeti

Madde 18 - (1) Su temini maksadıyla, boyları ve kesitleri ne olursa olsun tabii zemin üstünden itibaren derinliği Bakanlık tarafından tesbit ve Bakanlığın onayından sonra ilan olunan haddi aşan her türlü su yapıları için Bakanlıktan izin alınması mecburidir.

(2) Bu su yapılarının açılması su temini maksadını gütmemesi halinde bunlar hakkında belge aranmamakla beraber Bakanlığın talebi üzerine bilgi verilmesi mecburidir.

(3) Satıl alivüyonları içerisinde açılan ve derinliği birinci fıkra gereğince ilan edilen haddi aşımayan su yapıları bu hüküm dışındadır.

(4) Yeraltı suyu aranması için arama belgesi alınır. Arama belgesinin süresi bir yıldır. Bu süre içerisinde arama bitirilemezse; belge sahibinin, sürenin son ayı içinde süre uzatılması için başvurması şartı ile belge süresi bir yıl için uzatılır. Bu süre zarfında da arama bitirilemezse arama belgesi hükmünü kaybeder. Talep halinde yeniden arama belgesi verilebilir.

(5) Arama belgesine dayanarak arazisinde yeraltı suyu bulunan kişi, faydalı ihtiyacı kadar suyu ancak, suyu bulduğu tarihten itibaren bir ay içerisinde Bakanlığa başvurarak kullanma belgesi aldığı takdirde kullanabilir. Kullanma belgesi onbeş yıl süre için geçerlidir. Bu sürenin uzatılabilmesi için, sürenin tamamlanmasından altı ay öncesinden Bakanlığa başvuru yapılması halinde, aynı mahiyette olmak üzere süre Bakanlık tarafından gerekli görüldüğü takdirde uzatılabilir. Belge süresi biten ve belge süresi uzatılmayan kuyular, uygun görüldüğü takdirde Bakanlık tarafından değerlendirilebilir. Kullanma belgesi hiçbir şekilde devredilemez. Ancak, kuyunun bulunduğu arazinin herhangi bir şekilde el değiştirmesi halinde Bakanlığa başvurularak belge yeni arazi sahibi adına yenilenebilir.

(6) Kullanma belgesine sahip özel veya tüzel kişiler, yeraltısuyu yapısının verimini artırmak veya başka bir maksadı sağlamak gibi nedenlerden dolayı, yeraltı suyu yapıları üzerinde kendiliğinden herhangi bir müdahalede bulunamaz veya yeraltı suyu yapısının kullanma belgesinde belirtilen şeklini değiştiremez. Ancak, Bakanlıktan ıslah ve tadil belgesi almak sureti ile böyle bir işe girişebilir.

(7) Arama, kullanma veya ıslah ve tadil belgesi almak isteyen özel veya tüzel kişiler, bulunduğu mahallin bağlı olduğu yetkili Bakanlık teşkilatına başvurularak belge talebinde bulunur. Başvuru sahibine bir ay içinde belge verilmek veya reddedilmek sureti ile cevap verilir.

(8) Bakanlık tarafından inşa edilerek işletmeye açılan ve 36. maddenin birinci fıkrasında sayılan kurum veya örgütlere devredilen sulama alanlarındaki yeraltı suyu talepleri ancak, kurum/örgütler tarafından veya bu kurum ve örgütlerin muvafakatıyla yapılır.

(9) Bu madde kapsamında verilen belgeler Bakanlık tarafından su bilgi sistemine kaydedilir.

(10) Başvuru esasları, belge alınmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

Yeraltısuyu Yapısına Sayaç Takılması

Madde 19 - (1) Yapılan yeraltısuyu tahsislerinin, kullanma belgesindeki yazılı amacın ve çekilen yeraltı suyu miktarının kontrolü için yeraltı suyu tahsis edilen kişilerce yeraltı suyu yapısına, özellikleri Bakanlık tarafından belirlenen su sayacı takılması zorunludur. Kullanma belgesinde yazılı amaç ve tahsis miktarının kontrolüne ilişkin hususlar ile su sayacının özellikleri yönetmelikte düzenlenir.

Yeraltısuyunun Kiralanması ve Satışı

Madde 20 - (1) Kuyu açan kişi, bulunan suyun ancak faydalı ihtiyaçlarına yetecek miktarını kullanmaya yetkilidir. Bu miktarı aşan sular ile sulama, kullanma ve işlenerek veya doğal hali ile içme suyu olarak satılmak üzere çıkarılan yeraltı suları, 2886 Sayılı Kanun hükümlerine göre Maliye Bakanlığı tarafından kiraya verilir. Tahsil edilen kira gelirinden; İl Özel İdarelerine %25, ayrıca yeraltı suyunun çıktığı yer, köy sınırları içinde ise o yerdeki köy tüzel kişiliğine %15, belediye sınırları içinde ise ilgili belediyeye %25 oranında pay verilir.

(2) Tahsis miktarından daha fazla su kullananlara bu Kanunun 24. maddesinin (d) bendinde öngörülen ceza uygulanır.

Faaliyetlerin Denetlenmesi

Madde 21 - (1) Bakanlık tarafından belirlenmiş veya belirlenecek yeraltı sularının kullanılması, tahsisi, yönetimi, miktar bakımından korunması ile arama kullanma, ıslah ve tadil belgelerinde yer alan bilgilerin doğruluğu, işlemlerin uygunluğu, yeraltı suyu yapılarının inşası ve işletilmesi, yapılan tahsis miktarından fazla su kullanılmasının önlenmesi ve yeraltı suyunun kullanım amacına uygunluğu Bakanlık tarafından denetlenir veya denetletirilir. Denetime ilişkin usul ve esaslar yönetmelikte düzenlenir.

Yeraltı Suyunun Suni Beslenmesi

Madde 22 - (1) Yeraltısuyunun miktarının artırılmasına yönelik suni besleme ve yeraltısuyu barajı ile ilgili tesislere ait proje ve inşaat Bakanlık tarafından yapılır veya yaptırılır.

Yeraltı Sularına Ait Proje, Teknik Sorumluluk ve Yeraltısuyu Yapılarının Açılması

Madde 23 - (1) Yeraltısuyu ile ilgili her türlü etüt, proje ve inşaat, yeraltısuyu konusunda uzman teknik sorumluların yetki ve denetiminde yapılır.

(2) Yeraltısuyu yapısı işin niteliğine göre sondör, galerici ve tünelci gibi ehliyetli kişiler eli ile teknik sorumlu nezaretinde yapılır. Bu kişilerin yeraltı suyu yapılarında çalışabilmeleri için Bakanlığa müracaatla sınava girip başarılı olmaları ve yeterlik belgesi almaları zorunludur.

(3) Su temin amacıyla açılan sondaj kuyuları vergi mükellefi olan ve Bakanlığa tescili yapılan sondaj firmaları tarafından yapılır. Teknik sorumluların, sondörlerin, sondaj firmalarının ve nezaretinde çalışabileceklerin nitelikleri yönetmelikte düzenlenir.

Ceza Hükümleri

Madde 24 - (1) Bu bölümdeki yükümlülükleri yerine getirmeyenler bu hareketlerinden dolayı, diğer Kanunlara göre daha ağır bir ceza ile cezalandırılmadıkları takdirde, bu madde hükmüne göre cezalandırılırlar.

a) Belge almadan; yeraltısuyu temini için yeraltı suyu yapısı inşa ettirenler ile yeraltı suyu yapısında çalışan makine sahip ve kullanıcıları bir yıldan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar.

b) Belge almadan yeraltısuyu temini için yeraltı suyu yapısı inşa ettiren, inşa eden veya belge alma aşamasında kasten yanlış bilgi verenler, 5000 TL idari para cezası ile cezalandırılırlar. Ayrıca ceza verilmekte birlikte kuyunun açılıp işletilmesinde Bakanlık tarafından bir sakınca görülmez ise, sahibine kullanma belgesi verilebilir. Aksi halde kolluk kuvvetlerinin nezaretinde kuyu kapatılır. Kapatma masrafı kuyuyu açtırandan alınır.

c) Belge almadan yeraltısuyu temini için yeraltı suyu yapısı inşasında kullanılan her türlü makine için makine sahip ve kullanıcılarına, ayrı ayrı olmak üzere, makine sayısı başına 15.000 TL para cezası verilir tekerrürü halinde makineye el konulur ve hazineye irat kaydedilir.

d) Yeraltısuyu işletmeleri ile ilgili her türlü etüt, proje ve inşaatla ilişkin çalışmaları, bu Kanun hükümlerine göre yapmayan teknik sorumlular hakkında gerekli işlem yapılmak üzere bağlı bulunduğu meslek kuruluşuna bildirilir. Bildirim tarihinden itibaren bu kişiler bir yıl süresince bu bölümde belirtilen faaliyetlerde bulunamaz. Tekerrürü halinde ceza iki katı olur.

e) Bu Kanunun 17. maddesine göre belirtilen miktardan fazla su kullananlara 3000 TL idari para cezası verilir. Tekerrürü halinde ceza iki katına çıkartılır

f) Bu Kanunun 20. maddesinde belirtilen miktardan fazla su kullananlara 6000 TL idari para cezası verilir. Tekerrürü halinde ceza iki katına çıkartılır. Fazla kullanımın devam etmesi halinde iki kat ceza alınarak kullanma belgesi iptal edilir, Kolluk kuvvetleri nezaretinde kuyu kapatılır, kapatma masrafları belge sahibinden alınır.

g) Kanunun yürürlüğe girdiği sırada hala işletilen kaçak kuyular işbu kanun hükümleri uyarınca bakanlık tarafından denetlenir. Kanun

hükümlerine uyuyor ise kuyuyu işletene işbu kanun ve yönetmelik hükümlerine göre işletme ruhsatı verilir. Kaçak kuyu kanunun belirttiği hususların dışında islahı mümkün değil ise kapatılır. Kanun yürürlüğe girdiği anda ruhsatlı olan kuyuların ruhsat süresinin bitiminde işbu kanuna göre işlem yapılır.

(2) Bu Kanunda yazılı olan idari para cezaları, o yerin en büyük mülki amiri tarafından verilir. Verilen idari para cezalarına ilişkin kararlar, 11/02/1959 tarih ve 7201 Sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre tebliğ edilir. Bu cezalara karşı tebliğden itibaren en geç yedi gün içinde yetkili İdare Mahkemesine itiraz edilebilir. İtiraz, idarece verilen cezanın yerine getirilmesini durdurmaz. İtiraz üzerine verilen kararlar kesindir. İtiraz, zaruret görülmeyen hallerde evrak üzerinden inceleme yapılarak en kısa sürede sonuçlandırılır. Bu Kanuna göre verilen idari para cezaları 27/07/1953 tarihli ve 6183 Sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil olunur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Sulama Suyu

Talep ve Değerlendirilmesi

Madde 25 - (1) Bakanlık , tarım ürünlerinin verimini ve kalitesini artırmak için bitkinin ihtiyacı olan suyu temin etmek, kontrollü şekilde bitkiye vermek amacıyla gerekli her türlü faaliyeti yapmaya yetkili olup bu faaliyetler için etüt, proje inşaat ve işletmeyi yapar ve yaptırır

(2) Bakanlık tarafından birinci maddede belirtilen hizmetin yerine getirilmesi 08/06/1994 tarih ve 3996 Sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap İşlet -Devret Modeli Çerçevesinde Yaptırılması Hakkında Kanun hükümleri uyarınca görevli şirketlere yaptırılabilir. 3996 Sayılı Kanun kapsamında yapılacak sulama projelerinde görevli şirketin sulama hizmeti karşılığı olarak hizmetten yararlananlardan alacağı ücretin uygulama sözleşmesinde yer alan belli miktardaki kısmı Bakanlığın yıllık bütçesine ödenek olarak konulur ve söz konusu ücretin belirlenen miktarı bu ödenekten, geriye kalan kısmı ise yararlananlardan tahsil edeceği ücretten karşılanır.

(3) Bakanlık ve Görevli Şirketler dışında kalan kişiler tarafından da sulama projesi geliştirilebilir. Ancak sulama projesinin bakanlık tarafından onaylanması ve gerekli su tahsisinin yapılması şarttır.

(4) Görevli şirketler veya kişiler tarafından geliştirilen sulama projeleri üzerinde Bakanlığın kontrol ve denetim yetkisi vardır. 3996 Sayılı Kanun hükümlerine göre gerçekleştirilecek sulama projelerinde görevli şirket tarafından inşa edilecek sulama tesislerine isabet eden Hazinesinin özel mülkiyetinde veya devletin hüküm ve tasarrufu altında olup Bakanlığa tahsisli veya bu amaçla tahsis edilecek taşınmazlar, kullanma esasları sözleşmede belirtilmek sureti ile sözleşme süresi boyunca bedelsiz olarak görevli şirketin kullanımına bırakılır.

(5) Geliştirilecek her türlü sulama projesinde öncelikle su tasarrufu sağlayan modern sulama sistemlerinin seçilmesi esastır.

(6) Bakanlık tarafından inşa edilecek sulama projelerinde, faydalanabileceklerin katılımı halinde projeye öncelik tanınır. Proje bedeline katılım payı oranı Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenir. Bu hususlarla ilgili esaslar, hazırlanacak bir yönetmelik ile tespit edilir.

(7) Görevli Şirketler ile Bakanlık arasında veya Görevli Şirket- Bakanlık- Kullanıcılar arasında doğacak Tahsis edilen su ve sulama tesisi ile ilgili her türlü anlaşmazlıkların çözümünde Ankara Mahkemeleri görevlidir. Bu Anlaşmazlıklarda Türk Usul ve Maddi hukuku uygulanır.

Yapılacak İşler

Madde 26- (1) Su kaynakları üzerinde sulama suyu temini maksadı ile inşa edilecek olan baraj, gölet ve benzeri depolama tesisleri, sulama kanalları, drenaj kanalları, sulama şebekesi, yeraltı suyu yapılarının açılması, kuyu elektrifikasyonu, kuyu motopomp aksamı temin ve montajı, kapsam içindeki pompa istasyonları ve terfi hatları ile benzeri tesislerin inşası, işletmesi ve bunların yapımı ile işletmesi sırasında gerekli her türlü denetimi Bakanlık tarafından yapılır, yaptırılır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Hidroelektrik Enerji Suyu, Yapay ve Doğal Göl Suları, Kaynak Suyu ve Taşkın Suları

Hidroelektrik Enerji Suyu, Yapay ve Doğal Göl Suları

Madde 27 - (1) Mevcut olan su potansiyelinden yararlanarak hidroelektrik enerji üretmek maksadı ile her türlü su yapısının doğal dengede hiçbir sorun yaratmayacak şekilde etüdü, planlaması, projesi ve inşaatı lisans alınmaksızın gerekli kurumlara bilgi vererek Bakanlık tarafından yapılır veya yaptırılır.

(2) Birinci fıkrada belirtilen işler 4628 Sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nda belirtilen özel veya tüzel kişiler tarafından da lisans alınmak suretiyle yapılır.

(3) Su Kaynaklarından 20/02/2001 tarihli ve 4628 Sayılı Elektrik Piyasası Kanunu kapsamında elektrik enerjisi üretmek amacıyla yapılacak her türlü su yapısı için gerekli olan hidrolojik ve meteorolojik ölçümler Bakanlık,özel ve tüzel kişiler tarafından yapılır, yaptırılır. Enerji projelerinin geliştirilmesi için hazırlanan her türlü rapor ve her türlü proje Bakanlık ve yetkilendirilmiş denetim firmaları tarafından kontrol edilir. Kontrol edilen ve üretim lisansı aralık inşaatına başlanan projelerin inşaat aşamasındaki her türlü faaliyeti ile işletmesi Bakanlıktarafından denetlenir veya denetletirilir. Tesisin işletilmesinde Bakanlıkça onaylanacak olan işletme programlarına uyulur.

(4) Elektrik, üretimi, iletimi, dağıtımı, satışı, ithalatı ve ihracatı ile bu faaliyetlerle ilişkili tüm gerçek ve tüzel kişilerin hak ve yükümlülüklerini düzenleyen Elektrik Piyasası Kanunu hükümleri ile 3096 Sayılı Türkiye Elektrik Kurumu Dışındaki Kuruluşların Elektrik Üretimi, İletimi, Dağıtım ve Ticareti ile Görevlendirilmesi Hakkında Kanun Hükümleri saklıdır.

(5) Elektrik Piyasası Kanunu kapsamında hidroelektrik enerji üretim amacı ile 26/06/2003 tarihli ve 25150 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Elektrik Piyasasında Üretim Faaliyetinde Bulunmak Üzere Su Kullanım Hakkı Anlaşması İmzalanmasına ilişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik kapsamında yapılan başvuruları, su kaynağının kullanımı için yapılan diğer başvurular ile birlikte kaynak optimizasyonuna göre değerlendirmek, başvuruları projeye uygun görmek veya reddetmek yetkisi Bakanlığa aittir.

(6) Yukarıda zikredilen mevzuata göre yapılacak olan Hidroelektrik Tesisleri ile ilgili olarak akdedilecek Su Kullanım Hakkı Anlaşmalarının uygulanmasından doğacak her türlü anlaşmazlıkta Ankara Mahkemeleri ve İcra Daireleri görevlidir. Bu anlaşmazlıkların çözümünde Türk Usul ve Maddi Hukuku Hükümleri uygulanır.

(7) Enerji Üretim amacı bulunan barajların hidrolojik işletme programları Elektrik Üretim Anonim Şirketi ve Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi'nin ülkenin enerji ihtiyacı hususundaki görüşü dikkate alınarak ve koordinasyon sağlanarak, hidrolojik, meteorolojik şartlar çerçevesinde Bakanlık tarafından hazırlanır.

(8) Bakanlık tarafından tesis edilip Elektrik Üretim Anonim Şirketi'ne devredilen veya 04/12/1984 tarihli ve 3096 Sayılı Kanun kapsamında Yap-İşlet-Devret modeli ve otoprodüktör statüsü ile yapılan tesislere ait su değerlerinin izlenmesi çalışmaları Bakanlık tarafından yapılır.

(9) Doğal ve yapay göllerde ulaşım, bağlama limanı, iskele hizmetleri ve balıkçılık hizmetleri ile ilgili çalışmalar Bakanlık tarafından yapılır.

10) 24/6/1935 tarih ve 2319 Sayılı Elektrik İşleri Etüt İdaresi Kurulu Kanunu'nda Hidroelektrik Enerji tesislerinin etüt, plan, proje ve işletmesi ile ilgili hükümleri yürürlükten kaldırılarak tüm bu görevler Bakanlığa devredilmiştir.

11) Yukarıda sırasıyla belirtilen işlerle ilgili her türlü denetim bakanlık tarafından yapılır,yaptırılır.

Kaynak Suyu

Madde 28- (1) Kaynak Suyu tabii servetlerden olup ilgili bulunduğu arzin malik ve zilyedinden bağımsız olarak devletin hüküm ve tasarrufu altındadır.kaynak suyunun araştırılması işletilmesi ve korunması bu kanun hükümlerine tabidir.

(2) Kaynak suyu kaynadiğı arazinin bütünleyici parçası değildir. Bir taşınmaza malik olmak veya zilyet bulunmak, kaynak suyu üzerinde bir aynı hak tesis etmez. Ancak, kaynadiğı arazinin sahibi veya zilyedinin, bu taşınmaz için ihtiyaç duyduğu ölçüde kaynak üzerinde öncelikle yararlanma hakkı esastır.

(3) Kaynadiğı arazinin ihtiyaç duyduğu miktar karşılandıktan sonra talep halinde kaynak suyunun değişik amaçlara göre tahsisi Bakanlık tarafından yapılır.

(4) Kaynadıkları arazinin ihtiyacından fazla kaynak suları ile hazinenin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerdeki kaynak suları talep halinde ticari amaçla 2886 Sayılı Kanun hükümlerine uyularak Bakanlık tarafından kiraya verilebilir.

Taşkın Suları

Madde 29- (1) Taşkın suları, seller, erozyon ve rüsubata karşı koruyucu tesislerin ülke genelinde etüt, proje, inşaat, işletme, bakım ve onarımlarını yapmak, yaptırmak, gerçek ya da özel veya kamu hukuku tüzel kişilerine bu tesisleri yapma izni vermek ve ilgililer arasında genel koordinasyonu sağlamak Bakanlığın yetkisindedir. Büyükşehir belediyelerince yapılacak dere islahlarının etüt aşamasında Bakanlığın uygun görüşü alınır.

(2) Taşkının meydana gelme ihtimali ve buna bağlı acil müdahaleyi gerektiren hallerin tesbiti durumunda ilgili kurumların acil uyarı zorunluluğunun yanısıra bunu görenler, derhal o mahalde bulunan Bakanlık birimine veya en yakın muhtara, kolluk kuvvetlerine veya mülki amirine haber vermeye mecburdur. Mülki Amirlikçe taşkın

anından önce Bakanlıkça hazırlanmış olan acil eylem planı doğrultusunda hareket edilir.

(3) Taşkın meydana gelme ihtimalinin kuvvetle muhtemel olması durumunda veya taşkın anında su yapısını işletenler Bakanlığın talimatlarına uymak zorundadırlar. Bu yükümlülüğe uyulmaması halinde Bakanlık tarafından mahallin en büyük mülki amirine yazılı veya sözlü bilgi verilerek o mahalle en yakın kolluk kuvvetleri nezaretinde gerekli önlemler alınır.

(4) İl, ilçe ve belde gibi büyük ve orta ölçekteki planlı yerleşim yerleri ile mevzi planlara göre yapılan küçük ölçekteki her türlü yerleşim birimlerine ait imar planlarının yapılması esnasında Bakanlığın görüşü alınarak bu görüşte yer alan tedbir ve tavsiyelere uyulması zorunludur.

(5) Kadastro çalışmaları sırasında, dere yataklarında tabii akışa imkan verecek ve kendiliğinden oluşmuş dere yatağı kesiti tescil dışı bırakılarak derenin tabii akışına tahsis edilecektir. Dere yatak genişliğinin tespitinde Bakanlığın bilgisi ve görüşü doğrultusunda uygulama gerçekleştirilecektir.

(6) Dere yatakları üzerine her ne sebeple olursa olsun, yapılacak köprü ve menfez,alte sel geçidi gibi sanat yapıları ile dere yatakları üzerinde veya sınırlarından geçirilecek enerji nakil hattı, yol, petrol ve doğalgaz boru hattı, telefon, içme suyu ve kanalizasyon hatları ve benzeri çeşitli kuruluşlarca yapılacak değişik maksatlı yapılar için proje aşamasında Bakanlıktan uygun görüş alınarak inşası yapılır. Bu fıkraya aykırı olarak inşa edilen her türlü yapı o yerin mülki amiri tarafından yıktırılır veya kaldırılır.

(7) Akarsu yatağı içinde veya bitişik alanlarda yapılan her türlü madencilik, kum, çakıl ve stabilize malzeme ocağının açılması ve işletilmesi Bakanlığın iznine ve görüşüne görüşüne uygun olarak yapılacaktır. Bu fıkraya aykırı uygulamalarda ocakların izinleri ruhsat veren idarelerce iptal edilecektir.

(8) Taşkın Sular Hakkında 14/01/1943 tarihli ve 4373 Sayılı Taşkın Sular ve Su Baskınlarına Karşı Koruma Kanunu ile 15/5/1959 tarihli ve 7269 Sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısı ile Alınacak Tedbirlere Yapılacak Yardımlara Dair Kanun hükümleri saklıdır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Yatırım Giderleri ve İşletme Bakım Giderlerinin Geri Ödenmesi

Esaslar

Madde 30 - (1) Akarsuların ıslahı ve ulaşımaya elverişli hale getirilmesi için yapılan tesisler ile taşkın koruma ve doğal yaşamı sürdürme amacıyla yapılan bataklık ıslahı tesisleri hariç, su kaynaklarının geliştirilmesi ile ilgili her türlü tesisin meydana getirilmesi için yapılan harcamalar ile bu tesislerin işletme, bakım ve onarımının Bakanlık tarafından yapılması halinde yapılan harcamaların, bu tesislerden faydalanacaklar tarafından geri ödenmesi esastır.

(2) Akarsular ve Bakanlıkça inşa edilen baraj gölleri ve Mülga Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından inşa edilmiş olan baraj gölleri üzerindeki ulaşım, Bakanlığın izni ve Bakanlığın belirleyeceği tavan ücreti aşmamak kaydı ile yapılır. Bu hususlar bir yönetmelik ile düzenlenir.

(3) Bakanlık tarafından inşa edilen tesisin birden fazla amaca hizmet etmesi halinde, tesis bedelinin her amaca isabet eden kısmı Bakanlığın teklifi ve Başbakanlığın onayı ile belirlenir

İçme, Kullanma ve Endüstri Suyu Temini ile Evsel Atık Su Tesislerine İlişkin Geri Ödeme

Madde 31- (1) Sadece İçme- Kullanma ve Endüstri Suyu teminine yönelik her türlü tesis ile evsel atıksu tesislerinin meydana getirilmesi için Bakanlık tarafından yapılan tüm harcamalar, ilgili belediyesine borç kaydedilir.

(2) İçme Kullanma ve endüstri suyu temin edilen su kaynağı çok amaçlı ise, bu tesislerin meydana getirilmesi için Bakanlık tarafından yapılan tüm harcamaların içme kullanma ve endüstri suyu hissesine düşen miktarı ilgili belediyesine borç kaydedilir.

(3) Birinci ve ikinci fıkralarda belirtilen belediyelerden, büyükşehir belediyesi olanların su ve kanalizasyon idaresi genel müdürlükleri de büyükşehir belediye başkanları ile birlikte müştereken ve müteselsilen borçlandırılırlar.

(4) Tesisin gerçekleştirilmesinde, dış kredilerden sağlanan finansman ve/veya belediyenin finansman katkıları hariç Bakanlık tarafından

yapılan tüm harcamalar, tesis devrinin yapıldığı yıldaki, 28/03/1981 tarih ve 17293 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yapı, Tesis ve Onarım İşleri İhalelerine Katılma Yönetmeliği uyarınca Bayındırlık ve İskan Bakanlığı tarafından her yıl yayımlanan karne katsayısı ile güncellenir. Yapı Tesis ve Onarım İşleri İhalelerine Katılma Yönetmeliği'nin değişmesi veya yürürlükten kaldırılması halinde Türkiye İstatistik Kurumunca yayımlanan TÜFE' ye göre güncellenir. Geri ödemeye esas olan ve güncellenmiş olan bu miktar, yıllık taksitler biçiminde belediye, büyükşehir belediyesi olanların büyükşehir belediyesi ile birlikte su ve kanalizasyon genel müdürlükleri tarafından geri ödenir. Geri ödeme süresi, yapımı tamamlanan tesislerden suyun verildiği yıldan başlamak üzere yirmi yıldır. Dış kredilerden sağlanan finansmanın anapara ve faizi geri ödemeleri ile tüm masraflar kredi anlaşması koşullarına göre belediyeden Hazine Müsteşarlığınca tahsil edilir.

(5) Geri ödemeler, işletmeye alındığı tarihten itibaren yirmi yıl içerisinde gerçekleştirilecektir. Toplam maliyet 20'ye bölündüğünde ilk yıl için 1/20 karşılığı tutar tahsil edilecek, müteakip yıllarda ise maliyeti 1/20 karşılığındaki tutarın, geri ödemenin yapılacağı yılın on ikinci ayındaki son su satış tarifelerindeki konutlara uygulanan en düşük değer, kente su verildiği tarihte geçerli olan su satış tarifesindeki konutlara uygulanan en düşük değere bölünmesi sonucunda elde edilen katsayı ile çarpımı sonucunda bulunacak değer tahsil edilecektir. Her bir yıla ait taksit tutarı izleyen yılın Nisan ayında ödenir.

(6) Bakanlık tarafından yapılan işletme, onarım ve bakım masrafları, faydalananlardan ayrıca tahsil edilir.

(7) Belediye, büyükşehir belediyesi olanların büyükşehir belediyesi ile birlikte su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlükleri, bu maddeye göre tahakkuk ettirilen borçlarını vadelerinde ödemedikleri takdirde, Hazine Müsteşarlığınca belediye veya büyükşehir belediyesine yapılacak yardımlardan ya da 02/02/1981 tarihli ve 2380 Sayılı Kanun uyarınca Belediyelere ayrılan paylardan İller Bankası'nca kesilerek Kanuni faizi ile birlikte tahsil edilir. Bu şekilde tahsil edilemeyen alacaklar, Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil edilir.

(8) Bakanlık tarafından yapılan tüm harcamaların faydalananlardan geri alınmış olması, depolama tesisi üzerinde faydalananlara her hangi bir hak vermez.

Sulama suyu teminine ilişkin geri ödeme

Madde 32 - (1) Sadece sulama suyu teminine yönelik her türlü tesisin meydana getirilmesi için Bakanlık tarafından yapılan tüm harcamalar faydalananlardan alınır.

(2) Sulama suyu temin edilen su kaynağı çok amaçlı ise, bu tesisin meydana getirilmesi için Bakanlık tarafından yapılan tüm harcamaların sulama suyu hissesine düşen miktarı ile Bakanlık tarafından yapılan ana kanal, yedek kanal, drenaj kanalları, pompa istasyonu gibi sadece sulama suyu teminine yönelik harcamaların tamamı faydalananlardan alınır.

(3) Tesislerin meydana getirilmesi için Bakanlık tarafından yapılan tüm harcamaların geri ödeme süresi, yapımı tamamlanan sulama şebekesinin gelişme ve adaptasyon süresinin sonundan itibaren azami otuz yıldır. Tesislerin özelliklerine ve mahalli şartlara göre geri ödeme süresi ve taksit miktarları Bakanlık tarafından tespit edilir.

(4) Sulanan arazi alanları ile sulamadan yararlanabilecek ve yararlanamayacak arazi hudutları Bakanlık tarafından tespit ve bakanlığın teklifi üzerine Başbakanlıkça tasdik edilir ve Bakanlık tarafından usulüne göre mahallinde ilan edilir.

(5) Tesisin gerçekleştirilmesinde Bakanlık tarafından yapılan tüm harcamalar, sulama şebekesinin işletmeye alındığı yıldaki Yapı, Tesis ve Onarım İşleri İhalelerine Katılma Yönetmeliği uyarınca Bayındırlık ve İskân Bakanlığı tarafından her yıl yayımlanan karne katsayısı ile güncellenir. Yapı, Tesis ve Onarım İşleri İhalelerine Katılma Yönetmeliği'nin değişmesi veya yürürlükten kaldırılması halinde Türkiye İstatistik Kurumunca yayımlanan TÜFE' ye göre güncellenir. Geri ödemeye esas olan ve güncellenmiş olan miktar, yıllık taksitler biçiminde yararlananlar tarafından geri ödenir.

(6) Yatırım ücreti, sulama tesislerinde dekar başına, bu tesisler için yapılan yatırım masraflarının, sulamadan yararlanabilecek alan ile geri ödeme süresi olan yıl adedine bölünmesi ile elde olunur. Her arazi sahibi dördüncü fıkra esasları dâhilinde tespit edilen hudut içerisindeki arazisinin yüz ölçümünün bu ücretle çarpımından bulunacak bedeli her yıl ödemekle yükümlüdür.

(7) Bakanlık tarafından yapılan işletme ve bakım masrafları yararlananlardan aşağıdaki esaslar dahilinde ayrıca tahsil edilir;

a) Sulama işletmelerinde dekar başına ortalama işletme ve bakım ücreti, bir yıl önce yapılan toplam işletme ve bakım masraflarının sulanması öngörülen alana bölünmesi ile elde olunur. Bu ücret bitki çeşitlerine göre ve toplam sabit kalacak şekilde ayarlanır. Her arazi sahibi, kiracı veya ortakçısı olan gerçek ve her türlü tüzel kişi, arazisinin yüzölçümünün bu ücretle çarpımı sonucu bulunan bedeli ödemekle yükümlüdür. Tahsil edilecek sulama ücreti, yılı içerisinde yapılan işletme, bakım ve onarım masraflarını karşılamaz ise, aradaki fark tahsil edilir.

- b) Sulamada kullanılan su miktarının ölçülmesinin mümkün olduğu ve Bakanlık tarafından uygun görülen sulama şebekelerinde işletme ve bakım ücreti kullanılan suyun miktarına göre ücret tarifesi ile tespit edilir.
- c) Hesaplanacak ücret tarifeleri, Maliye Bakanlığı ile Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı'nın görüşleri alınarak, Bakanlığın teklifi ile Bakanlar Kurulunca onaylanarak, en geç o yılın Nisan ayı içerisinde Resmi Gazete'de yayımlanır. Bakanlar Kurulu teklif edilen tarifelerde bir indirim yapılabilir.
- ç) Sulama ücretleri, kadastro planlarından alınacak veya Bakanlık tarafından ölçülerek tespit edilecek yüzölçümlerine göre düzenlenecek olan ölçüm cetvellerine ücret tarifeleri esaslarına dayanılarak tahakkuk ettirilir. Tahakkuka ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.
- d) İşletme-bakım ve yönetim sorumluluğu devredilen tesislere hizmet eden ve Bakanlık tarafından işletme ve bakım hizmetlerinin yerine getirilmesine devam olunan ve bir yâda birden fazla kurum/örgüt tarafından kullanılan tesislere ait masraflar, her bir kurum/örgüte yararlandığı alan oranında tahakkuk ettirilir.
- e) Bakanlık tarafından yapılan veya yaptırılan sulama şebekesi sınırları içindeki arazilerini tesislerden sulama imkânı bulunduğu halde, kendi temin ettikleri su ile sulayan çiftçiler, Bakanlık işletme ve bakım ücret tarifesindeki esaslar uyarınca veya sulama tesislerinin işletme ve bakım hizmetlerini yerine getiren kurum veya kuruluşlar ile tüzel kişiliklerin yetkili organlarında aldıkları ve Bakanlığın onayladığı karar doğrultusunda işletme ve bakım ücreti tahakkuk ettirilir.
- (8) Yararlananlar bu maddeye göre tahakkuk ettirilen borçlarını vadelerinde ödemedikleri takdirde Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil edilir.
- (9) Bakanlık tarafından yapılan tüm harcamaların yararlananlardan geri alınmış olması, tesis üzerinde yararlananlara herhangi bir hak vermez. Ancak yeraltı suyunda sulama suyu temin amacı ile Bakanlık tarafından yapılmış olan ve yeraltı suyu sulama kooperatifleri tarafından işletilen kuyu, motopomp ve aksamının mülkiyeti yararlananlar tarafından iktisap edilir.
- (10) 3996 Sayılı Kanun kapsamında yapılan sulama şebekelerinde, bu şebekenin faydalandığı ortak tesis işletme ve bakım giderlerinden sulama hissesine düşen miktar yararlananlardan yukarıda belirtilen esaslar doğrultusunda Bakanlık tarafından tahakkuku yapılarak tahsil olunur.

(11) 3996 Sayılı Kanun hükümlerine göre meydana getirilen tesislerden katkı payı ödemesi yapılmış olanların; katkı payı ve ortak tesis harcamalarına tekabül eden kısmı görevli şirketin işletme süresi sona erdikten sonra bu maddede yazılı esaslar dâhilinde tesislerden yararlanacaklar tarafından ödenir. 3996 Sayılı Kanun hükümlerine göre meydana getirilen tesislerden istifade edebilecekler tarafından ödenecek yatırım harcamalarının tespitinde idarece yapılan kamulaştırma, arazi toplulaştırması ve tarla içi geliştirme hizmet giderleri dikkate alınmaz. 3996 Sayılı Kanun hükümlerine göre meydana getirilen tesislerde görevli şirket ile sulamadan yararlananlar arasında sözleşme imzalanmaması halinde; idare ile görevli şirket arasında belirlenen ve sulamadan yararlanacak olanlar tarafından ödenecek olan ücretin miktarı ve ödeme zamanı sulama birliğinin bulunmadığı yerlerde muhtarlıklarda ilan edilir. İlan edilen ücretin ödenmemesi halinde başka bir ihtara lüzum olmaksızın görevli şirket tarafından sulamadan yararlananlardan genel hükümlere göre tahsil edilir.

(12) Yeraltı suyundan sulama suyu temin amacı ile yeraltı suyu kuyularının açılması, kuyu elektrifikasyonu, kuyu motopomp ve aksami temini ve montajına ilişkin olarak Bakanlık tarafından yapılan tüm harcamalar, devir sözleşmesinin imzalandığı tarih itibarı ile Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca yayımlanan karne katsayısı ile güncellenir. Yapı, Tesis ve Onarım İşleri İhalelerine Katılma Yönetmeliği'nin değişmesi veya yürürlükten kaldırılması halinde Türkiye İstatistik Kurumunca yayımlanan TÜFE'ye göre güncellenir. Geri ödemeye esas olan ve güncellenmiş olan bu miktar, yıllık taksitler halinde yararlananlar tarafından, devir sözleşmesinin imzalandığı tarihten itibaren ilk üç yılı ödemesiz olmak üzere on beş yılda geri ödenir.

(13) On ikinci fıkrada belirlenen tesislere ait sulama şebekelerinin de Bakanlık tarafından inşa edilmesi halinde bu sulamalar için yürütülecek devir, geri ödeme, işletme ve bakım hizmetleri, Bakanlık tarafından geliştirilen şebekeli sulama tesisleri kapsamında değerlendirilir.

Hydroelektrik enerji tesislerine ilişkin geri ödeme

Madde 33 - (1) Bakanlık tarafından inşa edilmiş, işletmeye alınmış ve işletmeye alınacak hidroelektrik santrallerinin ve bunların tamamlayıcı parçası olan taşınmazlar, yatırım bedeli, işletmede buldukları süre, bu tesisler tamamlandıktan sonra Kamu Ortaklığı Fonu'na aktarılan geri ödemeler ile bu tesisler için Hazine Müsteşarlığı tarafından temin edilerek geçmişte Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'ne, daha sonra da Bakanlığa tahsis edilen dış kaynaklı proje kredilerinden doğan mali yükümlülükler dikkate alınarak tespit edilecek bedeller üzerinden, herhangi bir ödeme yapılmaksızın Elektrik Üretim Anonim Şirketi'ne devredilir. Bu tesisler için sağlanmış olan dış kredilerin enerji maksadına tekabül eden kısmına ilişkin olarak devir tarihini izleyen yıllarda Hazine

Müsteşarlığı tarafından yapılacak ödemelerin, Elektrik Üretim Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü tarafından üstlenilmesini teminen Hazine Müsteşarlığı ile Elektrik Üretim Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü arasında ikraz anlaşması yapılır.

(2) Devir işlemleri her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır.

Hidroelektrik Enerji Üretiminde Ortak Tesisler İçin Geri Ödeme

Madde 34 - (1) Bakanlık tarafından inşa edilen veya edilmekte olan proje kapsamında Elektrik Piyasası Kanunu Hükümleri uyarınca elektrik üretim tesisi kurmak isteyen tüzel kişiler, kuracakları elektrik üretim tesisinin faydalanılacak ortak tesise ilişkin enerji hissesine tekabül eden yatırım bedeli ile işletme ve bakım masraflarını “Elektrik Piyasasında Üretim Faaliyetlerinde Bulunmak Üzere Su Kullanım Hakkı Anlaşması İmzalanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik” hükümleri ve “Hidroelektrik Enerji Üretim Tesisinin Su Kullanım Hakkı ve İletme Esaslarına İlişkin Anlaşma” uyarınca öderler.

(2) Türkiye Elektrik Kurumu Dışındaki Kuruluşların Elektrik Üretimi, İletimi, Dağıtımı ve Ticareti İle Görevlendirilmesi Hakkında Kanun uyarınca kurulmuş olan elektrik üretim tesisinin yararlanacağı ortak tesise ilişkin enerji hissesine tekabül eden yatırım bedeli ile işletme ve bakım masrafları 04/09/1985 tarihli ve 18858 Sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Türkiye Elektrik Üretim, İletim Anonim Şirketi ve Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi Dışındaki Kuruluşlara Elektrik Enerjisi Üretim Tesisleri Kurma ve İşletme İzni Verilmesi Esaslarını Belirleyen Yönetmelik hükümleri ile bu tesis için imzalanmış olan su kullanım anlaşması hükümleri uyarınca ödenir.

ALTINCI BÖLÜM

Tesislerin Devri ve İşletilmesi

İçme Suyu ve Evsel Atık Su Tesislerinin Devri ve İşletilmesi

Madde 35 - (1) Bakanlık tarafından inşaatı gerçekleştirilen baraj, gölet ve benzeri depolama tesisleri ile regülatörler hariç, diğer tesisler geçici kabul tarihinden itibaren bir yıl içinde devir protokolü ile ilgili belediyesine veya su ve kanalizasyon genel müdürlüklerine mülkiyeti ile birlikte devredilir ve Belediye Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlükleri tarafından işletilir. Ancak, sadece içme suyu maksatlı barajlar, talepleri halinde işletme ve bakımı yapılmak üzere buna ait

sorumlulukları ile birlikte ilgili belediyelere veya Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlükleri'ne bu Kanunun 5. maddesi hükmü saklı kalmak üzere devredilir.

(2) Baraj, gölet ve benzeri depolama tesislerinin Bakanlık tarafından yapılan işletme ve bakım masrafları, bir önceki yılın en geç Eylül ayı sonuna kadar ilgili belediyelere veya Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlükleri'ne bildirir. Belediyeler veya Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlükleri hisseleri oranındaki işletme giderlerini her yıl bütçelerine koyarlar. İşletme giderleri yılın 1. ve 6. ayları içinde eşit taksitler halinde ödenir. Bu hususların detayları imzalanacak bir işletme protokolü ile belirlenir.

(3) Devredilen tesislerin ilgili belediyelerine devir tarihinden itibaren üç yıl içinde tahsis edilen suyun hiç kullanılmaması ya da amacı dışında kullanılması durumunda Bakanlık bu kaynağı aynı amaçla farklı bir kullanıcıya, ya da başka bir kullanım amacına tahsis edebilir.

(4) Baraj, yeraltı suyu, regülatör, gölet gibi içme suyu kaynakları kirlenmeye karşı kullanıcı kuruluş tarafından Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliği hükümleri uyarınca korunur. Bu hususla ilgili her türlü hukuki ve mali sorumluluk kullanıcı kuruluşu aittir.

Sulama Tesislerinin Devri ve İşletilmesi

Madde 36 - (1) Bakanlık tarafından inşa edilmiş, edilmekte veya edilecek olan sulama tesislerinin işletme bakım ve yönetim sorumluluğu, karşılıklı olarak imzalanan devir sözleşmesi hükümleri uyarınca ve Bakanlık onayı ile köy tüzel kişiliği, belediye, sulama birliği, köylere hizmet götürme birliği, sulama kooperatifi, üniversite ve araştırma enstitüleri gibi diğer kurumlara devredilebilir.

(2) Devir işlemi, devralacak kurum ya da örgütün yetkili organlarının kararlarına dayalı taleplerinin Bakanlık tarafından uygun görülmesi halinde gerçekleştirilir. Hizmetlerin devredileceği kurum ya da örgütün tipi; her yörede, o yörenin koşullarına uygun olarak, çiftçi tarafından belirlenir.

(3) Bir sulama tesisinin tek bir yerleşim birimine hizmet etmesi durumunda tesisin işletme bakım ve yönetim sorumluluğu, yerleşim birimi tüzel kişiliği, sulama birliği, köylere hizmet götürme birliği veya sulama kooperatiflerine devredilebilir.

(5) 24/04/1969 tarihli ve 1163 Sayılı Kooperatifler Kanunu'na göre kurulan ve amaçları arasında bir sulama tesisinin işletme ve bakım hizmetlerinin yürütülmesi de bulunan bir kooperatife devir yapılabilir.

Sulama şebekesi İl Özel İdarelerince yapılan ve yeraltı suyu sulama kooperatiflerince işletilenler bu madde kapsamı dışındadır.

(6) Üniversite ve araştırma enstitüleri gibi kurumlara, talepleri halinde sadece kendi kullanımlarına tahsis edilmiş olan sulama tesislerinin devri yapılabilir.

(7) Sulama tesisleri bölünmeden, bütün olarak devredilebildikleri gibi, tesisin fiziki özellikleri, devralmak isteyen kurum ya da örgütün yapısı ve sorumluluk alanları ile yörenin sosyal yapısı göz önüne alınıp birden fazla üniteye bölünerek farklı kurum veya örgütlere de devredilebilir. Ünitelere bölme işlemi sırasında yedek ve tersiyer, sulama ve drenaj kanallarının tamamının aynı kurum ya da örgüt sorumluluğunda kalması ve üniteler oluşturulurken mümkün olduğunca ana tahliye veya nehir, dere yatağı gibi doğal sınırların dikkate alınması esastır.

(8) Bakanlık tarafından doğal yaşamı sürdürecektir şekilde inşa edilmiş olan bataklık ıslahı, taşkından koruma ve park-rekreasyon tesislerinin işletme bakım ve yönetim sorumluluğunun devri de bu madde hükümleri kapsamında yerine getirilir.

(9) Bataklık ıslahı ve taşkından koruma tesisleri hariç, devredilen tesislere ait işletme bakım ücretleri Bakanlık tarafından onaylandıktan sonra bu tesisleri devralanlar tarafından tahakkuk ve tahsil olunur.

(10) Devredilen tesislerle ilgili işletme ve bakım hizmetleri devralan kuruluşlarca yerine getirilir. Bakanlık bu hizmetlerin yapılmasını denetlemeye yetkili olup yıllık muayene ve kontrollerde Bakanlığın direktif ve önerileri dikkate alınır. Tesislerin işletme ve bakım hizmetlerinin hiç yapılmaması veya devir sözleşmesi hükümleri ve talimatlara uygun olarak yapılmaması halinde meydana gelecek zarar ve ziyandan devralan kuruluşlar sorumludur. Yapılmayan işletme ve bakım hizmetleri Bakanlık tarafından yapılır ve bedeli ilgililerden tahsil edilir.

Üçüncü Kısım

Teşkilat Yapısı

BİRİNCİ BÖLÜM

Görev ve Yetkiler

Su Kaynakları Bakanlığı'nın Görev ve Yetkileri

Madde 37 - (1) Su Kaynakları Bakanlığının görev ve yetkileri şunlardır;

a) Su Kaynaklarının geliştirilmesi ve çok amaçlı kullanılmasında, ulusal

güvenlik, ekonomik sosyal zaruretler de gözetilerek; her bireyin yeterli miktar ve uygun kalitede su ihtiyacının karşılanması öncelikle dikkate alınarak, su kaynaklarının, ihtiyaçların önem ve özelliklerine göre sırasıyla; içme, kullanma, doğal yaşamı sürdürme, hayvan sulama, tarımsal sulama, endüstri suyu temini, hidroelektrik enerji üretme, ulaşım ve rekreasyon amaçlarına uygun şekilde kullanılması, tahsisi, amaçlar arasında ihtiyacın önem ve özelliğine göre değişiklik yapmak, tahsisi iptal etmek.

- b) Havza Yönetimi çalışmaları kapsamında 11 Havzada Havza Arazi Kullanım Planları ve Çevre Düzeni Planlarını yapmak veya yaptırmak.
- c) Taşkın suları ve sellere karşı koruyucu tesislerin ülke genelinde etüt, proje ve inşaatlarını yapmak veya yaptırmak.
- ç) Belediye teşkilatı olan yerleşim yerlerinin veya belediyelerin işbirlikleri ile kurulmuş su birliklerinin, içme, kullanma ve endüstri suyu ihtiyacının temini maksadı ile inşa edilecek her türlü yapının etüt, proje ve inşaatlarını yapmak veya yaptırmak.
- d- Belediye teşkilatı olan yerleşim yerlerinin içme, kullanma ve endüstri suyu temini için kullanılan yeraltı ve yerüstü su kaynaklarının korunması için gerekli görülen evsel atık su arıtma veya deşarj tesisleri maksadıyla inşa edilecek her türlü yapının etüt, proje ve inşaatını yapmak, yaptırmak.
- e) Sulak alanlardaki doğal yaşam için gerekli olan suyu, Bakanlık projeleri kapsamında imkanlar ölçüsünde temin etmek.
- f) Sulama suyu temini maksadı ile inşa edilecek her türlü yapının etüt, proje ve inşaatlarını yapmak ve yaptırmak.
- g) Mevcut olan su potansiyelinden yararlanarak hidroelektrik enerji üretmek maksadı ile her türlü su yapısının etüt, plan, proje ve inşaat işlerini yapmak ve yaptırmak.
- ğ) İşletmelerini devretmediği, taşkın, sulama, ıslah içme suyu ve enerji maksatlı tesislerin işletme ve bakım hizmetlerini yapmak veya yaptırmak.
- h) Akarsu, baraj gölleri ve doğal göllerde düzenleme yapmak ve icap edenleri seyrüsefere elverişli hale getirmek.
- ı) Baraj, gölet ve düzenlenmiş doğal göllerin balıklandırılması amacıyla yavru balık üretimine ilişkin çalışmalar yapmak ve tesisler kurmak, üretilen yavru balıkları talepleri halinde kamu kurum ve kuruluşları ile üniversitelere bedeli mukabilinde vermek.
- i) Bu Kanunda yazılı işlerle ilgili olmak üzere, rasat, deney, istatistik araştırma ve her türlü istikşaf işlerini yapmak ve bir bütün olarak

toprağın cins ve karakterini, yetiştirilecek ürün çeşitleri ve elde edilecek zirai, iktisadi faydaları ve verimlilik derecelerini ilgili kurum ve bakanlıklarla birlikte tespit etmek veya ettirmek. Bu konularda yönetim planları hazırlamak ve bunları temin edecekleri faydalardaki mecburiyete göre seçmek, sıralamak.

- j) Devlet tüzel kişiliği içinde yer alan kurum ve kuruluşlarla bağlı işletmeler ve diğer gerçek ve tüzel kişiler tarafından yapılmış olan, kamu kararı bulunan ve Bakanlığın görevi ile ilgili işlere ait proje ve keşif evraklarını tetkik ve tasdik etmek, inşaatın yapılmasını, proje ve teknik yeterliliklerine uygunluğunu, kontrol etmek veya ettirmek ve bu işlerin etüt ve projelerini yapmak veya uygun gördüğü bir ücret mukabilinde yaptırmak.
- k) Bakanlığa Kanunlarla verilen görevlerin yerine getirilmesinde ihtiyaç duyulan taşınmaz malların geçici veya daimi surette elde edilmesi ihtiyaç duyulmayanların elden çıkarılması, kayıt ve envanterlerinin tutulmasını sağlamak.
- l) Sulama projelerinde arazi toplulaştırması ve tarla içi geliştirme hizmetlerini yapmak, yaptırmak.
- m) Yönlendirme faaliyeti kapsamında politika, standart ve prosedürlerin geliştirilmesi de dahil olmak üzere yönetsel araştırmalar ve organizasyon çalışmaları yapmak veya yaptırmak.
- n) Bakanlığın yukarıdaki fıkralarda yazılı çalışmalarının yürütülmesine ve geliştirilmesine muhtevi garaj ve atölyelerin makine ve malzeme ambar ve depolarını, idare binalarını, lojmanları, servis ve akaryakıt tesislerini, laboratuvarlarını, deneme istasyonlarını, işletme ve kurumun emniyetini sağlayacak bina ve lojmanlarla telefon şebekelerini, radyo ve verici istasyonlarını, Bakanlığın görevlerinin verimli yönetimine yarayacak diğer tesisleri yapmak veya yaptırmak, teçhiz etmek, kiralamak ve bakımlarını temin etmek.
- o) Bakanlığın çalışma konularına giren işleri yapmaya lüzumlu malzeme, makine, teçhizat ve taşıt ve benzeri taşınır malları seçmek, mal alımı ve/veya hizmet alımı sureti ile sağlamak, bunları yönetmek, çalıştırmak, icabında kira karşılığı vermek, bağlı olduğu mevzuata uygun olarak kaydını tutmak, işlemlerini yapmak ve mal yönetim hesabını vermek, bunlar için gerekli tamir atölyeleri ile tesisleri kurmak ve işletmek.
- ö) Bakanlık tarafından işletmeye açılan baraj, gölet ve benzeri depolama tesislerinden çok amaçlı olanlar ile sulama, taşkından koruma ve enerji şeklinde tek amacı bulunanlardan devir edilenler hariç, tesislerin işletme bakım ve yönetim sorumluluğu Bakanlık tarafından yerine getirilir. Ancak bu tesislere ilişkin koruma ve güvenlik hizmetlerinin Bakanlığın imkanları ile sağlanamaması halinde bu

hizmetleri,10/06/2004 tarihli ve 5188 Sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun gereği, özel güvenlik birimi kurulması veya 04/01/2001 tarihli, 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu gereği hizmet alımı yapılması sureti ile yerine getirmek.

- p) Su kaynakları ile ilgili su sicilini tutmak, su bilgi sistemini oluşturmak ve bununla ilgili işlemleri yapmak.
- r) Su kaynaklarının geliştirilmesi amacıyla gerekli ölçüm,araştırma ve geliştirme çalışmaları yapmak,yaptırmak.
- s) Kurak dönemlerde işletmedeki tesislerin etkin kullanımını sağlamak üzere eylem planları hazırlamak ve bu maksatla ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapmak.
- ş) Zaman içerisinde işletilmesi teknik ve ekonomik açıdan uygun olmayan veya mücavir alan içerisinde kalan tesislerin envanterden çıkartılması için gerekli çalışmaları yapmak.
- t) Su kaynaklarının kalite ve kirliliğini izlemek, analizlerini yapmak, yaptırmak ve değerlendirmek.
- u) Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü kanalıyla meteoroloji istasyonları açmak ve çalıştırmak, hizmetlerin gerektirdiği rasatları yapmak,yaptırmak ve değerlendirmek çeşitli sektörler için hava tahminleri yapmak,yaptırmak ve meteorolojik bilgi desteği sağlamak.
- ü) Bu Kanunda ve diğer Kanunlarda belirtilen diğer görevleri yapmak.

İKİNCİ BÖLÜM

Teşkilat

Madde 38 - Su Kaynakları Bakanlığı merkez teşkilatı, taşra teşkilatı ve bağlı kuruluşlardan meydana gelir.

Merkez Teşkilatı

Madde 39 - Bakanlık merkez teşkilatı ana hizmet birimleri ile danışma ve denetim birimleri ve yardımcı birimlerden meydana gelir. Bakanlık merkez teşkilatı Ek-1 sayılı cetvelde gösterilmiştir.

BİRİNCİ BÖLÜM: BAKANLIK MAKAMI

Bakan

Madde 40 - Bakan, Bakanlık kuruluşunun en üst amiridir ve Bakanlık hizmetlerinin mevzuata, hükümetin genel siyasetine, milli güvenlik

siyasetine, kalkınma ve stratejik planlarına ve yıllık programlara uygun olarak yürütmekle ve Bakanlığın faaliyet alanına giren konularda diğer bakanlıklarla işbirliği ve koordinasyonu sağlamakla görevli ve Başbakan'a karşı sorumludur.

Bakan, emri altındakilerin faaliyet ve işlemlerinden sorumlu olup, Bakanlık merkez teşkilatı ile bağlı ve ilgili kuruluşlarının faaliyetlerini, işlemlerini ve hesaplarını denetlemekle görevli ve yetkilidir.

Müsteşar

Madde 41 - Müsteşar, Bakanın emrinde ve onun yardımcısı olup, Bakanlık hizmetlerini Bakan adına ve Bakanın direktif ve emirleri yönünde, Bakanlığın amaç ve politikalarına, kalkınma planlarına ve yıllık programlara, mevzuat hükümlerine uygun olarak düzenler ve yürütür. Bu amaçla Bakanlık Teftiş Kurulu hariç Bakanlığın tüm birim ve kuruluşlarına gereken emirleri verir ve bunların uygulanmasını takip eder ve sağlar.

Müsteşar yukarıda belirtilen hizmetlerin yürütülmesinden Bakana karşı sorumludur

Müsteşar Yardımcıları

Madde 42 - Su Kaynakları Bakanlığı'nda ana hizmet kuruluşları ile danışma ve yardımcı birimlerin yönetim ve koordinasyonunda Müsteşara yardımcı olmak üzere dört Müsteşar Yardımcısı görevlendirilebilir.

Ana Hizmet Birimleri

Madde 43 - Su Kaynakları Bakanlığındaki ana hizmet birimleri şunlardır:

Su kaynakları Etüt Plan ve Projelendirme Genel Müdürlüğü

Su Kaynakları Uygulama Genel Müdürlüğü

Araştırma Geliştirme ve Makine İmalat Donatım Dairesi Başkanlığı

Dış ilişkiler ve Avrupa Birliği Dairesi Başkanlığı

Su Kaynakları Etüt Plan ve Projelendirme Genel Müdürlüğü

Madde 44 - (1) Su Kaynakları Etüt Plan ve Projelendirme Genel Müdürlüğü'nün Görevleri şunlardır;

- Ülkenin su ve toprak kaynaklarından yararlanmak üzere etüt, proje ve işletme aşamalarında veri toplamak ve bu verileri değerlendirmek, ön inceleme, master plan ve planlama çalışmaları ile Havza arazi kullanım ve havza çevre düzeni planı yapmak veya yaptırmak.

- b) Su kaynaklarının geliştirilmesinde hazırlanan projelerin ön inceleme, master plan ve planlama seviyelerinde yapılacak çalışmalarda proje alternatiflerini fayda ve maliyetleri ile çevresel faktörleri birlikte değerlendirmek, olası çevresel etkileri belirlemek gibi unsurları kapsayan çevresel etki değerlendirilmesi (ÇED) raporlarını ve proje tanıtım dosyalarını hazırlamak veya hazırlatmak.
- c) Havza Planlama Danışma Meclisini planlama ve karar alma süreçlerine dahil etmek üzere gerektiği zaman toplantıya çağırarak, görüş ve önerilerini almak, havza planlamalarında ve revizyonlarında bu görüşleri dikkate almak.
- ç) Havza Planlama Danışma Meclisi'nin oluşturulması ve çalışma yöntemleri, katılımcı bir yönetim anlayışını sağlayacak bir yönetmelikle belirlenir.
- d) Bu Kanunda yer alan su kaynakları tahsisini yapmak, su sicilini tutmak, su bilgi sistemini oluşturmak ve bununla ilgili işlemleri yapmak veya yaptırmak.
- e) Bakanlık çalışmalarında kullanılan; Harita, harita bilgisi ve coğrafi bilgileri temin etmek, üretmek veya ettirmek, işletmeye açılan baraj ve göletlerde veya etüt maksadı ile ihtiyaç duyulan körfez, koy, göl ve akarsuların hidrografik haritalarının yapılması veya yaptırılması.
- f) Taşkınları önceden tahmin etmek amacı ile her türlü hidrolojik ve meteorolojik veriyi temin etmek ettirmek ve değerlendirmek
- g) Su ve toprak kaynakları ile ilgili analizleri yapmak, yaptırmak) Su ve toprak kaynakları ile ilgili analizleri yapmak, yaptırmak
- ğ) Akiferleri temsil edecek sayıda yerlatisuyu seviye gözlemleri yapmak,yaptırmak
- ğ) Taşkın suları, seller erozyon ve rüsubat ile ilgili etüt ve planlamaları yapmak,yaptırmak kendi tesislerini korumaya yönelik erozyon kontrolü amaçlı ağaçlandırma çalışmaları yapmak,yaptırmak.
- h) Bu işlere ait ihale işlemlerini yürütmek, ihale edilmiş işleri izlemek, denetlemek, tamamlanan işlerin kesin hesap, kabul gibi işlemlerini yapmak ve Bakan adına onaylamak.
- i) Sulak alanlarının olası müdahalelere karşı korunması, geliştirilmesi ve rehabilitasyonu konusunda ilgili kurum ve kuruluşlarla koordineli çalışmalar yapmak.
- i) Uluslararası hidrolojik faaliyetlerin yürütülmesi ve koordinasyonunu yapmak.

- j) Genel Müdürlüğün coğrafi bilgi sistemleri ile ilgili faaliyetlerini yürütmek, 4628 Sayılı Kanun kapsamında yapılan başvurularla ilgili iş ve işlemleri yapmak.
- k) Sınır aşan sular ve bununla ilgili politikaların oluşmasına yardımcı olmak
- l) Bu işlere ait ihale işlemlerini yürütmek, ihale edilmiş işleri izlemek, denetlemek, tamamlanan işlerin kesin hesap, kabul gibi işlemlerini yapmak ve Bakan adına onaylamak.
- m) Su ve Toprak kaynaklarından azami faydayı sağlamak üzere hazırlanmış bulunan planlama raporlarına göre, sulama tesisi, baraj, hidroelektrik santral ve teçhizatın proje ve inşaatlarını yapmak veya yaptırmak.
- n) Belediye teşkilatı olan yerleşim birimlerinin içme, kullanma ve endüstri suyu ihtiyacının sağlanması ile sağlık ve çevre açısından acil tedbirler alınmasının gerekli görüldüğü öncelikli evsel atık su, kolektör, arıtma tesisleri ve deşarj yapılarının hazırlanan planlama raporlarına göre proje ve inşaat çalışmalarını yapmak veya yaptırmak.
- o) Ülkenin yeraltı suyunun potansiyelini nitelik ve nicelik olarak tespit etmek, amacıyla tüm ova ve havzalarda her türlü etüt yapmak veya yaptırmak, bu etütlere dayalı olarak yeraltı suyu planlama raporları hazırlamak veya hazırlatmak.
- ö) Hidrojeolojik etüdü tamamlanan ovaların yeraltı suyu işletme sahalarını tespit etmek, mutlak koruma alanlarını belirleyerek ilan etmek.
- p) İlan edilmiş işletme sahalarında işletme rezervini ve kullanıcıları dikkate alarak yeraltı suyu tahsislerini planlamak
- r) Yeraltı sularının tahsisini yapmak.
- s) Kullanma ve sulama suyu amacı ile hazırlanan planlama raporları ve projelere uygun olarak kuyular açmak veya açtırmak, elektrifikasyonu yapmak veya yaptırmak, motopomp ve aksam temini ve montajının yapmak, yaptırmak.
- ş) Yeraltı suyu tesislerinin devrini yapmak.
- t) Enerji, sulama, taşkın koruma içme ve kullanma suyu ve benzeri amaçlarla yapılacak baraj, gölet, regülatör, hidroelektrik santral, isale hattı, sulama kanalı, iletim tüneli ve benzeri tüm su yapılarının projelerinin hazırlanmasında ve uygulanmasında gerekli olan meteorolojik, hidrolojik, hidrojeolojik, jeolojik ve jeoteknik verileri toplamak, mühendislik jeolojisi ve doğal yapı gereçleri çalışmalarını yapmak veya yaptırmak.
- u) 4628 Sayılı Kanun kapsamında hazırlanan fizibilite raporlarını incelemek.

- ü) Yukarıda sayılan tüm işlere ait metraj, teknik ve özel şartnameler, fiyat analizi, birim fiyat ve keşifleri yapmak, yaptırmak.
- v) Yukarıda sayılan tüm işlere ait ihale işlemlerini yürütmek, ihale edilmiş işleri izlemek, denetlemek, tamamlanan işlerin kesin hesap, kabul gibi işlemlerini yapmak.
- y) Havza Daire Başkanlıkları oluşturmak. Bu daire başkanlıkları kanalıyla Havza Danışma Meclislerinin görüş ve önerilerini dikkate alarak o havzadaki su kaynaklarının entegre ve sürdürülebilir bir havza yönetimi anlayışıyla tüm etüt, planlama ve projelendirme işlemlerini yapmak,yaptırmak.Havza Daire Başkanlıkları ve havza sınırları aşağıda sıralanmıştır.
- 1 numaralı havza sınırları içinde Batı Trakya ve Marmara Bölgesi bulunmaktadır.
  - 2 numaralı havza sınırları içinde Menderes ve Gediz Nehir Havzaları yer almaktadır.
  - 3 numaralı havza sınırları içinde Batı Akdeniz Bölgesi yer almaktadır.
  - 4 numaralı havza sınırları içinde Konya Kapalı Havzası yer almaktadır
  - 5 numaralı havza sınırları içinde Doğu Akdeniz ve Asi Nehir Havzaları yer almaktadır.
  - 6 numaralı havza sınırları içinde Yukarı Sakarya ve Orta Kızılırmak Nehir Havzaları yer almaktadır.
  - 7 numaralı havza sınırları içinde Yukarı Kızılırmak Nehir Havzası yer almaktadır.
  - 8 numaralı havza sınırları içinde Batı ve Orta Karadeniz Bölgesi yer almaktadır.
  - 9 numaralı havza sınırları içinde Doğu Karadeniz Bölgesi ve Çoruh Nehir Havzası yer almaktadır
  - 10 numaralı havza sınırları içinde Karasu ve Aras Nehir Havzaları yer almaktadır
  - 11 numaralı havza sınırları içinde Dicle ve Fırat Nehir Havzaları yer almaktadır.
- “Ekte verilen haritada hangi havzaların hangi illeri kapsadığı belirtilmiştir”

z) Bakanlıkça verilecek diğer görevleri yapmak.

Su Kaynakları Uygulama Genel Müdürlüğü

Madde 45 - Su Kaynakları Uygulama Genel Müdürlüğü'nün görevleri şunlardır;

- a) Su ve toprak kaynaklarından azami faydayı sağlamak ve taşkınlardan korunmak üzere hazırlanmış bulunan raporlara göre baraj ve hidroelektrik santral, baraj, gölet,regülatör sulama drenaj ıslah, taşkın koruma tesislerine ait her türlü proje ve inşaatları yapmak veya yaptırmak.
- b) Bu işlere ait metraj, genel ve özel teknik şartnameler fiyat analizi, birim fiyat ve keşifleri hazırlamak veya hazırlatmak.
- c) Bu işlere ait ihale işlemlerini yürütmek, ihale edilmiş işleri izlemek denetlemek, tamamlanan işlerin kesin hesap, kabul gibi işlemlerini yapmak.
- ç) Bakanlığa ait idari bina ve benzeri tesislerin her türlü proje ve inşaat işlerini yapmak, yaptırmak.
- d) Sulama birlikleri ve sulama kooperatifleri ve sulayıcı gurupların kurulmalarını teşvik ve işletme hizmetlerinin bu kuruluşlara devrini sağlamak.
- e) İşletmeye açılan baraj, sulama, ıslah, taşkından koruma ve benzeri tesislerin daima çalışır durumda ve hizmeti en iyi düzeyde tutmak için gerekli bakım-onarımını yapmak, yaptırmak, buna ilişkin yöntemleri tespit etmek ve uygulamaları izlemek.
- f) İşletmeye açılmış olan tesislerin, envanterini tutmak, tesisler ile ilgili tüm istatiki bilgileri toplamak, muhafaza etmek ve değerlendirmek.
- g) Tesislere yapılan harcamaların faydalananlardan geri alınması için işletme ve bakım ücret tarifeleri ile yıllık yatırım ücret tarifelerinin tespiti ve tahakkuk işlemleri için gerekli çalışmaları yapmak.
- h) İşletmeye açılmış tesislerin, havza bazında ve gerektiğinde havzalar arası işletme politikalarını belirlemek, hidrolojik işletme programlarını yapmak, uygulamayı izlemek, değerlendirmek ve bu görevi yapabilmek için gerektiğinde su yapılarında ölçüm aletleri kurmak,kurdurmak ve veri toplamak,
- i) Bakanlığa tahsis edilmiş bulunan tesisler ile idari ve sosyal yapıların çevrelerindeki alanlarda park ve rekreasyon tesislerini planlamak, yapmak ve işletmelerini sağlamak.
- ii) Baraj gölü, gölet ve düzenlenmiş doğal göllerde su ürünleri temel etüt ve balıklandırma çalışmalarını yapmak, avlanabilir su ürünleri stoklarını tespit etmek,
- j) Bu işlere ait özel ve genel teknik şartnameleri hazırlamak veya hazırlatmak.
- k) Baraj emniyeti ile ilgili faaliyetlerde bulunmak.

- l) Su Kaynakları Bakanlığınca inşa edilen ve işletmesi sulama birlikleri ve sulama kooperatiflerine devredilen sulama tesislerinin her türlü denetimini yapmak.
- n) Emlak kamulaştırma, toplulaştırma ve tarla içi hizmetler ile ilgili aşağıdaki görevleri yapmak.
- o) Bakanlık hizmetlerinin yürütülebilmesi için gerekli olan taşınmaz malları temin etmek ve bunların kayıtlarını tutmak.
- ö) Her türlü emlak ve kamulaştırma işlemlerini yürütmek, kamulaştırılan taşınmazların Milli Emlak adına tescilini Bakanlığa tahsisini sağlamak, kullanımına ihtiyaç kalmayan taşınmazları satışı için Milli Emlak'a teklifte bulunmak.
- p) Bakanlığın ihtiyacı olan toplulaştırma ve kamulaştırma haritaları ile Bakanlık sulama projelerinde arazi toplulaştırması ve tarla içi hizmetlerin uygulanmasını yapmak veya yaptırmak, bu işlerle ilgili şartnameler, fiyat analizleri, birim fiyatlar, keşifler hazırlamak veya hazırlatmak.
- r) Bu işlere ait ihale işlemlerini yürütmek, ihale edilmiş işleri izlemek, denetlemek, tamamlanan işlerin kesin hesap ve kabul gibi işlemlerini yapmak veya yaptırmak.
- s) Bakanlık tarafından geliştirilecek tesisler için yapılacak kamulaştırmalar sonucu etkilenecek ailelerden isteyenlerin iskan Kanunu hükümlerine göre Devlet tarafından veya Devletçe gösterilecek yerlere iskan edilmeleri hususunda Bakanlığa tevdi edilen işleri yapmak.
- ş) Bakanlık projeleri için ihtiyaç duyulan doğal yapı gereçleri temin sahalarına ilişkin işlemleri yapmak.
- t) 3083 Sayılı Sulama Alanlarında Arazi Toplulaştırma Kanunu hükümlerine göre Tarım Reformu Genel Müdürlüğü'ne verilen toplulaştırma görevinin Su Kaynakları Bakanlığı projelerine tekabül eden bölümü, işbu Kanun uyarınca Bakanlıkça yürütülür.
- u) Bu işlere ait genel ve özel teknik şartnameleri hazırlamak veya hazırlatmak.
- ü) Bakanlıkça verilecek diğer görevleri yapmak.

Araştırma ve Geliştirme (AR-GE) Makine İmalat ve Donatım Daire Başkanlığı

Madde 46 - Araştırma ve Geliştirme (AR-GE) Makine İmalat ve Donatım Daire Başkanlığı'nın görevleri şunlardır;

- a) Bakanlığın yetki ve sorumluluk alanındaki tüm konularda teknik araştırma kalite kontrol ve laboratuvar hizmetleri vermek.

- b) Bakanlığın çalışma konularına giren işleri yapmak için gerekli makine, taşıt, tezgah teçhizat ve malzemeleri cins evsaf ve miktar yönünden tespit ve temin etmek, dağıtımını yapmak.
- c) Gerekteğinde bunların projelerini yaparak veya yaptırarak imal etmek ya da ettirmek ve randımanlı bir şekilde çalıştırmak için gerekli tedbirleri almak.
- ç) Makine taşıt teçhizat, tezgah ve malzemelerin kayıtlarını tutmak ve işletme masraflarını tespit ve takip etmek, icabında kira mukabili vermek ve bunlar için gerekli bakım onarım, revizyon, malzeme ambar ve depolarını ve gerekli diğer tesisleri kurmak ve işletme kayıtlarını tutmak, işletme masraflarını tespit etmek, makinelerin çalışmalarını iş yerlerinde kontrol etmek.
- d) Bakanlığın görev alanına giren konularda yapı malzemesi, yapı performansı ve kalitesi ile ilgili ölçütler geliştirmek.
- e) Bu işlere ait genel ve özel teknik şartnameleri hazırlamak veya hazırlatmak.
- f) Bakanlıkça verilen diğer görevleri yapmak.

Dış İlişkiler ve Avrupa Birliği Koordinasyon İşleri Dairesi Başkanlığı

Madde 47 - Dış İlişkiler ve Avrupa Birliği Koordinasyon İşleri Dairesi Başkanlığı'nın görevleri şunlardır;

- a) Avrupa Birliği, adaylık müzakere ve üyelik süresinde, Avrupa Birliği ile ilişkiler kapsamında Bakanlık görev ve yetkileri çerçevesinde, çalışmaları yürütmek ve gerektiği durumlarda ilgili birimlerle koordinasyonu sağlamak.
- b) Yabancı ülkelerle yapılan çeşitli toplantılar ile uluslararası etkinlikler için Bakanlığın ilgili birimleri ile diğer kamu kuruluşları arasında koordinasyonu sağlayarak gerekli işlemleri yürütmek.
- c) Yabancı ülkelerden ve uluslararası kuruluşlardan eğitim, inceleme gezileri ve danışmanlık hizmetleri için Bakanlığa gelen kişi ve heyetler için programlar hazırlayarak ilgili birim ve kamu kuruluşları ile koordineli olarak bu programların yürütülmesini sağlamak.
- ç) Sınır oluşturan ve sınıraşan sularla ilgili olarak işbu Kanun hükümleri de dikkate alınarak hazırlanacak olan raporları Dışişleri Bakanlığı'na sunmak
- d) Bakanlıkça verilecek diğer görevleri yapmak.

Danışma ve Denetleme Birimleri

Madde 48 - Su Kaynakları Bakanlığı'nın merkez kuruluşundaki danışma ve denetim birimleri şunlardır;

- Teftiş Kurulu
- Hukuk Müşavirliği
- Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı
- İç Denetim Birimi Başkanlığı
- Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği
- Bakanlık Müşavirleri

Teftiş Kurulu Başkanlığı

Madde 49 - Teftiş Kurulu Başkanlığı'nın görevleri şunlardır;

- Bakanın emri veya onayı üzerine Bakan adına Bakanlık Merkez ve Taşra Teşkilatı'nın her türlü iş ve işlemleri ile ilgili olarak teftiş, araştırma, inceleme ve soruşturma işlerini yürütmek.
- Bakanlığın mevzuata, plan ve programa uygun çalışmasını sağlamak için gerekli önerileri üretmek ve bunları bakana sunmak.
- 02/12/1999 tarihli, 4483 Sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun kapsamında olmak üzere, müfettişler vasıtası ile ön inceleme yapmak.
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

Hukuk Müşavirliği

Madde 50 - Hukuk Müşavirliğinin görevleri şunlardır;

- Bakanlık Merkez Teşkilatı'na dahil birimlerle taşra Teşkilat birimlerince sorulan hukuki konular ile hukuki, mali, cezai sonuçlar doğurabilecek işlemler hakkında görüş bildirmek.
- Bakanlığın menfaatlerini koruyucu, anlaşmazlıkları önleyici, hukuki tedbirleri zamanında almak, anlaşma ve sözleşmelerin bu esaslara uygun yapılmasına yardımcı olmak.
- 8 Ocak 1943 tarih ve 4353 Sayılı Kanun hükümlerine göre adli ve idari davalarda gerekli bilgileri hazırlamak ve Hazineyi ilgilendirmeyen idari davalarda Bakanlığı temsil etmek.
- Bakanlığın amaçlarını daha iyi gerçekleştirmek, mevzuat, plan ve programa uygun çalışmasını temin etmek amacıyla gerekli hukuki teklifleri hazırlamak ve Bakana sunmak.

- e) Bakanlık kuruluşları tarafından hazırlanan, diğer bakanlıklardan veya Başbakanlıktan gönderilen Kanun, tüzük ve yönetmelik tasarılarını hukuki açıdan inceleyerek görüşlerini bildirmek.

Strateji Geliştirme Başkanlığı

Madde 51 - Strateji geliştirme Dairesi Başkanlığı'nın görevleri şunlardır;

- a) Ulusal kalkınma strateji ve politikaları, yıllık program ve hükümet programı çerçevesinde idarenin orta ve uzun vadeli strateji ve politikalarını belirlemek, amaçlarını oluşturmak, üzere gerekli çalışmaları yapmak.
- b) Bakanlığın görev alanına giren konularda, performans ve kalite ölçütleri geliştirmek, hizmetlerin geliştirilmesi ve performans ile ilgili bilgi ve verileri toplamak, analiz etmek, yorumlamak, teşkilatın kalite yönetim süreçleri ile ilgili faaliyetlerini yürütmek.
- c) Yönetim bilgi sistemlerine ilişkin gerekli koordinasyon çalışmalarını sağlamak.
- ç) Bakanlığın stratejik plan ve performans programının hazırlanmasını koordine etmek ve sonuçlarının konsolide edilmesi çalışmalarını yürütmek.
- d) İzleyen iki yılın bütçe tahminlerini de içeren Bakanlık bütçesini stratejik plan ve yıllık performans programına uygun olarak hazırlamak ve Bakanlık faaliyetlerinin bunlara uygunluğunu izlemek ve değerlendirmek.
- e) Mevzuatı uyarınca belirlenecek bütçe ilke ve esasları çerçevesinde, ayrıntılı harcama programı hazırlamak ve hizmet gereksinimleri dikkate alınarak ödeneğin ilgili birimlere gönderilmesini sağlamak.
- f) Bütçe kayıtlarını tutmak, bütçe uygulama sonuçlarına ilişkin verileri toplamak, değerlendirmek ve bütçe kesin hesabı ile mali istatistikleri hazırlamak.
- g) ilgili Mevzuat çerçevesinde idare gelirlerini tahakkuk ettirmek, gelir ve alacaklarının tahsil ve takip işlerini yürütmek.
- ğ) Harcama birimleri tarafından hazırlanan birim faaliyet raporlarını da esas alarak Bakanlığın faaliyet raporunu hazırlamak.
- h) Bakanlığın yatırım programının hazırlanmasını koordine etmek, uygulama sonuçlarını izlemek ve yıllık yatırım değerlendirme raporunu hazırlamak.
- ı) Bakanlığın amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak hazırlanan faaliyetlerinin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe

kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, mali ilgi ve yönetim bilgisini zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere, iç kontrol sistemini kurmak, standartların uygulanmasını sağlamak ve ön mali kontrol faaliyetlerini yönetmek.

- j) Bakanlığın organizasyon yapısını bütün çalışma konularında uygulanan yöntemlerin organizasyon, metot prensipleri yönünden günün ve tekniğin gereklerine göre gerçekleştirilmesi çarelerini araştırmak, yazışma, kayıt dosyalama ve evrak arşivleme işlerinde uygulanan sistemleri geliştirmek ve bu konularda Bakanlığa tekliflerde bulunmak.

- k) Bakanlığın vereceği diğer görevleri yapmak.

Bakanlık Müşavirlikleri

Madde 52 - Bakanlıkta özel önem ve öncelik taşıyan konularda Bakana yardımcı olmak üzere on Bakanlık Müşaviri görevlendirilebilir.

Bakanlık Müşavirleri Bakanlık makamına bağlıdır.

Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği

Madde 53 - Su Kaynakları Bakanlığında basın ve halkla ilgili faaliyetleri planlamak ve bu faaliyetlerin belirlenecek usul ve ilkelere göre yürütülmesini sağlamak üzere Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği teşkil edilebilir.

İç Denetim Birimi Başkanlığı

Madde 54 - İç Denetim Birimi Başkanlığı'nın görevleri şunlardır;

- Bakanlığın yıllık iç denetim programını Bakanın önerilerini de dikkate alarak hazırlamak ve Bakanın onayına sunmak.
- İç denetim yönergesini ilgili yönetmeliğe göre hazırlamak, Bakanın onayına sunmak, planlama, programlama ve yürütme bakımından yılda en az bir kez gözden geçirmek.
- Objektif risk analizlerine dayanarak Bakanlığı yönetim ve kontrol yapısını değerlendirmek.
- Kaynakların etkili, ekonomik ve verimli kullanılması bakımından incelemeleri gerçekleştirmek ve Makama önerilerde bulunmak.
- Bakanlık birimlerince yapılan harcama sonrasında yasal uygunluk denetimi yapmak.
- Bakanlık harcamalarını, mali işlemlere yönelik karar ve tasarrufları, kurumsal amaç ve idari politikalara kalkınma planına, yıllık programlara, stratejik planlara ve performans programlarına uygunluk bakımından denetlemek ve değerlendirmek.

- f) Mali yönetim ve iç kontrol süreçlerinin sistem denetimini yapmak, yeterliliğini ve etkinliğini inceleyip değerlendirmek ve bu konularda Makama önerilerde bulunmak.
- g) Denetim sonuçları kapsamında, hizmet arzında iyileştirmelere yönelik önerilerde bulunma.
- ğ) Denetim sırasında veya denetim sonuçlarına göre soruşturma açılmasını gerektirecek bir duruma rastlandığında Bakanlık Makamına bildirmek.
- h) Muhasebe kayıtları ile mali tabloların doğruluğu ve güvenilirliğini incelemek.
- ı) Bakanlık hizmet üretim sürecine ait bilgiler ve faaliyet raporları gibi kamuoyuna açıklanan her türlü rapor, istatistik mali tabloların doğruluğu, güvenilirliği ve zamanında hazırlanması ve sunumunu incelemek.
- i) İç Denetim Koordinasyon Kurulu ile denetim sürecine ilişkin her türlü teknik, istişare ve raporlamaya dair ilişkileri yürütmek, Kurulca organize edilen eğitsel mesleki ve benzeri faaliyetlere iştirak etmek, gelişmeleri Bakanlık İç Denetim programlarında zamanında gerçekleştirmek.

Yardımcı Hizmet Birimleri

Madde 55 - Su Kaynakları Bakanlığı Merkez Teşkilatındaki yardımcı birimler şunlardır;

- a) İnsan Kaynakları ve Personel Dairesi Başkanlığı
- b) İdari ve Mali İşlerle Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı
- c) Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı
- ç) Savunma Sekreterliği
- d) Özel Kalem Müdürlüğü

Personel Dairesi Başkanlığı

Madde 56 - Personel Dairesi Başkanlığı'nın görevleri şunlardır;

- a) Bakanlığın bütün ünitelerinin personel ihtiyacını, kalkınma planları ve yıllık programları dikkate alarak tespit etmek ve bunun gerçekleştirilmesi ile ilgili önerilerde bulunmak.
- b) Bakanlık personelinin atama, özlük, emeklilik ve benzeri işlemlerini yürürlükteki mevzuata göre düzenlemek ve yürütmek.
- c) Daire Başkanlıkları, Bölge Müdürlükleri ve İl Müdürlükleri'nin personel konusundaki önerilerini incelemek ve değerlendirmek.

- c) İşçi-işveren ilişkilerinin düzenlenmesini, toplu sözleşmelerin bağitlanmasını sağlamak.
- d) Bakanlık personelinin eğitim ve hizmeti için eğitim yönetmelikleri çerçevesinde yetiştirilmesini sağlamak, verimliliklerini artırmak ve daha ilerideki görevlere hazırlanmalarını sağlamak amacı ile Bakanlığın eğitim ve öğretim faaliyetlerini saptanan politika ve program esasları doğrultusunda yürütmek.
- e) Bakanlığın görev alanına giren konularda kurum dışından gelecek talepler doğrultusunda bedeli, mukabilinde eğitim programları hazırlamak ve uygulamak.
- f) Bakanlıkça verilecek diğer görevleri yapmak.

İdari Mali İşler ve Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı

Madde 57 - İdari Mali İşler ve Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı'nın görevleri şunlardır;

- a) Bakanlığın ihtiyacı olan her türlü yapım, satın alma, kiralama, bakım ve onarım, sağlık ve benzeri her türlü idari ve mali hizmetleri yürütmek.
- b) Taşınır mal kayıtlarını tutmak.
- c) Bakanlık sivil savunma ve seferberlik hizmetlerini planlamak ve yürütmek.
- ç) Eğitim ve sosyal tesislerin kurulması ve yönetimi ile ilgili hizmetleri düzenlemek ve yürütmek.
- d) 09/10/2003 tarihli, 4982 Sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu kapsamında yapılan başvuruların takip ve sonuçlandırılmasını Bakanlık adına yapmak.
- e) Genel evrak, arşiv ve kütüphane hizmetleri ve faaliyetlerini düzenlemek.
- f) Bu işlere ait genel ve özel teknik şartnameleri hazırlamak veya hazırlamak.
- g) Bakanlıkça verilecek diğer görevleri yapmak.

Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı

Madde 58 - Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı'nın görevleri şunlardır;

- a) Bakanlığın bilimsel, teknik ve yönetim konularındaki bilgi işleme ilgili araştırma ve uygulamalarını gerçekleştirmek, e-Devlet dönüşümünü sağlamak.
- b) Bakanlığın elektronik donanım ve alt yapı ihtiyacını tespit ederek temini ve bakım onarım desteğini sağlamak.

- c) Bilgi sistemlerine ilişkin hizmetleri yerine getirmek.
- ç) Her türlü elektronik iletişim ve haberleşme hizmetlerini sağlamak.
- d) Bakanlığın yazılım gereksinimlerini karşılamak.
- e) Bu işlere ait genel ve özel teknik şartnameleri hazırlamak veya hazırlatmak.
- f) Bakanlıkça verilecek diğer görevleri yapmak.

Savunma Sekreterliği

Madde 59 - Savunma Sekreterliği, Sivil Savunma Mevzuatı ve diğer Kanunlarda gösterilen görevlerini yerine getirir.

Özel Kalem Müdürlüğü

Madde 60 - Özel Kalem Müdürlüğü'nün görevleri şunlardır;

- a) Bakanın emir ve talimatlarını ilgililere duyurmak, yazışma işlemlerini yürütmek.
- b) Bakana yurt içi ve yurt dışından gelen her türlü bilgi, not, rapor, mektup mesajlarını izlemek, cevaplandırmak.
- c) Bakanın temsil ve protokole ilişkin faaliyetlerini düzenlemek, yurt içi ve yurt dışı seyahatlerini organize etmek.
- ç) Bakanın ziyaret, davet, karşılama, uğurlama, ağırlama, milli ve dini bayramlarla ilgili hizmetini düzenlemek, yürütmek ve diğer kuruluşlarla koordine etmek.
- d) Bakanca verilecek diğer görevleri yerine getirmek.

Taşra Teşkilatı

Madde 61 - Bakanlık, Bakanlıkların Kuruluşu Görev Esasları Hakkındaki Kanun, Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve İl İdaresi Kanunu hükümlerine uygun olarak taşra teşkilatı kurmaya yetkilidir.

- (1) Bakanlık Taşra teşkilatı, Su Kaynakları Bakanlığı 81 ildeki il müdürlüklerinden oluşur. Bu Kanun ile kurulan İl Müdürlükleri'nin teşkilat şeması Ek-2 de verilmiştir.

Taşra Teşkilatı Kuruluşu

Madde 62 - Bakanlığın Taşra Teşkilatı Kuruluşları'ndan;

- a) İl Müdürlükleri Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulur. O il statüsünde kaldığı sürece kaldırılmaz.
- b) İl Müdürlükleri'nin kurulmasına ve kaldırılmasına Bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Bağlı Kuruluşlar

Madde 63 - Bakanlığın bağlı kuruluşları Meteoroloji ve Hidroloji İşleri Genel Müdürlüğü ile Su Kaynakları ve Hidroloji Enstitüsü'dür.

8/01/1986 tarih ve 3254 Sayılı Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun hükümlerine göre çalışan kuruluş, Bakanlığın bağlı kuruluşu olarak diğer sektörlere vereceği hizmetin yanı sıra su kaynaklarını besleyen meteorolojik olayları tahmin ve tespit ederek sonuçları bakanlığın ilgili birimleriyle paylaşır.

Bu genel müdürlük su kaynakları planlaması ve su hizmetleri yönetimi ve su yapıları işletmesi için her türlü meteorolojik ölçümlerini yapar. Bu Genel Müdürlük ülke genelindeki gözlem ve ölçüm açısından topladığı verilerle “Meteorolojik Veri Tabanı” oluşturur.

Bu ölçümler; Hidrometrik ölçümler, akarsularda akım, seviye, su kalitesi, sediment, kar, göl seviyeleri, sıcaklık vb. ölçümleri kapsar.

24/06/1935 tarih ve 2819 Sayılı Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş Kanunu'ndaki hidrolojik etütler, su kaynakları havza planlaması ve baraj ve HES tesislerinin istikşaf (ön inceleme), master plan, fizibilite (yapılabilirlik) ve kesin proje aşamalarından oluşan mühendislik hizmetlerini yürütmek gibi yardımcı hizmetleri düzenleyen hükümler yürürlükten kaldırılmıştır.

Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğü'nün Hidrometrik araştırma ve etütler için gerekli ölçümleri yapmak üzere ülke genelinde oluşturduğu 806 adet Hidrometrik İstasyonu ve 11 adet Hidrometrik Etüt Merkezi (Elazığ, Erzincan, Samsun, Bursa, Aydın, Adana, Ankara, Van, Rize, Isparta ve Kayseri) Bakanlık bünyesine alınmıştır. Bu birimler Meteoroloji ve Hidroloji İşleri Genel Müdürlüğü'ne bağlı 27 Bölge Müdürlüğü kapsamında görev yapacaktır. Bu bölge müdürlüklerinin 23'ü Devlet Meteoroloji Genel Müdürlüğü'nün mevcut Bölge Müdürlükleri olup bunlara Erzincan, Bursa, Aydın, Rize Bölge Müdürlükleri ilave edilecektir.

Mülga DSİ Genel Müdürlüğü'nün Etüt ve Plan Dairesi Başkanlığının Rasatlar Şube Müdürlüğü'nün görev yetkileri ve bütün rasat istasyonları Meteoroloji Genel Müdürlüğüne devredilmiştir.

Su Kaynakları ve Hidroloji Enstitüsü, Su Kaynakları Bakanlığı'nın ihtiyaç duyduğu kimi uzmanlık alanlarında istihdam edeceği veya etmekte olduğu personelin uzmanlık eğitimini sağlar, periyodik hizmet içi eğitim programları düzenler, Bakanlığın ihtiyaç duyduğu konularda her türlü bilimsel, teknik ve uygulamalı araştırmaları gerçekleştirir. Bu çalışmalarını Üniversiteler, TÜBİTAK vb. gibi araştırma kurumları ve Araştırma-Geliştirme ve Makine İkmal Dairesi Başkanlığı ile birlikte yürütür.

Sorumluluk ve Yetkiler

Yöneticilerin sorumlulukları

Madde 64 - Bakanlık merkez teşkilatı ünitelerinin her kademedeki yöneticileri yapmakla yükümlü buldukları hizmet veya görevleri, Bakanlık emir ve direktifleri yönünde, mevzuata, plan ve programlara uygun olarak düzenlemek ve yürütmekle bir üst yönetici kademeye karşı sorumludur.

Koordinasyon ve İşbirliği Konusunda Bakanlığın Görev, Yetki ve Sorumlulukları

Madde 65 - Bakanlık ana hizmet ve görevleriyle ilgili konularda diğer bakanlıkların ve kamu kurum ve kuruluşlarının uyacakları esasları yürürlükteki mevzuata uygun olarak belirlemekle, kaynak israfını önleyecek ve koordinasyon sağlayacak tedbirleri almakla görevli ve yetkilidir.

Bakanlık, diğer bakanlıkların hizmet alanına giren konulara ilişkin faaliyetlerinde, Başbakanlıkça belirlenecek esaslar çerçevesinde ilgili bakanlıklara danışmak ve gerekli işbirliği ve koordinasyon sağlamaktan sorumludur.

Mahalli İdarelerle Koordinasyon Sorumluluğu

Madde 66 - Bakanlık hizmet alanına giren konularda mahalli idarelerle koordinasyon sağlamak zorundadır.

Bakanlığın Düzenleme Görev ve Yetkisi

Madde 67 - Bakanlık, Kanunla yerine getirmekle yükümlü olduğu hizmetleri tüzük, yönetmelik, tebliğ, genelge ve diğer idari metinlerle düzenlemekle görevli ve yetkilidir.

Madde 68 - Bakan, müsteşar ve her kademedeki Bakanlık yöneticileri, gerektiğinde sınırlarını yazılı olarak açıkça belirtmek şartı ile yetkilerinden bir kısmını diğer görevlilere devredebilirler, yetki devri devreden amirin sorumluluğunu kaldırmaz.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Vergi Resim ve Harç Muafiyeti

Madde 69- Bakanlık bütün işlemleri ile ithalat işlemlerinden alınan her türlü fon, vergi, resim ve idari harç ile yargı harcından muafır. Ancak, 25/10/1984 tarih ve 3065 Sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu ile getirilen hükümler saklıdır.

Gelecek Yıllara yaygın Yüklenimler

Madde 70 - Bakanlık bu Kanunla kendisine verilen görev ve hizmetlerle ilgili olarak mali yıl içinde tamamlanması mümkün olmayan yatırım projeleri için gelecek yıllara yaygın yüklenimlere girişebilir.

Su Kaynakları Bakanlığı Tarafından Gerçekleştirilecek Projelerde Muafiyetler

Madde 71 - (1) Bakanlık tarafından yürütülen projelerde, kamu yararı gereği ihtiyaç duyulan meralar ve kurum tarafından düzenlenen ve niteliğini kaybeden eski dere yatakları için vasıf değişikliği yapılarak hazine adına tescil ile Bakanlığa tahsis edilir. Vasıf değişikliğinde Bakanlık tarafından herhangi bir bedel ve teminat ödenmez.

(2) Bakanlık tarafından Kamu yararı kararı alınarak gerçekleştirilecek tüm projeler, bu konudaki ön görülen usul ve esaslara tabi olup, faaliyetlerin yürütülmesi sırasında gerekli toprak koruma projelerinin hazırlanmasında ve bu projelerin gerçekleştirilmesi sırasında tarım arazilerinin amaç dışı kullanılmasında, herhangi bir kurum ya da kuruluştan izin alınmaz.

(3) Bakanlık, gerçekleştireceği projelerle ilgili olarak yapacağı kamulaştırma işlemlerinde, diğer kamu kurum ve kuruluşlardan alacağı hizmet, bilgi ve belge karşılığında her hangi bir ad altında bedel ödemez.

İmar Planları

Madde 72 - Yapılacak her türlü imar planı Bakanlığın görüşü alınarak hazırlanır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Harcırah

Madde 73 - Memuriyet mahalli dışında Bakanlıkça görevlendirilen konu ile ilgili personele,10/02/1954 tarih ve 6245 Sayılı Harcırah Kanunu'nun 50. maddesi ile ilişkilendirilmeksizin Bütçe Kanunu ile belirlenen gündelik harcırah miktarının iki katı tutarında Harcırah Kanunu genel hükümlerine göre harcırah ödenir. Bu madde kapsamında ödenen gündelik tutarından herhangi bir ad altında kesinti yapılmaz.

Ek Ödeme ve İkramiye Verilmesi

Madde 74 - Bakanlıkta 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi olarak istidam edilmekte olanlara, en yüksek devlet memuru ayınının (ek gösterge dahil) brüt tutarının % 200'ünü geçmemek üzere ek ödeme yapılır. Ek ödemenin miktarı ile ödeme esas ve usulleri, personelin görev yaptığı birim, unvan ve iş hacımı, personelin çalışma süresi, aylık ve derecesi gibi kriterler dikkate alınarak Müsteşar'ın teklifi üzerine Bakan onayı ile belirlenir. Ek Ödemelerde 657 Sayılı

Devlet Memurları Kanunu'nun aylıklara ilişkin hükümleri uygulanır ve damga vergisi hariç, herhangi bir vergi veya kesintiye tabi tutulmaz. Bakanlıkta 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi olarak istihdam edilen personele ek göstergeleri dahil aylıkları tutarında her yıl dört ikramiye verilir.

Fazla Mesai

Madde 75 - Bakanlığın merkez ve taşra teşkilatında, 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi olarak çalışan personele (sözleşmeli personel hariç) ayda 100 saati aşmayacak şekilde yaptırılacak fazla mesai karşılığında; fazla mesainin yaptırıldığı saatler, çalışma mahalleri, çalışmaların resmi tatil ve bayram günlerinde yaptırılması gibi hususlar dikkate alınmak suretiyle genel bütçeden ödenen fazla mesai ücreti esas alınmak suretiyle, bu ücretin üç katını aşmayacak şekilde ödeme yaptırmaya Bakan yetkilidir.

Anlaşmazlıkların Sulh Yolu ile Çözümü

Madde 76 - Bir sözleşme olsun veya olmasın, Bakanlık ile diğer devlet daireleri, kamu kuruluşları veya gerçek ve tüzel kişiler arasında çıkan ve henüz yargı organlarına hakeme ve icraya intikal etmemiş bulunan uyuşmazlıkların sulh yolu ile çözümünde, anlaşma veya sözleşmelerin değiştirilmesinde veya bozulmasında, maddi veya hukuki nedenlerle takibinde veya yüksek dereceli merci veya mahkemelerde incelenmesini istemekte fayda umulmayan ve icra takiplerinden vazgeçilmesinde ve/veya bunların sulh yolu ile çözümlenmesinde menfaat görüldüğü takdirde, bir hakkın tanınması veya menfaatin terkinini tazammun eden anlaşmalar veya sözleşme tadilleri yapmaya, yılı bütçe Kanunu ile ilgili cetvelinde belirlenen miktara bağlı olarak karşılığında gösterilen karar organları yetkilidir. Karar, düzenleme veya yargılamanın yenilenmesi veya 3533 Sayılı Kanuna göre hakemlerce verilmiş olan kararlara karşı itiraz yoluna gidilip gidilmemesinin takdiri Hukuk Müşaviri'ne aittir.

Uzman ve Uzman yardımcılığı

Madde 77 - (1) Bakanlık Uzman ve Uzman Yardımcısı istihdam eder.

(2) Uzman Yardımcılığı'na atanabilmek için 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 48. maddesindeki sayılan şartlara ek olarak;

- En az dört yıllık eğitim veren yüksek öğretim kurumlarından veya bunların denkliği Yüksek Öğretim Kurumu tarafından kabul edilen yurt içinde ve yurt dışındaki yüksek öğretim kurumlarından mezun olmak.
- Yabancı dil ve mesleki bilgiyi içeren yarışma sınavında başarılı olmak.
- Sınavın yapıldığı gün itibarı ile otuz beş yaşını doldurmamış olmak şartları aranır.

(3) Uzman yardımcılığına atananlar, en az üç yıl çalışmak ve olumlu sicil almak kaydıyla, açılacak yeterlilik sınavına girme hakkı kazanırlar. Sınavda başarılı olanlar uzman kadrosuna atanırlar. Üst üste iki defa yeterlilik sınavında başarı gösteremeyenler durumlarına uygun başka kadrolara nakledilirler.

(4) Bakanlıkta; Uzman ile uzman yardımcısı kadrolarında fiilen çalışan personele, ayrıca en yüksek devlet memuru aylığının (ek gösterge dahil) aşağıda belirtilen oranları geçmemek koşuluyla, Bakanlığın belirleyeceği usul, esas ve miktarlar üzerinden her ay ek ödemede bulunulur. Bu ödemede damga vergisi dışında herhangi bir vergi ve kesinti yapılamaz.

Unvanı	Derecesi	Ödeme Oranı
Bakanlık Uzmanı 1		% 90
Bakanlık Uzmanı 2		% 85
Bakanlık Uzmanı 3		% 80
Bakanlık Uzmanı 4		% 75
Bakanlık Uzmanı 5		% 70
Bakanlık Uzmanı 6		% 60
Bakanlık Uzmanı 7		% 50
Bakanlık Uzmanı 8		% 30
Bakanlık Uzman Yrd. 9-8		% 25

Ek ödemelerde 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun aylıklara ilişkin hükümleri uygulanır

(5) Uzman ve uzman yardımcılarının mesleğe alınmaları, yetiştirilmeleri, yarışma ve yeterlilik sınavları ile eğitimleri, yönetmelik ile düzenlenir.

Atama

Madde 78 - 3 Nisan 1981 gün ve 2451 Sayılı Kanun hükümleri dışında kalan memurların atanmaları Bakan tarafından yapılır. Ancak bakan bu yetkisini gerekli gördüğü alt kademelere devredebilir. Bunların dışında kalan memurlardan Teftiş Kurulu Başkanı, Hukuk Müşavirleri ve Daire Müdürleri ile Daire Başkanları Müsteşarlığın teklifi ve Bakanın onayı ile bunun dışında kalan diğer memur ve hizmetliler resen veya taşrada ilgili Bölge Müdürü'nün, merkezde ilgili Genel Müdür'ün veya Daire Başkanı'nın talebi ve Personel ve İnsan Kaynakları Dairesi Başkanı'nın teklifi ve Bakanın onayı atanır ve nakledilirler.

Bakan bölgelerde uygun gördüğü 1-4 dereceli unvanlı kadrolar dışında memurların bölge içi nakilleri hususunda Bölge Müdürleri'ni yetkili kılabilir.

Yürürlükten kaldırılan ve uygulanamayacak olan hükümler

Madde 81 - (1) 18/12/1953 tarihli ve 6200 Sayılı Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü Teşkilat ve Vazifeleri Hakkında Kanun, 16/12/1960 tarihli 167 Sayılı Yeraltı Suları Hakkında Kanun, 03/07/1968 tarihli ve 1053 Sayılı Belediye Teşkilatı Olan Yerleşim Yerlerine, İçme, Kullanma ve Endüstri Suyu Temini Hakkında Kanun, 28/04/1926 tarihli ve 831 Sayılı Sular Hakkında Kanun, 14/6/1935 tarih ve 2819 Sayılı Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş Kanunu'nun 2/A maddesindeki "Memlekette mevcut su kuvvetleri" ibaresi ile işbu Kanun hükümlerine aykırı sair mevzuat yürürlükten kaldırılmıştır.

(2) 22/11/2001 tarihli ve 4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 718. maddesinin ikinci fıkrasındaki "kaynaklar" ibaresi madde metninden çıkartılmış, aynı Kanunun 756. maddesinin başlığı "Yeraltı suları" olarak değiştirilerek birinci ve ikinci fıkraları yürürlükten kaldırılmıştır.

(3) Diğer Kanunlarda, birinci fıkrada belirtilen Kanunlara yapılan atıflar, bu Kanuna yapılmış sayılır.

(4) 09/05/1985 tarihli ve 3202 Sayılı Köye Yönelik Hizmetler Hakkında Kanun'un 40. maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir;

Madde 40 - "Köy ve bağlı yerleşim birimleri askeri garnizonlara içme ve kullanma suyu temini amacıyla açılacak sondajlar için Bakanlıktan belge alınması zorunludur."

(5) Bu Kanunla Bakanlığa verilmiş olan su kaynakları üzerindeki tahsis ve entegre havza planlaması yapma yetkisini ortadan kaldıracak veya kısıtlayacak şekilde diğer Kanunlarda yer alan hükümler Kanun yayımı tarihinde yürürlükten kaldırılmıştır.

(6) 01/05/2003 tarih ve 4856 Sayılı Çevre ve Orman Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un 9.uncu maddesinin (k) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir;

k) "Su Kaynaklarının kirliliğe karşı korunması planları yapmak"

Yönetmelikler

Madde 82 - (1) Bu Kanunda belirtilen yönetmelikler Bakanlıkça hazırlanarak yürürlüğe konur.

Geçici Hükümler

Madde 83 - (1) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 16/12/1960 Tarihli 167 Sayılı Yeraltı Suları Hakkında Kanun'un 4. maddesi uyarınca kiraya verilen yeraltı sularına ilişkin bedellerin tahsiline kira süresi bitimine kadar İl Özel İdareleri veya belediyeler tarafından devam olunur.

(2) a) Bu Kanun ile değiştirilen, kaldırılan veya yeni kurulan birimlere verilen görevler, Bakanlıkça tespit edilecek birimler veya personel tarafından yerine getirilir.

b) Bakanlık, teşkilatını ve kadrolarını bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde Kanuna uygun hale getirir. Bu Kanun ile yapılan yeni düzenleme sebebi ile kadro ve görev unvanları değişenler veya kaldırılanlar Kanunun merkez veya taşra teşkilatında, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içerisinde yeni bir kadroya atanırlar. Atama işlemi yapılıncaya kadar kurumca ihtiyaç duyulan işlerde görevlendirilebilirler. Bu durumdaki personel yeni bir kadroya atanıncaya kadar eski kadrolarına ait aylık, ek gösterge, her türlü zam ve tazminatlar ile diğer mali haklarını almaya devam ederler. Söz konusu personel, yeni kadrolarını aylık, ek gösterge ve her türlü zam ve tazminatları ile diğer mali hakları toplamının net tutarı, eski kadrolarına bağlı olarak en son ayda almakta oldukları aylık, ek gösterge, her türlü zam ve tazminatları ile diğer mali hakları toplamı net tutarından az olması halinde, aradaki fark, giderilinceye kadar atandıkları kadroda kaldıkları sürece herhangi bir kesintiye tabi tutulmaksızın tazminat olarak ödenir.

c) Bu süre içerisinde Bakanlık kadrolarını bu Kanun ile öngörülen teşkilat yapısına uygun hale getirmek üzere Bakanlığın teklifi ve Devlet Personel Genel Müdürlüğü ve Maliye Bakanlığı'nın görüşlerine dayanılarak kadro ihdas ve iptal etmeye, mevcut kadrolarda sınıf, unvan ve derece değişikliği yapmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.

(3) 5018 Sayılı Kanun ile hazine adına resen tescil edilen kurum taşınmazlar bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 6 ay içerisinde Bakanlık adına tahsis edilir.

(4) Bu Kanunun uygulanmasını göstermek üzere gerekli tüzük ve yönetmelikler çıkarılıncaya kadar mevcut tüzük ve yönetmeliklerin bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

Yürürlük

Madde 84 - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 85 - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

GENEL GEREKÇE;

Bilindiği üzere 6200 Sayılı Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü Teşkilat ve Vazifeleri Hakkında Kanun 167 Sayılı Yeraltı Suları Hakkında Kanun, 1053 Sayılı Belediye Teşkilatı Olan Yerleşim Yerlerine İçme, Kullanma ve Endüstri Suyu Temini Hakkında Kanun hükümleri ile Anayasa'nın 168. maddesinde tarifini bulan "Kamuya Ait " suların yönetimi Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'ne verilmiş idi. Aradan geçen yıllar içerisinde gelişen ve değişen şartlara uygun biçimde bu saydığımız Kanunlarda yenileme ve düzeltmeler yapılması gerekir iken bu çalışmalardan yeterli sonuç alınamamıştır. Bu durum bir mevzuat kargaşası ve çok başlı su yönetimi düzeni oluşturmuştur.

Bütün bu sorunların çözümlenebilmesi için tek su mevzuatı ve tek otorite ile su yönetimi, düşüncelerinin ağır bastığı çalışmalar da süregelmıştır. Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planı'nın (1996-2000) onaylandığına ilişkin 18/07/1995 tarihli ve 374 Sayılı T.B.M.M. Kararı, 25/07/1995 tarih ve 22354 (Mükerrer) Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu Kalkınma Planı'nın 131. ve 134. maddelerinde yer alan "E-Kırsal Alt Yapı" başlıklı bölümünün "c- Hukuki ve Kurumsal Düzenlemeler" alt başlıklı kısımda "Su kaynaklarının sınırlı oluşu ve bu kaynakların yer ve zaman olarak ülke düzeyinde eşit dağılmaması nedeniyle su kaynakları yönetimi oldukça karmaşık bir hale gelmiştir. Özellikle yerüstü su kaynaklarının tahsis ve yönetimine yönelik açık bir mevzuatın olmayışı doğal ve ekonomik kaynakların israfına yol açmaktadır. Bu nedenle yerüstü sularının tahsisi, korunması, sektörel ve sektörler arası kullanımının planlanmaması gibi tüm hukuksal boşlukları dolduracak ve 167 Sayılı Yeraltı Suları Hakkında Kanun'u güncelleştirerek kapsayacak çerçeve nitelikte su yasası çıkartılacaktır" açıklamalarına yer verilmiştir. 01.07.2006 tarihli ve 26215 (mükerrer) Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Dokuzuncu Kalkınma Planı'nda da ülkemizde su kaynaklarının tahsisi, kullanılması, geliştirilmesi ile ilgili hukuki düzenleme ve idari yapı oluşturulmasına yönelik olarak başlatılmış olan çalışmaların tamamlanacağı belirtilmektedir.

Bu taslağın hazırlık çalışmalarında Avrupa Birliği'nin ilgili komisyonunca hazırlanan "Avrupa Birliği Su Politikası Raporu, Su Çerçeve Direktifi, Meksika Ulusal Su Kanunu, Danimarka Su Kanunu, Fransa Su Yönetimi Mevzuatı, Güney Afrika Cumhuriyeti Yeni Ulusal Su Politikaları

Hakkında Hükümetin Resmi Görüşü, Brezilya Su Kanunu, İsrail Su Mevzuatı, Birleşik Krallıkta Su Hizmetleri Yönetimi, Almanya'da Su Kaynakları Yönetimi Mevzuatı ve İspanya Su Kanunu türkçeye çevrilerek incelenmiş, ayrıca yerli mevzuat da yeniden taranarak incelenmiştir.

İncelenen mevzuatın değerlendirilmesi sonucunda; Kamuya ait suların pek çok ülkede Devletin hüküm ve tasarrufunda olduğu, nehir havzası bazında yönetimi kabul eden bazı ülkeler dışında (ki bu ülkelerde de denetim yine devletin yetkisindedir) su yönetiminin Devlet tarafından yürütüldüğü, su kaynaklarının kamu yararına en uygun düzeyde optimal kullanımı ve faydalanılmasının esas olduğu belirlenmiştir.

5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrolü Kanunu ile tüzel kişiliği kaldırılarak 1 Sayılı Cetvel (Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri) kapsamına alınan DSİ Genel Müdürlüğü yerine bu dağılmış ve yıpranmış yapı terk edilerek suya ilişkin tek karar mercii ve tek tahsis, koruma ve kontrol mercii olarak “Su Kaynakları ve Su İşleri Bakanlığı” olarak yeniden örgütlenmesine ve Dünya ve Avrupa ölçülerine uygun bir örgütlenme şemasına kavuşturulmasına çalışılmıştır.

12.06.2007 tarih ve 26559 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bakanlar Kurulu Kararı'nın orta vadeli Program (2008-2010) III Program Dönemi Gelişme Bölümün A bendinin 5. Çevrenin Korunması ve Kentsel Altyapının Geliştirilmesi kısmında “İnsan sağlığını, doğal kaynakları, estetik değerleri korumak sureti ile sürdürülebilir kalkınma ilkeleri doğrultusunda çevrenin korunması ve kentsel alt yapı ihtiyaçlarının giderilmesi temel amaçtır. Bu çerçevede de; IV) Ülkemizde su yönetiminden sorumlu bir idari yapı oluşturulacaktır.” denilmektedir.

Orta vadeli programda yer alan ülkemizin su yönetiminden sorumlu yeni bir idari yapının oluşturulması için; Kurumsal bir yapısı mevcut olan DSİ Genel Müdürlüğü'nün yapısal ve idari anlamda aksayan bölümlerine muhtelif çözüm biçimleri kazandırılarak ülkemizin su kaynaklarını geliştirilmesi ve ülkemize sunulması konusunda Merkez Teşkilatı, Havza ve il bazında oluşturulan Bölge Müdürlükleri ile İl Müdürlükleri'nden oluşan “Su Kaynakları Bakanlığı” Yeni Su Yönetimi olarak yapılandırılmıştır.

Bakanlığın Havza bazında yapılandırılması ile Avrupa Komisyonu'nun Türkiye 2007 İlerleme Raporu'ndaki “Su yönetimine ilişkin kurumsal çerçeve akarsu havzası temelinde düzenlenmemiştir” şeklindeki eleştiriler de bertaraf edilmiş olacaktır.

Bu Kanun Tasarısı ile 6200 Sayılı Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü Teşkilat ve Vazifeleri Hakkında Kanun, 167 Sayılı Yeraltı Suları hakkında Kanun, 1053 Sayılı Belediye Teşkilatı Olan Yerleşim Yerlerine İçme Kullanma ve Endüstri Suyu Temini Hakkında Kanun, 831 Sayılı Sular Hakkında Kanun yürürlükten kaldırılarak bu konuda temel bir Su

Kanunu oluşturulmuş ve Su Kaynakları Bakanlığı teşkilatı ülke gerçeklerine uygun biçimde yapılandırılmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1 - 1982 Anayasasınının 168. maddesine göre, Tabii Servetler ve Kaynaklar, Devletin hüküm ve tasarrufu altında olup, bunların aranması ve işletilmesi hakkı Devlete aittir. Devlet bu hakkını, bir süre için gerçek ve tüzel kişilere devredebilir. Hangi tabii servet ve kaynağın arama ve işletmesinin, Devletin gerçek ve tüzel kişilerle ortak olarak veya doğrudan gerçek veya tüzel kişiler eli ile yapılması, Kanunun açık iznine bağlıdır. Bu durumda gerçek ve tüzel kişilerin uyması gereken şartlar ve Devletçe yapılacak gözetim, denetim usul ve esasları ve müeyyideler Kanunda gösterilir.

Türk Medeni Kanununun 715. maddesinde, kamu yararına ait suların Devletin hüküm ve tasarrufu altında olduğu, tarıma elverişli olmayan yerlerden çıkan kaynakların kimsenin mülkiyetinde olmadığı ve yararı kamuya ait malların, işletilmesi ve kullanılması hakkının özel Kanun hükümlerine tabi olduğu öngörülmüştür.

Mülga Medeni Kanun'un 641. maddesinde de benzeri bir düzenleme yer almasına karşın, bu güne kadar umuma ait yer üstü suları hakkında özel bir yasal düzenleme yapılmamış ve yerüstü suları 6200 Sayılı Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü Teşkilat ve Vazifeleri Hakkında Kanun çerçevesinde kamunun yararlanmasına sunulmuş, ayrıca genel suların kullanılması ve korunması ile ilgili farklı kurumlara aynı Kanunlarla çeşitli görevler verilmiştir.

Küresel ısınma ve giderek artan nüfus nedeni ile giderek sınırlı olma özelliği daha çok hissedilen su kaynaklarının, ülkemizin en önemli doğal servetlerinden olduğu herkes tarafından bilinen bir husustur. Kamuya ait yeraltı ve yerüstü sularının etüt ve planlamalarını yaparak, her bireyin yeterli ve uygun kalitede su gereksinmesine ulaşması hakkı konusunda yetkili makamın tespiti, görev ve sorumluluklarının belirlenmesi, suyun yönetiminin tek elden ,havza bazında halkın katılımını da sağlayan Havza Danışma Meclisi'nin de görüşleri alınarak bir bütünlük içerisinde yürütülmesi, su sicili oluşturularak su kullanımlarının belli esaslar çerçevesinde gerçekleştirilmesi amaçlanmıştır.

Madde 2 - Bu maddede Kanunun uygulama alanı belirlenmekte olup, ayrı bir yasal düzenlemeye tabi olan jeotermal kaynaklar ve doğal mineralli sular ile denizler dışındaki su kaynaklarına uygulanacağı belirlenmektedir.

Madde 3 - Kanunda yer alan kavramlar tanımlanmıştır.

Madde 4 - Bu madde Anayasa'nın 168. maddesi ile Türk Medeni Kanunu'nun 756. maddesinin 3. ve 4. fıkralarına paralel bir şekilde düzenlenmiş olup bu Kanunun konusu olan su kaynaklarının kamu mülkiyetinde olduğu hususuna açıklık getirmektedir.

Su kaynaklarının toplum yararına en uygun düşecek şekilde kullanılması esas alınarak yapılan çalışmalar evrensel ilkeler dikkate alındığında; suyun kalitesi, mahallinin özelliği, zorunlu ihtiyaçlar ve şartları başka türlü çözüm yolu gerektirmedikçe kullanma hakkının tesisinde; içme kullanma ihtiyaçları, doğal hayat için gerekli su ihtiyaçları, tarımsal sulama suyu ihtiyaçları, enerji üretimi ve sulama suyu ihtiyaçları, ticaret, turizm, taşıma, ulaşım, projeye dayalı su ürünleri yetiştiriciliği ve avcılığı ile sair su ihtiyaçları sıralaması bu madde ile düzenlenmiş olup bu tahsislerde öncelik sırasında, daha önce gelen ekonomik amaçlı bir ihtiyaca ayrılacak miktardan kısılmak sureti ile birden fazla amacın gerçekleştirilebileceği mümkün görülüp, su kaynaklarının daha verimli olarak değerlendirilebileceği anlaşıldığı takdirde, yapılacak olan işlem düzenlenmiştir.

Kamuya ait yeraltı ve yerüstü sularının etüt ve planlamalarının yapılması, çok amaçlı kullanılmasında ekonomik ve sosyal zaruretler de dikkate alınarak, her bireyin yeterli ve uygun kalitede suya ulaşım hakkı için gerekli ihtiyacının karşılanması, kullanım hakkının tesisinde öncelik sırasının belirlenmesi, gerektiğinde su kaynağının birden fazla maksatla kullanılmasına izin verilmesi, su potansiyelinin değerlendirilmesinde havza esasının temel alınması ve gerektiğinde havzalar arasında su transferinin yapılabilmesi amaçlanmıştır.

Öte yandan; Planlaması yapılan havzanın tarımsal su ihtiyacı planlaması yapılırken, ya da planlama raporlarında değişiklik yapılmasına ihtiyaç duyulduğu hallerde, o havzada bulunan ve bu sudan tarımsal amaçlı yararlanması gereken çiftçilerin, çiftçi birliklerinin, sulama birliklerinin, sulama kooperatiflerinin ve o havzada etüt yapabilecek Ziraat Fakültelerinin görüşlerinin alınması doğrultusunda maddeye son fıkraya eklenmiştir.

Madde 5 - Su kaynaklarının sınırlı oluşu ve bu kaynakların yer ve zaman olarak ülke düzeyinde eşit dağılmaması sebebiyle, su kaynakları yönetiminin karmaşık bir hal aldığı, su kaynaklarının en iyi şekilde yönetiminin sağlanması, vatandaşlarımızın ve su kullanan farklı sektörlerin su ihtiyacının karşılanarak suyun yönetiminin tek elden bakanlık tarafından gerçekleştirilmesi amaçlanmış, suyun tahsisinin münhasıran Bakanlık tarafından yapılabileceği, tahsis süresinin üst sınırı ve süre uzatımının şartları, yasa yürürlüğe girmeden önce yapılmış olan tahsislerin durumu ile su tahsis sicilinin Bakanlık tarafından tutulacağı hususları düzenlenmiştir.

Madde 6 - Su kaynaklarının planlanmasında ve bu planlamaya uygun olarak yönetim politikasının belirlenmesinde, ana girdi olarak bu tür faaliyetlerin önceden bilinmesine ihtiyaç vardır. Yukarıdaki maddeler gereğince suyun tahsisinin ve yönetiminin tek elden yapılacağı esası uyarınca, Bakanlığın su kaynakları ile ilgili potansiyel, tahsis, kullanım ve benzeri bilgileri elektronik ortamda toplaması ve izlemesi amacıyla, su bilgi sistemini kurması öngörülmüştür.

Madde 7 - Su kaynağını kullanacak olanların, menba ve mansap projeleri için Bakanlık tarafından düzenlenecek işletme programına 4. maddede belirtilen öncelik sırası esas alınmak üzere en yüksek faydayı sağlayacak şekilde uymalarının zorunlu olduğu, hususu düzenlenmiştir.

Su kaynağını kullanacak olanların projenin menbasında ve mansabındaki değişik maksatlarla geliştirilmiş projelerinin kar maksimizasyonu yerine havzanın optimizasyonu dikkate alınarak işletmesi esas olup, buna ilişkin işletme programlarının Bakanlık tarafından hazırlanması ve buna bağlı kalınması öngörülmektedir.

Madde 8 - Bu maddede, öncelikle su kaynaklarının kalite, miktar ve her türlü kirletici unsura karşı korunmasına ilişkin ana esas belirlenmiş, devamında su kaynaklarının kalite açısından korunması ve kirletilmemesinin 2872 Sayılı Kanun ile sağlanacağı, su kaynaklarını kirletenlerin su tahsislerinin iptal edileceği hususları ile istisna edilen Kanun hükümleri düzenlenmiştir.

Madde 9 - Maddede arkeoloji, madencilik, galeri ve tünel inşaatı, petrol araştırılması veya üretimi, su ürünleri, su sporları gibi nedenlerle yeraltı ve yerüstünde sürdürülecek her türlü inşaat, tesisat ve işletme çalışmalarının su kaynakları üzerinde olumsuz etki yaptığı veya yapacağına anlaşılması halinde, işi yapan veya yaptıran idare tarafından Bakanlığa haber verilmesi zorunluluğunu, doğmuş ve doğacak sakıncalar yüzünden bakanlık tarafından belirlenen önlemlerin uygulanması ve çalışmaların bu doğrultuda yürütülmesi hususları düzenlenmektedir.

Madde 10 - Belediyelerin su ihtiyacının karşılanması, belediye meclis kararı ile yapılacak müracaat üzerine değerlendirme ve uygun görülme şartına bağlanmıştır. 3250 adet belediyenin taleplerinin aynı zamanda karşılanması bütçe imkanları ve personel bakımından mümkün olamayacağından, talepleri öncelik sırasına göre karşılanması bakımından bu düzenleme yapılmıştır. Ayrıca, atık su tesislerinin yapımında, sadece içme suyu kaynağını kirleten evsel atık sular için gerekli tesislerin yapılacağı konusunda açıklık getirilmiştir. İçme suyu kaynağını kirletmeyen evsel atık sular ve diğer atık sular için gereken tesisler önceden olduğu gibi ilgili özel ve kamu kuruluşlarına

yapılmalıdır. Maddenin 2. ve 3. fıkralarında belediye teşkilatı olmayan yerleşim yerlerinin de içme suyu ve atık su tesisleri ihtiyacının karşılanması amaçlanmıştır.

Belediyelerin kendi Kanunlarından (Büyükşehir Belediyeleri Kanunu, Belediyeler Kanunu ve 2560 Sayılı Kanun) gelen yetkileri korunmuş, ancak, belediyeler tarafından yapılacak tesisler yapılmadan önce, bu tesisler için yapılacak planlama ve projeler için Bakanlığın uygun görüşünün alınması şartı getirilmiştir. Bazı Büyükşehir Belediyeleri hariç olmak üzere diğer tüm belediyeler yeterli teknik alt yapıya sahip değildir. Bu madde ile belediyelerin teknik gücünün artırılması ve denetim açısından konusunda uzman kuruluş olan Bakanlığın desteği sağlanmış olacaktır. Son fıkrada belediye teşkilatı olmayan köylerin su ihtiyaçlarının bazı durumlarda karşılanabileceği konusu düzenlenmiştir.

Madde 11 - İçme suyu ve atık su tesislerinin hangi kuruluş tarafından yapılabileceği düzenlenmiştir. Depolama tesisleri belediyeye devredilmediğinden, bu tesislerin kamulaştırmaları Bakanlıkça yapılacaktır.

Diğer tesisler belediyelere devredildiğinden, bu tesislere ait kamulaştırmalar ile mutlak koruma alanlarının kamulaştırmalarının belediyeler tarafından yapılacağı düzenlenmiştir.

Projelendirilen tesislerin kısa bir süre sonra, yapımında dahi imar problemleri yaşanmaktadır. Maddenin 2. fıkrası, işletme aşamasında imar değişiklikleri sebebiyle çeşitli problemlerin yaşanmaması bakımından düzenlenmiştir. Özellikle son yıllarda yaşanan su sıkıntıları sebebiyle belediye sınırlarını aşan uzak mesafelerden su temini projeleri geliştirilmektedir. 3. fıkra ile böyle projelerdeki kamulaştırmalara düzenleme getirilmesi hedeflenmiştir.

Şehir şebekelerindeki kayıplar ciddi miktarlara ulaşmaktadır. Kıt kaynakların israfının önlenmesi bakımından kayıpların asgari seviyelere indirilmesi 4. fıkra ile benimsenmiştir. Bu fıkra ile belediyelerin yeni proje talebi yapmadan önce şebeke kayıplarını azaltıcı tedbirleri alması sağlanmış olacaktır.

Madde 12 - Geri ödeme şartlarını düzenleyen protokolün, Belediye Meclisi kararı alınarak imzalanabileceği öngörülerek, Belediye Meclisi Kararı olmadan talepte bulunulmaması ve protokol imzalanmaması amaçlanmıştır.

Maddenin 2. fıkrasında, 1. fıkra gereğince düzenlenen protokolün, mahalli idare olarak belediyelerin vesayet denetimine tabi oldukları İçişleri Bakanlığı ve yatırım bütçesindeki harcamalar bakanlığınca uygun bulunması gerektiği öngörülmüştür.

Madde 13 - Yapılacak tesislerin finansmanının sadece milli bütçe kaynaklarından karşılanmasının her zaman mümkün olmaması nedeniyle, diğer finans kaynaklarının da bu tesislerin yapımında kullanılabileceği hususu düzenlenmiştir.

Büyükşehir Belediyeleri, protokolleri sadece ilgili Genel Müdürlüklerin (ASKİ, İSKİ vs.) imzalamasının yeterli olacağı gerekçesiyle, imzadan imtina etmeleri ve sorumluluğu ilgili genel müdürlüğe bırakmak istemektedir. Söz konusu kuruluşlar Büyükşehir Belediyelerine bağlı tüzel kişilikler olduklarından protokolün tarafının ilgili Büyükşehir Belediyesi ile ona bağlı tüzel kişiliğin olması öngörülmüştür.

Madde 14 - Yeraltı suyu potansiyelinin etkin kullanımı ve yönetimi için, yeraltı suyu işletme sahalarının ne şekilde ilen edileceği, hangi koşullarda yeni yeraltı suyu tahsisi yapılmasının durdurulacağı, tahsis şeklinin, miktarının değiştirilmesi ve iptali hususunda Bakanlığın yetkisi belirlenmiş, tahsis edilen yeraltı suyunun amacı dışında kullanılması halinde, Bakanlık tarafından belgesinin iptal edileceği, bu alanlar dışında da Bakanlık tarafından gerekli görüldüğü takdirde tahsis işleminin durdurulabileceği düzenlenmiştir.

Madde 15 - Bu maddede yeraltı suyu yapılarının açılması ve devri düzenlenmiştir. Bakanlığa bu Kanunla verilen yeraltı sularının korunması, değerlendirilmesi, geliştirilmesi için ihtiyaç duyulan alanlarda, yeraltı suyu yapısı açma veya açtırma yetkisi tanınmış ve bu alanlarda kamulaştırma yapılmaması esası benimsenmiştir.

Açılacak kuyularının araştırma veya işletme kuyusu olabileceği, gerek görüldüğünde araştırma kuyularının işletme kuyularına dönüştürülebileceği, bu kuyular için gerektiğinde ulaşım elverişli alanın kamulaştırılabileceği, işletme kuyularının intifa hakkının bedeli karşılığında gerçek ve tüzel kişilere kiralanabileceği ya da devredilebileceği, ayrıca intifa hakkının devrinde, arazi sahibine öncelik tanınacağı öngörülmüştür.

Madde 16 - Arazisinde yeraltı suyu çıkan kişinin bunun faydalı ihtiyacı kadarını öncelikle kullanma hakkına sahip olduğu, arazisinde faydalı ihtiyaçlar için yeterli miktarda su bulunmayan veya bu suyu aşırı zahmet ve gidere katlanmaksızın başka yoldan sağlayamayan kişinin komşu arazideki faydalı ihtiyaçtan fazla olan yeraltı suyundan istifade edebileceği hususu düzenlenmiştir.

Madde 17 - Faydalı ihtiyaç miktarının Bakanlık tarafından tespit edileceği, yeraltı suyu tahsis edilen gerçek ve tüzel kişinin ancak kendi faydalı ihtiyacına yetecek miktarını kullanma hakkına sahip olduğu hususu düzenlenmiştir.

Madde 18 - Bu maddede yeraltı suyu aranması, kullanılması ve ıslahı ve tadili için olmak üzere üç ayrı belge öngörülmüş, Bu belgelerin Bakanlık tarafından verileceği ve açıkça kuyuların özelliklerinin yine bakanlık tarafından tayin ve tespit edileceği belirtilmiştir.

Arama belgesinin süresi, belgenin verildiği tarihten itibaren bir yıl olarak öngörülmüş ve bu süre içinde yeraltı suyunun bulunması amaçlanmış, bu süre içerisinde suyun bulunamaması durumunda süre uzatımı ve iptal şartları düzenlenmiştir.

Kullanma belgesi ile arama belgesine dayanarak arazisinde yeraltı suyu bulunan kişinin, suyu bulduğu tarihten itibaren bir ay içerisinde Bakanlığa başvurarak kullanma belgesi aldığı takdirde suyu kullanabileceği ve kullanma belgesinin süresinin, ekonomik ve teknik koşullar dikkate alınarak on yıl ile sınırlandırıldığı husus yer almış, ayrıca bu sürenin uzatılabilmesi şartları belirlenerek, bu şartlara uymayanlara ait kuyuların Bakanlık tarafından değerlendirilebileceği, kullanma belgesinin, hiçbir şekilde devredilemeyeceği ve kaçak kuyu açılmasını önlemek gibi hususlarda düzenleme yapılmıştır.

Yeraltı suyu yapısının verimini artırmak veya başka bir maksadı sağlamak gibi nedenlerden dolayı, yeraltı suyu yapılarında değişiklik yapılmasının ve kullanma belgesinde belirtilen hususların değiştirilmesinin, ancak tadil ve ıslah belgesi almak yolu ile mümkün olabileceği, bu belge alınmadan söz konusu değişikliklerin yapılamayacağı vurgulanmıştır.

Bu maddede öngörülen belgelerin, yeraltı suyu potansiyelinin tahsisini ve kullanımını izlemek üzere Bakanlık tarafından, su bilgi sistemine gereksinim olduğu hususu ile başvuru esasları, belge alınmasına ve belge ücretlerine ilişkin usul ve esasların da yönetmelikte düzenleneceği öngörülmüştür.

Madde 19 - Yapılan yeraltı suyu tahsislerinin kontrol edilerek tahsisten fazla su çekiminin önlenmesi amaçlanmıştır.

Madde 20 - Faydalı ihtiyaç miktarını aşan sular ile sulama, kullanma ve işlenerek veya doğal hali ile içme suyu olarak satılmak üzere çıkartılan yeraltı sularının 2886 Sayılı Kanun Hükümleri'ne uyularak Bakanlık tarafından kiraya verilebileceği ve tahsil edilen kira gelirinin ne oranda ve hangi tüzel kişilere dağıtılacağı, tahsis miktarından daha fazla su kullananlara ceza uygulanacağı hususları düzenlenmiştir.

Madde 21 - Bu bölümde belirtilen faaliyetlerin Bakanlık tarafından denetlenmesi veya denetlettirilmesi öngörülmüştür.

Madde 22 - Yeraltı suyu barajı ve yeraltı suyu miktarının artırılmasına yönelik doğal beslenmenin yeterli olmadığı hallerde, doğal beslenme

ile birlikte suni beslenme ile ilgili tesislere ait proje ve inşaatların Bakanlık tarafından yapılacağı veya yaptırılacağı hususları düzenlenmiştir.

Madde 23 - Kanunun bu bölümünde yer alan faaliyetlerin uzman kişiler eliyle ve tekniğe uygun olarak yapılması, bu faaliyetleri yapacak kişilerin de Bakanlıktan Yeterlik Belgesi almalarının zorunlu olduğu hususu düzenlenmiştir.

Madde 24 - Bu bölümde yükümlülüklerini yerine getirmeyenlere uygulanacak yaptırımlar ile bu yaptırımları uygulayacak merciler düzenlenmiştir.

Madde 25 - Sosyal amaçlı olan sulama projelerinin devlet eliyle yapımını tarım ürünlerinin verimini ve kalitesini artırarak ülke ekonomisine bir an önce kazandırmak ve kullanıcılara (çiftçilere) istihdam sağlayarak göçü önlemek hususları öngörülmüştür.

Bilindiği üzere günümüzde, kamu-özel sektör işbirliği kavramı kapsamında, yatırımlara ilişkin inşaat ve talep riski gibi risklerin kamu ve özel sektör arasında paylaşılması yoluna gidilmektedir. Bu suretle yatırımı gerçekleştiren şirketlerin yatırımı zamanında ve kaliteli bir biçimde bitirmesi sağlanmaktadır.

Bu maksatla sulama projeleri 3996 Sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yaptırılması Hakkında Kanun'a göre yaptırılabilir.

Riskler, Yap-İşlet-Devret yönteminde genellikle görevlendirilen şirketin yatırım sonucu ortaya çıkan mal ve hizmetleri kullanıcılarına doğrudan satmaları, böylece talebin az olmasının sonuçlarının şirkete yansıtılması yoluyla paylaşılmış olmaktadır. Bu şekilde, şirket yatırımı bir an önce tamamlayarak ve kaliteyi de sağlayarak kullanımı, dolayısı ile de gelirlerini yükseltmeyi hedeflemektedir. Ancak, sulama yatırımları sonucu üretilen hizmetler için kullanıcıların ücretlendirilmesi zor olabilmektedir. Bu durumlarda riskin paylaşımı için yaygın olarak kullanılan yöntemlerden birisi, kullanıcıların gücü nispetinde ücretlendirilmesi ve geri kalan kısmın Devlet tarafından satın alınması, görevlendirilen şirkete belirli dilimler için ve ortaya çıkan talep ve kullanım miktarlarına göre ödeme yapılmasıdır.

Bu yöntemin en önemli avantajı, fiili kullanıcıların sulama yatırımı ile ilgili olarak işletme süresince güçleri oranında sulama yatırıma katkılarını sağlamak, Devlet katkısı ile de kullanıcıların tamamen ücretlendirilememesine rağmen, görevlendirilen şirketin yatırımı en kısa zamanda ve en yüksek kalite ile tamamlanmasını sağlamaktır.

Devletin sulama yatırımlarındaki yükü dikkate alınarak Bakanlığın onayı ile sulama yatırımlarının Bakanlık ve görevli şirket dışındaki kişilere yaptırılmasının sağlanmasıdır.

Bilindiği üzere 3996 Sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yaptırılması Hakkında Kanun'a göre yaptırılacak sulama projelerinde görevli şirket tarafından gerçekleştirilen yatırımlara karşılık gelen masraflar, tesislerden yararlanacaklardan ve Devlet tarafından tahsil edilecektir. Ancak, Devlet tarafından "Katkı Payı" olarak görevli şirkete ödenen tutar, işletme süresinin sonunda yararlanacaklardan geri alınacak olması nedeniyle görevli şirketin irtifak hakkından ve kullanım bedelinden kaynaklanan tutarı teklifine yansıtması durumunda katkı payını ödeyecek çiftçilerin güç durumda kalmalarına sebebiyet verecektir. Bu sebeple, söz konusu değişiklikle YİD modeli ile yaptırılacak sulama projelerinde, tesisleri gerçekleştirecek görevli şirketten Hazinesinin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerlerden alınması gereken irtifak hakkı veya kullanım bedeli alınmaması yönünde düzenlemeler yapılmıştır.

Sulama projelerinin teknolojik gelişmeler takip edilerek öncelikle su tasarrufu, sağlayan modern sistemlere göre inşa edilmesi sağlanacaktır.

Sulama projelerinde Devletin yükünü azaltmak amacı ile yatırıma katkı koyan kullanıcıların projelerine öncelik verilmesinin sağlanması ve projeler daha kısa sürede ülke ekonomisine kazandırılması amaçlanmıştır.

Görevli şirket ile Bakanlık arasında doğacak, yine görevli şirket ile kullanıcılar arasında doğacak, tahsis edilen su ve sulama tesisi ile ilgili her türlü anlaşmazlıkların çözümünde Ankara mahkemeleri ve İcra Daireleri'nin görevli olacağı, bu anlaşmazlıklarda Türk Usul Ve Maddi Hukuku'nun uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

Madde 26 - Su kaynakları üzerinde sulama suyu temini maksadıyla Bakanlık tarafından inşa edilecek tesislerin yine bakanlık tarafından yapılması veya yaptırılması ile sulama hizmeti götürülmesi düşünülen arazide Bakanlık tarafından yapılacak hizmetler sayılarak düzenlenmiştir.

Madde 27 - Su kaynaklarından elektrik enerjisi üretiminin diğer kaynaklara göre daha ucuz, yenilenebilir ve çevreyle uyumlu olması nedeni ile su kaynaklarından yararlanılması gerektiği ve su kaynağından elektrik enerjisi üretimi için yapılacak tüm su yapılarının ilişkin etüt, planlama, proje ve inşaatının kimler tarafından yapılacağı veya yaptırılacağı hususları ile su kaynağının hidroelektrik enerji üretiminde kullanılmasına ilişkin usul ve esaslar bu maddede düzenlenmiştir.

Diğer taraftan; su kaynaklarının hidroelektrik enerji üretiminde kullanılması için özel hukuk tüzel kişileri tarafından yapılacak su yapılarının inşası ve işletilmesi sırasında uyulması gereken hususların, bu konuda bilgi, deneyim ve donanıma sahip olan Bakanlık tarafından denetlenmesi veya denettirilmesi öngörülmüştür. Aynı şekilde 3096 Sayılı Kanun kapsamında tesis edilen veya Bakanlık tarafından tesis edilip EÜAŞ'ye devredilmiş olan tesislerle ilgili olarak, işletme programlarının hazırlanması, taşkın ve havzada mevcut diğer tesislerin su yönetiminin doğru olarak sağlanmasının teminine ve işletme programlarına uyumun izlenmesine ilişkin Bakanlığa yetki verilmektedir.

İş bu mevzuata göre yapılacak olan Hidroelektrik Tesisleri ile ilgili olarak akdedilmesi gereken Su Kullanım Hakkı Anlaşmaları'nın uygulanmasından doğacak her türlü anlaşmazlıkta Ankara Mahkemeleri'nin ve İcra Daireleri'nin görevli olacağı, bu anlaşmazlıkların çözümünde Türk Usul ve Maddi Hukuku hükümlerinin uygulanacağı hususları düzenlenmiştir.

Madde 28 - Hidrolojik çevirimin ayrılmaz bir parçası olan kaynak sularının, su kaynakları yönetiminde yüzey suları ve yeraltı suları ile birlikte değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

1982 Anayasası'nın 168. maddesine göre tabii servetler ve kaynaklar Devletin hüküm ve tasarrufu altındadır. Ayrıca Türk Medeni Kanunu'nun 715. maddesinde de kamu yararına ait suların Devletin hüküm ve tasarrufunda olduğu hükme bağlanmıştır.

Küresel ısınma ve artan nüfus itibarıyla giderek sınırlı olma özelliği daha çok hissedilen su kaynaklarının, ülkemizin en önemli doğal servetlerinden olduğu herkes tarafından bilinen bir husustur. Bu nedenle su kaynakları içerisinde yer alan kaynak suları da kamuya ait sular içerisinde düzenlenmiştir.

Türk Medeni Kanunu'nun 765. maddesinin, bu Kanun ile yürürlükten kaldırılan 1. fıkrasında, kaynakların arazinin bütünleyici parçası olduğu hükme bağlanmıştır. Ancak Mülga Türk Medeni Kanunu ve 4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu'nun yürürlük dönemlerinde Yargıtay içtihatlarında aynen, "Davalıya ait tapulu yerde çıkan dava konusu suyun genel su sayılabilmesi için, o taşınmazın sınırlarını aşacak veya çıkar çıkmaz dere halini alacak şekilde çok olması veya az olmakla birlikte özel mülkiyete tabi tutulması kamusal yarar açısından sakıncalı olmaması gerekir" şeklinde hüküm kurulmuştur. Aynı özellikte Yargıtay'ın başka kararları da bulunmaktadır. Söz konusu Yargıtay kararlarında "kaynak suyunun az olmakla birlikte özel mülkiyete tabi tutulmasının kamusal yarar açısından sakıncalı olması durumunda genel su niteliğinde sayılarak özel mülkiyete tabi olmayacağı" belirtilmektedir.

İş bu Kanun ile getirilen düzenlemede, kaynak suyu yeterli olmasa dahi, arazinin sahibinin veya zilyedinin taşınmaz için ihtiyaç duyduğu ölçüde kaynak üzerinde öncelikle yararlanma hakkı getirilerek taşınmaz maliki veya zilyedinin yararı ile kamu yararı arasında adil bir denge sağlanmış olmaktadır. Yargıtay kararları da göz önünde bulundurulduğunda Kanun ile getirilen düzenlemenin Medeni Kanun hükümleri itibariyle taşınmaz malik veya zilyetleri aleyhine bir hüküm getirmediği görülmektedir.

Madde 29 - Bu madde ile taşkın sular zararlarının önlenmesi için inşa edilecek olan yapılara ilişkin usul ve esaslar ile mahalli idarelerin bu kapsamdaki görev ve yetkilerinin belirlenmesi, taşkından koruma yapılarının işletilme esasları ile korunmalarına ilişkin hususların tespiti yapılarak vatandaşların mal ve can güvenliklerinin sağlanması amaçlanmıştır. Yine bu amaca yönelik olarak akarsu yatağı üzerinde veya bitişik alanlarda yapılan her türlü kum, çakıl ve stabilize malzeme ocağı işletme faaliyetlerinin Bakanlığın görüşleri doğrultusunda yapılması düzenlenmiştir.

Madde 30 - Akarsuların ıslahı ve ulaşımaya elverişli hale getirilmesi için yapılan tesisler ile taşkın koruma ve doğal yaşamı sürdürme amacıyla yapılan bataklık ıslahı tesisleri hariç, su kaynaklarının geliştirilmesi ile ilgili her türlü tesisin meydana getirilmesi için yapılan harcamalar ile bu tesislerin işletme, bakım ve onarım işlerinin Bakanlık tarafından yapılması halinde, yapılan harcamalar bu tesislerden faydalananlar tarafından geri ödenmelidir.

Yapılan sulama, içme suyu, enerji tesisleri ile çeşitli sektörlerde faaliyette bulunulmakta ve faydalananlar kendilerine ekonomik yönden bir katma değer sağlamaktadır.

Ulusal kaynaklarımızın yatırımlar için yetersiz olduğu ülkemizde, bu tesislere yapılan harcamaların geri alınmaması yatırım açısından yetersiz kaynağa yol açacağı gibi, bunun sonucunda dengesizlik de oluşturacaktır. Tesisler işletmeye açıldıktan sonra, suyun depolanmasından kullanıcıya ulaştırılmasına kadar yapılması zorunlu olan işletme ve bakım giderleri, yoğun emek ve mali kaynak gerektirmekte olup, verimli bir işletmecilik için işletme ve bakım hizmetlerinin yerine getirilmesi zorunludur. Bu nedenle, karşılıksız faydalananın söz konusu olmaması gerekmektedir.

Tesislerin yapımı ile işletme ve bakımının yerine getirilmesi için Devletçe sarf edilen giderlerin geri alınması esas olup, maddenin 1. fıkrasında bu husus belirtilmiştir. Böylece bir yandan faydalananlardan geri alınan ücretler ile oluşturulacak bütçe imkanları ve ödenekler sayesinde henüz yatırımların hiç başlatılamadığı veya tamamlanamadığı yerlerde de tesislerin gerçekleştirilmesi sağlanarak kalkınma ve sosyo-ekonomik dengenin oluşturulması hedeflenmiştir.

Aynı fıkra kapsamında; akarsuları ıslahı, taşkın koruma ve bataklık ıslahı gibi tesislere ilişkin hizmetlerin Devletin asli görevleri arasında olduğundan hareketle, bu tesislerden faydalananlar, geri ödeme kapsamı dışında tutulmuş ve bu tür yatırımlarda söz konusu harcamaların geri alınmaması öngörülmüştür.

Akarsularda ve baraj göllerinde su seviyesi, yıl içerisinde kullanılan su, yağışlar, buharlaşma gibi faktörlere bağlı olarak değişim göstermektedir. Ayrıca baraj gölleri ve akarsuların bazı kısımlarında bulunan tesisler, taşıtlar, taşınan mal ve canlılar açısından tehlike söz konusu olabilmekte, akarsu ve baraj göllerinde ulaşım işi ile uğraşanların güvenlik açısından da denetim altında bulunması önem taşımaktadır. Bu konu ikinci fıkra ile düzenlenerek, Bakanlığın iznine tabi olması hükmü getirilmiş ve ücret yönünden de Bakanlığın belirleyeceği tavan ücreti aşmamasın ile bu hususların bir yönetmelik ile düzenleneceği kabul edilmiştir.

Bakanlık tarafından inşa edilen tesisin birden fazla amaca hizmet etmesi halinde tesis bedelinin her amacın faydasına karşılık gelen oranda Bakanlığın teklifi ve Başbakanlığın onayı ile belirlenmesi konusu 3. fıkrada belirtilmiş olup, bu durumdaki tesislerin hizmet hisselerinin belirlenmesi ve buna göre gerçekleştirilecek geri ödeme çalışmalarında, yapılan masrafların faydalananlarca geri ödenmesinde tutarlı bir yöntem ve sağlıklı bir dengenin oluşturulması öngörülmüştür.

Madde 31 - Bu madde ile içme, kullanma ve endüstri suyu ile evsel atık su tesislerine ait yatırım bedellerinin geri ödenmesine ilişkin usul ve esaslar belirlenmiş, Büyükşehir Belediyeleri, ASKİ, İSKİ vb. kuruluşlar, Büyükşehir Belediyelerine bağlı tüzel kişilikler olduğundan müşterek ve müteselsil olarak borçlandırılmaları öngörülmüştür. Ayrıca yatırım bedellerinin zaman içinde değer kayıplarının önlenmesi bakımından bu değerlerin güncellenmesi amaçlanmış ve bu nedenle Bakanlık tarafından yapılan tüm harcamaların, tesis devrinin yapıldığı yıldaki, 28/03/1981 tarih ve 17293 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yapı, Tesis ve Onarım İşleri İhalelerine Katılma Yönetmeliği uyarınca Bayındırlık ve İskan Bakanlığı tarafından her yıl yayımlanan karne katsayısı ile güncelleneceği kabul edilmiş, Yapı, Tesis ve Onarım İşleri İhalelerine Katılma Yönetmeliği'nin değişmesi veya yürürlükten kaldırılması halinde Türkiye İstatistik Kurumunca yayımlanan ÜFE' ye göre güncelleneceği, su tarifelerinin kontrol altında tutulması ve kullanıcıların korunması amacıyla yılı taksitlerine su tarifesine yapılan artış oranının yansıtılacağı öngörülmüştür.

Madde 32 - Yapılacak sulama tesisleri ile tarım sektöründe bir katma değer sağlanarak, kuru tarıma göre beş katına varan oranlarda üretim değeri artışı elde edilebilmekte olup, maddenin 1. fıkrası ile bu tesislere yapılan yatırım bedellerinin geri alınması hükme bağlanmaktadır.

Burada sadece sulama suyu teminine ilişkin tesislere ilişkin düzenleme yapılmış olup, sadece sulama suyu temin amacı olan su kaynağı ile Bakanlık tarafından yapılan ana kanal, yedek kanal, drenaj kanalları, pompa istasyonu gibi sulama suyu teminine yönelik tesislere yapılan harcamaların tamamının faydalananlardan alınması düzenlenmiştir.

Sulama suyu temin edilen su kaynağı; taşkın koruma, enerji, içme ve endüstri suyu ile sulama gibi birden çok amaca hizmet edebilmekte olup, bu durumda tesise su sağlayan çok amaçlı su kaynağı için Bakanlık tarafından yapılan yatırım harcamalarının sadece sulama suyuna düşen hissesi ile ana kanal, yedek kanal, drenaj kanalları, pompa istasyonu gibi sadece sulamaya hizmet eden tesislere yönelik harcamalarının tamamının faydalananlardan alınması 2. fıkrada düzenlenmiştir. Bu şekilde, bu türlü tesislerde çok maksatlı tesislerin 30. maddenin 3. fıkrasında hükme bağlandığı şekilde belirlenen hizmet hisselerinden olan sulama suyu hissesine düşen kısmı ile sadece sulamaya hizmet eden diğer unsurlara ait harcamaların geri alınması sağlanmıştır.

Tesislere yapılan yatırım masraflarının geri alınmasına, tesisin gelişme ve adaptasyon süresinin tamamlanmasından sonra başlanması, teknik ve ekonomik sebepler ile çiftçinin ödeme gücü bakımından zorunludur. İnşaatı tamamlanan sulama tesisleri ancak gelişme ve adaptasyon süresinin sonunda öngörülen faydayı sağlamaya başlamakta, çiftçilerin sulu tarıma alışması gibi faktörler önem taşımaktadır. Diğer taraftan, yatırım harcamalarının geri ödeme süresinin belirli bir standarda oturtulması da gerekli görüldüğünden, yapımı tamamlanan sulama şebekelerinin gelişme ve adaptasyon süresini tamamladıktan sonra ve azami otuz yıl içinde geri ödemeye tabi olması gereği 3. fıkrada düzenlenmiştir. İlgili ve sorumlu kuruluş olması sebebiyle de tesislerin özelliklerine ve mahalli şartlara göre geri ödeme süresi ve taksit miktarlarının Bakanlık tarafından tespit edilmesi öngörülmüştür.

Bu madde ile tesislere yapılan yatırım masraflarının faydalananlardan geri alınmasına esas olacak arazi sınırları belirlenmektedir. Böylece çiftçiler kendi arazilerinin durumunu söz konusu haritalardan öğrenebileceklerdir. Bakanlık tarafından yapılacak bir çalışma ile sulamadan istifade edebilecek ve edemeyecek arazi hudutları tespit edilerek Bakanlığın teklifi üzerine Başbakanlıkça tasdik edilecektir.

Bunların yanı sıra, geri ödeme haritalarının Bakanlık tarafından usulü dairesinde mahallinde ilan edilmesi de 4. fıkra ile düzenlenmiştir.

Tesislerin gerçekleştirilmesi için Bakanlık tarafından yapılan tüm harcamaların geri alınmasında yapılacak hesaplamalarda, harcama değerlerinin güncellenmesi ve geri ödemeye esas olan güncellenmiş

miktarların yıllık taksitler biçiminde faydalananlar tarafından geri ödenmesi 5. fıkrada düzenlenmiştir.

Maddenin 6. fıkrasında sulama tesislerinin yıllık yatırım ücretlerinin nasıl hesaplanacağı ve arazi sahiplerinin her yıl ödeyeceği bedelin tespitine ilişkin hususlar öngörülmüştür.

Sulama tesisleri işletmeye açıldıktan sonra, suyun depolanmasından tarlaya ulaştırılmasına kadar gerekli olan personel, vasıta, enerji-akaryakıt, bina kirası, telefon ısıtma, elektrik kırtasiye gibi giderler ile tesislerin devamlı olarak hizmete hazır tutulmasını sağlamak amacıyla yapılan bakım-onarım giderlerini kapsayan işletme ve bakım giderlerinin faydalananlardan geri alınması 7. fıkrada düzenlenmiştir.

Sulama işletmelerinde dekar başına ortalama işletme ve bakım ücretinin bir yıl önce yapılan toplam işletme ve bakım masraflarının sulanması öngörülen alana bölünmesi ile elde edileceği, ödemenin kimler tarafından yapılacağı, tahsil edilecek sulama ücretinin, yılı içinde yapılan işletme, bakım ve onarım masraflarını karşılamaması durumunda yapılacak uygulama düzenlenmiştir.

Su kaynakları potansiyelinin giderek azalması ve özellikle son dönemde yaşanan kuraklık nedeni ile önemi oldukça artmış olan su tasarrufuna katkı sağlanması amacıyla ve ihtiyaçtan fazla su kullanımının önlenerek sulama giderlerinin azaltılması ile toprakların erozyona uğraması, drenaj ve tuzluluk gibi problemlerin azaltılması bakımından şartları uygun olan sulama şebekelerinde işletme ve bakım ücretlerinin kullanılan suyun miktarına göre belirlenmesi düzenlenmiştir.

Sulama tesislerinin işletme ve bakım maliyetine esas teşkil edecek olan giderlerin tamamının alınacağı bir tarifinin çıkarılmasında, ilgili bakanlıklar olarak Maliye Bakanlığı ile Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı'nın görüşlerinin alınması ve Bakanlar Kurulu'nun teklif edilen tarifelerde indirim yapılabilmesi hükme bağlanmıştır.

Sulama ücretlerine esas teşkil edecek olan sulanan arazi ölçüm cetvellerinin kadastro planlarından faydalanılarak hazırlanacağı veya Bakanlık tarafından ölçülerek tespit edileceği ve tahakkuka ilişkin usul ve esasların ayrıca bir yönetmelikle düzenleneceği belirtilmiştir.

Bu Kanunun ilgili maddeleri uyarınca Bakanlık tarafından inşa edilerek hizmete açılan ve Bakanlık tarafından işletilen tesislerin işletilmeleri için yapılan tüm masrafların yine Kanunda belirtilen hükümler doğrultusunda faydalananlar tarafından geri ödenmesi gerekmektedir. Diğer yandan, işletme ve bakım yönetim sorumluluğu devredilen tesisler için de, devredilmeyerek Bakanlık sorumluluğu altında kalan (bir ya da birden fazla kuruluş tarafından kullanılan) ortak tesislere de Bakanlıkça masraf yapılması söz konusu olup, bu masrafların da

faidalananlar tarafından geri ödenmesi ve tesisleri devralan birden fazla kuruluş olması durumunda, bunlara faydalandığı alan oranında tahakkuk ettirilmesi hükme bağlanmaktadır.

Bakanlıkça inşa edilerek işletmeye açılan sulama tesislerinin etkin, verimli ve düzenli kullanımını sağlayarak, sulu tarımın gelişmesini ve üretimin artırılmasını temin maksadıyla, sulama şebekesi sınırları içindeki arazilerin tesislerden sulama imkanı bulunmadığı haller dışında, sulama alanı içinde kuyu açılmasına izin verilmemesi önem taşımakta olup sulama şebekesi sınırları içindeki arazilerin, tesislerden sulama imkanı bulunduğu halde, kendi temin ettikleri su ile sulayan çiftçilere, Bakanlık işletme ve bakım ücreti tarifesindeki esaslar uyarınca veya sulama tesisinin işletme ve bakım hizmetlerini yerine getiren kurum veya kuruluşlar ile tüzel kişiliklerin yetkili organlarında aldıkları ve Bakanlığın onayladığı karar doğrultusunda işletme ve bakım ücreti tahakkuk ettirilmesi hususu kabul edilmiştir. Böylece hem sulama şebekelerinin bir süre sonra işlevini kaybetmelerinin önüne geçilmesi hem de bütün suların devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunduğunun vurgulanması ve yeraltı sularının aşırı kullanımının getireceği olumsuzlukların giderilmesi hedeflenmiştir.

Tesislere yapılan yatırım ile işletme ve bakım giderlerinin faidalananlardan geri alınmasında, tahakkuk ettirilen borçlarını vadelerinde ödemeyen kullanıcılara uygulanması gereken işlemlere atıfta bulunulmuş, tesislere Bakanlık tarafından yapılan tüm yatırım harcamalarının faidalananlar tarafın geri ödenmiş olmasının tesisler üzerinde faidalananlara herhangi bir hak vermediği belirtilmiştir. Bu konuda yeraltı suyundan sulama suyu temin amacıyla Bakanlık tarafından yapılmış olan ve yeraltı suyu sulama kooperatifleri tarafından işletilen kuyu, motopomp ve aksamının mülkiyeti istisna olarak tutulmuş ve bu tesislerin faidalananlar tarafından sürenin ve borcun bitiminde iktisap edilebilmesi hükmü getirilmiştir.

Daha önceki maddelerde Bakanlıkça inşa edilerek işletmeye açılan ve Bakanlıkça işletilen tesislerin işletilmeleri için yapılan tüm masrafların faidalananlar tarafından geri ödenmesi düzenlenmiş olup, yapımı ve işletilmesi konusunda farklılık arz eden, 3996 Sayılı Kanun kapsamında yapılan sulama şebekelerinde, bu şebekenin faydalandığı ortak tesisin işletme ve bakım giderlerinden sulama hissesine düşen miktarının faidalananlardan yukarıda belirtilen esaslar doğrultusunda Bakanlık tarafından tahakkukunun yapılarak tahsil edilmesi belirtilmiştir.

10. fıkra ile 3996 Sayılı Kanun hükümlerine göre yapılacak tesislerden faidalananların daha önce meydana getirilmiş ortak tesislerin işletme ve bakım giderlerine katılımı sağlanarak 3996 Sayılı Kanun kapsamı dışında yapılan sulama yatırımları ile ilgili uygulamalara paralellik sağlanmıştır.

11. fıkraya ile bu Kanunun 32. maddesinde yazılı esaslar dairesinde sulama suyu teminine yönelik her türlü tesisin geliştirilmesi ve Bakanlık tarafından yapılan tüm harcamalar faydalananlardan alınacaktır. Bu hükme paralel olarak, 3996 Sayılı Kanun kapsamında meydana getirilen tesislerden faydalananlar, bu yatırımların işletmeye alınması ile birlikte yatırıma kısmen katkıda bulunacak olmaları sebebi ile istifade edenlere ilave yük getirmemesi için kamulaştırmadan ve arazi toplulaştırması ve tarla içi geliştirme hizmet giderlerinden muafiyet imkanı tanınmaktadır. 3996 Sayılı Kanun hükümlerine göre yapılacak tesislerde sulamadan yararlanabilecek her bir çiftçi ile sözleşme imzalanması bir takım güçlüklerle sebebiyet vereceğinden İdare ile imzalanacak olan sözleşmede bitki desenine göre belirlenen ücretin görevli şirket tarafından genel hükümlere göre tahsil edileceğine dair düzenleme yapılmaktadır.

Madde 33 - Bakanlık tarafından inşa edilmiş, işletmeye alınmış ve işletmeye alınacak hidroelektrik santrallerinin ve bunların tamamlayıcı parçası olan taşınmazları EÜAŞ'a devrine ve geri ödenmesine ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir.

Madde 34 - Bakanlık tarafından inşa edilen veya edilmekte olan proje kapsamında, Elektrik Piyasası Kanunu ile 3096 Sayılı Kanun hükümleri uyarınca elektrik üretim tesisi kurmak isteyen tüzel kişilerin kuracakları elektrik üretim tesislerinin faydalanacağı ortak tesise ilişkin enerji hissesine tekabül eden yatırım bedeli ile işletme ve bakım masraflarının alınmasına ilişkin düzenleme yapılmıştır.

Madde 35 - İçme suyu amaçlı inşa edilen tesislerin hangilerinin ilgili belediye veya Su Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüklerine devredilmesi ve işletilmesi hususu düzenlenmiştir.

Madde 36 - Bakanlıkça inşa edilecek, edilmekte olan ve inşa edilen tesislerin işletme ve bakım ve yönetim sorumluluğunun, bu tesislerden faydalanan çiftçiler tarafından kurulan kurum/örgütlere veya mahalli idarelere (Belediye veya köy tüzel kişiliği) devredilmesi ile faydalananların kendi örgütlenmeleri ile hizmetleri daha düzenli, süratli ve ekonomik olarak yapabileceği hedeflenmiş ve bu yolla katılımcılığın sağlanmasının yanı sıra Devletin işletme ve bakım giderlerinin azaltılması maddesinin 1. fıkrasında öngörülmüştür.

İşletme, bakım ve yönetim sorumluluğunu devralacak kurum veya örgütün yetkili organlarınca devre dair karar alması ve bu karar üzerine Bakanlığa müracaat etmesi halinde, bu kurum veya örgütlerde; Bakanlıkça belirlenecek olan standartlara uygun bir işletme ve bakım düzeni kuracak nitelik ve imkanlara sahip olması, hukuki esaslar çerçevesinde geri ödeme güvencesi verebilmesi, tesis den faydalananların çoğunluğunu temsil edebilmesi, faydalananlara

yürütülecek hizmetler için güven vermesi gibi nitelikler göz önünde bulundurularak devir yapılabileceği 2. fıkrada hükme bağlanmıştır.

Sulama tesislerinin hizmet verdiği yerleşim birimlerinin durumuna göre hangi kurum ya da örgütlere devir yapılabileceği maddenin 3. ve 6. fıkralarında belirtilmiştir.

Sulama tesislerinin devredilmesinde mümkün olduğunca bütünlüğün korunmasına özen gösterilmiştir

Sulama tesisinin tüm üniteleri ile birlikte bir bütün olarak işletilmesi, tesisin işletme ve bakım faaliyetlerinin aksamadan ve zamanında yapılmasını, her tesisin birden fazla kuruma devredilmesinde yaşanabilecek sosyal ve ekonomik sorunların bertaraf edilmesini sağlayacağından tercih edilmektedir.

Ancak, tesisin fiziki özellikleri, devralmak isteyen kurum ya da örgütün yapısı ve sorumluluk alanları ile yörenin sosyal yapısı göz önüne alınıp birden fazla üniteye bölünerek farklı kurum ya da örgütlere devretmek söz konusu olduğu zaman ünitelere bölme işlemi sırasında yedek ve tersiyer sulama ve drenaj kanallarının tamamının aynı kurum ya da örgüt sorumluluğunda kalması ve üniteler oluşturulurken mümkün olduğunca ana tahliye veya nehir, dere yatağı gibi doğal sınırların dikkate alınması gibi hususlar dikkate alınarak bu şekilde bölünerek devrin yapılabileceği 7. fıkrada düzenlenmektedir.

Bakanlık tarafından inşa edilmiş olan tesisler kapsamında yer alan doğal yaşamı sürdürme amaçlı bataklık ıslahı, taşkından koruma ve park-rekreasyon tesislerinin işletme, bakım ve yönetim sorumluluğunun devrinin de 1. fıkrada belirtilen gerekçelerle yine aynı usul ve esaslar dahilinde yapılması 8. fıkrada belirtilmiştir.

Bakanlık tarafından inşa edilmiş tesisler kapsamında yer alan doğal yaşamı sürdürecektir şekilde yapılması zorunlu olan bataklık ıslahı ve taşkından korunma tesislerine ilişkin hizmetler, 30. madde gerekçesinde de belirtildiği gibi Devletin asli, görevlerinden olduğu için bu tesislerden faydalananlar geri ödeme kapsamı dışında tutulmuş, bunu dışındaki tesislerin işletme bakım ve yönetim sorumluluğunun devri halinde, bu tesislere ait işletme ve bakım ücretlerinin tesisleri devralanlar tarafından tahakkuk ve tahsil olunacağı 9. fıkrada hükme bağlanmıştır.

Sulama tesislerinin faydalananlara devri konusunda ana prensip, sulama tesislerinin mülkiyetinin değil, işletme bakım ve yönetim sorumluluğunun devri olduğundan, Bakanlığın tesisin amacına uygun olarak işletilmesi için gerekli işlemleri yürütmesi ve önlemleri alması 10. fıkrada düzenlenmiştir.

Bu kapsamda tesislere ilişkin işletme bakım hizmetlerinin yerine getirilip getirilmediğinin sürekli olarak denetlenmesi ile denetim sonucunda

belirlenen hususların yerine getirilmemesi ve hizmetlerin hiç yapılmaması veya devir sözleşmesi hükümleri ve talimatlara uygun olarak yapılmaması halinde meydana gelecek zarar ziyandan devralan kuruluşların sorumlu olacağı, yapılmayan işletme ve bakım hizmetlerinin Bakanlık tarafından yerine getirilerek, bedelinin ilgililerden tahsil edileceği hükme bağlanmıştır.

Madde 37 - Bilindiği üzere ülkemizin yeraltı ve yerüstü suyu kaynaklarının her türlü gözlem etüt proje inşaat ve işletme ile ilgili faaliyetleri mülga Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmekte iken iş bu Kanunun kabulü ile bütün bu görev ve haklar Bakanlığa devredilmiş olmaktadır.

Ülkemizde var olan su kaynaklarının geliştirilmesi ile ilgili bu güne kadar yapılan çalışmalar, bu potansiyelin sadece 1/3'lük bölümünü teşkil etmektedir. Geriye kalan 2/3'lük bölümü için benzer faaliyetlerin yapılması gerekmektedir.

AB üyeliğine adaylık sürecinde, su kaynakları yönetiminin tek elden yürütülmesini sağlamak açısından ülkemizde kapsamlı bir Su Kanunu hazırlanması gerekli görülmüştür. Bu Kanun kapsamında belirlenen görevlerin; bilgi birikimi, yetişmiş insan gücü ve son elli yıldır bu işleri yapan, ancak 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi Kanunu ile tüzel kişiliği kaldırılan Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'nün mevcut kadrosu ve alt yapısı ile Su Kaynakları Bakanlığı'na dönüştürülmesi ve bu Bakanlıkça yerine getirilmesi uygun olacaktır.

Su Kaynaklarının zararlarını önlemek maksadı ile her türlü proje, yapım ve işletme hizmetlerini yerine getiren Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'nün yerini alan Bakanlık, aynı zamanda su kaynaklarından faydalanarak sulama, içme, kullanma ve endüstri suyu temini, hidroelektrik enerjisi temini amaçlı projelerin geliştirilmesi ve inşası ile ilgili faaliyetleri de arada bir kopukluk olmadan, ara verilmeden yürütecektir. Diğer bir ifade ile yukarıda kısaca belirtilen faaliyetlerin geçmişte olduğu gibi bu gün de başarılı bir şekilde yerine getirilmesi için Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü teşkilatı revize edilerek Su Kaynakları Bakanlığı halinde yeniden teşkilatlandırılmıştır.

Madde 38 - Bu Maddede Su Kaynakları Bakanlığı'nın Merkez ve Taşra teşkilatı şeklinde örgütlenmesi hükme bağlanmıştır

Madde 39 - Bu madde de Bakanlık Merkez Teşkilatı ana hizmet birimleri ile danışma ve denetim birimleri ve yardımcı birimlerden meydana geldiği, hükme bağlanarak Kanun metni eki olan 1 numaralı cetvelde merkez teşkilatının şemasının verildiği belirtilmiştir.

Madde 40 - Bu madde de Bakanın yetki ve sorumlulukları düzenlenmiştir.

Madde 41 - Bakanlık Müsteşarı'nın görev, yetki ve sorumlulukları düzenlenmiştir.

Madde 42 - Su Kaynakları Bakanlığı'ndaki ana hizmet üniteleri ile danışma ve yardımcı birimlerin yönetim ve koordinasyonunda Müsteşara yardımcı olmak üzere dört Müsteşar Yardımcısı'nın görevlendirileceği hükme bağlanmaktadır.

Madde 43 - Bu maddede Su Kaynakları Bakanlığı'nın ana hizmet birimleri sayılmıştır.

Madde 44 - Bu maddede Ana Hizmet birimlerinden Etüt Plan ve Projelendirme Genel Müdürlüğü'nün görevleri belirtilmiştir. Bunun yanı sıra planlama aşamasına halkın katılımını sağlayacak olan Havza Danışma Meclisinin havza planlamasında dikkate alınması hususu da sağlanmıştır.

Madde 45 - Su Kaynakları Uygulama Genel Müdürlüğü'nün görevleri belirtilmiştir..

Madde 46 - Ana Hizmet birimlerinden Dış İlişkiler ve Avrupa Birliği Koordinasyon İşleri Dairesi Başkanlığı'nın görevleri sayılmıştır.

Madde 47 - Araştırma ve Geliştirme (Ar-Ge), Makine İmalat ve Donatım Daire Başkanlığı'nın görevleri sayılmıştır

Madde 48 - Bu maddede Su Kaynakları Bakanlığı'nın merkez kuruluşundaki Danışma ve Denetleme birimleri sayılmıştır.

Madde 49 - Bu madde de Teftiş Kurulu Başkanlığı'nın görevleri sayılmıştır.

Madde 50 - Bu maddede Hukuk Müşavirliği'nin görevleri sayılmıştır.

Madde 51 - Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı'nın görevleri sayılmıştır.

Madde 52 - Bu maddede Bakanlık Müşavirleri'nin görevlendirilmesi hükme bağlanmıştır.

Madde 53 - Su Kaynakları Bakanlığı'nda basın ve halkla ilgili faaliyetleri planlamak, bu faaliyetlerin belirlenecek usul ve ilkelere göre yürütülmesini sağlamak amacı ile Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği'nin kurulabileceği hükme bağlanmaktadır.

Madde 54 - Bu maddede İç Denetim Birimi Başkanlığı'nın görevleri tespit edilmektedir.

Madde 55 - Bu maddede Su Kaynakları Bakanlığı Merkez teşkilatındaki yardımcı birimler sayılmıştır.

Madde 56 - Bu maddede İnsan kaynakları ve Personel Dairesi Başkanlığının görevleri sayılmıştır.

Madde 57 - Bu madde de İdari ve Mali İşler ve Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı'nın görevleri sayılmıştır.

Madde 58 - Bu madde de Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığının Görevlerini düzenlemektedir.

Madde 59 - Bu maddede Savunma Sekreterliği'nin görevleri düzenlenmiştir.

Madde 60 - Bu madde ile Özel Kalem Müdürlüğü'nün görevleri düzenlenmektedir.

Madde 61 - Bu madde Su Kaynakları Bakanlığı'nın Taşra Teşkilatı'nın kuruluş usul ve esaslarını belirlemektedir.

Madde 62 - Bu madde ile Bakanlık Taşra Teşkilatı kuruluşu düzenlenmektedir.

Madde 63 - Bu madde, Meteoroloji ve Hidroloji İşleri Genel Müdürlüğü'nün görev ve yetkileri ile kurulması öngörülen Su Kaynakları ve Hidroloji Enstitüsünün görevlerini ve çalışma yöntemlerini düzenlemektedir. Bu madde aynı zamanda Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü ve Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğü kuruluş Kanunlarında yer alıp işbu Kanunda yeniden düzenlenen konularda herhangi bir çakışmaya neden olmamak için bu Kanundaki hükümlerin yürürlükten kaldırıldığına dair hususları düzenlemektedir.

Madde 64 - Bu maddede Bakanlık merkez teşkilatının her kademedeki yöneticilerinin yapmakla yükümlü buldukları hizmet ve görevleri, Bakanlık emir ve direktifleri yönünde, mevzuat, plan ve programlara uygun olarak düzenlerken ve yürütürken bir üst yönetici kademeye karşı sorumlu oldukları hususunu düzenlemektedir.

Madde 65 - Bakanlığın; Ana Hizmet ve görevleri ile ilgili konularda diğer bakanlık, kamu kurum ve kuruluşlarının uyacakları esasların yürürlükteki mevzuata uygun olarak belirlemek, kaynak israfını önleyecek ve koordinasyonu sağlamak, diğer bakanlıkların hizmet alanına giren konulara ilişkin faaliyetlerde, Başbakanlıkça belirlenecek esaslar çerçevesinde ilgili bakanlıklara danışmak ve gerekli işbirliği yapmak ve koordinasyonu sağlamakla görevli olup bu madde bu hususları düzenlemektedir.

Madde 66 - Bakanlığın hizmet alanına giren konularda mahalli idarelerle koordinasyon sağlanması hususunu düzenlemektedir.

Madde 67 - Bakanlığın, Kanunla yerine getirmekle yükümlü olduğu hizmetleri, tüzük, yönetmelik, tebliğ, genelge ve diğer idari metinlerle düzenlemekle görevli ve yetkili olduğu hususunu hükme bağlamaktadır

Madde 68 - Bakanın, Müsteşarın ve her kademedeki Bakanlık yöneticilerinin, gerektiğinde sınırları yazılı olarak açıkça belirtmek şartı ile yetkilerinin bir kısmını diğer görevlilere devredebilecekleri, yetki devrinin, devreden amirin sorumluluğunu kaldırmayacağını düzenlemektedir.

Madde 69 - Bakanlığın, bütün işlemleri ile ithalat işlemlerinden alınan her türlü fon, vergi, resim ve idari harç ile yargı harcından muaf olduğu ancak 25/10/1984 tarihli ve 3065 Sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu ile getirilen hükümlerin saklı olduğu hususları düzenlenmektedir.

Madde 70 - Bakanlığa bu Kanunla verilen görev ve hizmetlerle ilgili olarak mali yıl içerisinde tamamlanması mümkün olmayan yatırım projeleri için gelecek yıllara yaygın yüklenimlere girişebilmesi için yetki verilmektedir.

Madde 71 - Su Kaynakları Bakanlığı tarafından gerçekleştirilecek projelerde, hangi muafiyetlerden yararlanılabileceği hususları düzenlenmiştir. Bakanlık projelerinin yürütülmesi sırasında işin gereği, baraj rezervuarı, kanal güzergâhları ve diğer ihtiyaçlardan dolayı mera niteliğindeki yerlerin tahsis amacı değişikliği, 4342 Sayılı Mera Kanunu'nun 14. maddesinin c fıkrasına ve yönetmeliğin 8. maddesine göre yapılmaktadır. Bakanlığın inşaat faaliyetlerinde ihtiyaç duyduğu kum, çakıl taş, kil ve diğer doğal malzeme sahaları için ve diğer ihtiyaçlardan dolayı zorunlu olarak mera alanlarından yararlanılmaktadır.

Özellikle dış kredili projelerde kamulaştırma çalışmalarının kredi-nakit akışına paralel olarak götürülmesi zorunluluk olmaktadır. Proje ödenek ve nakdinin yeterli düzeyde ve istenilen zamanda sağlanamaması durumunda, kredinin temininde, akışında ve inşaat uygulamalarında aksamalar doğmaktadır. Bilindiği gibi Türkiye'nin yatırımlarının 1/3'ünü yapan ve yapacak olan Bakanlığımız, sınırlı ödeneklerle gerçekleştirdiği yatırımları ülke ekonomisine dönüşünün azami düzeyde sağlanması için gerekli çalışmaları süratle yapmaktadır. Ancak mera vasıf değişikliği esnasında istenilen ot bedeli ve geçici teminat bedeli yıllık bazda toplandığında Bakanlığa tahsis edilen bütçe içerisinde yüklü bir meblağ tutmaktadır. Söz konusu bedeller yatırıldığı takdirde geriye kalan ödemelerde bakanlık projelerinin zamanında bitirilmesi mümkün görülmemektedir.

Ayrıca Bakanlığın yatırımcı bir kurum olması ve yeterli iş makinesine sahip olması, geri dönüşüm işlemini kendi iş makineleri ve teknik ekipleri ile istenilen nitelikte ve en ekonomik şekilde yapabilecek olması, yatırımları 10-15 yıl gibi uzun sürelerde tamamlanabilmesi, dolayısı ile de Bakanlığa tahsisli mera vasfındaki bir yerin geri dönüşüm teminatı için yatırılan önemli bir nakdin bu süre içerisinde beklemesi ekonomik bir kayıp olmaktadır.

Bakanlık tarafından yapılan projelerde kurum ya da kuruluşlardan izin alınması uzun bir zaman aldığından özellikle dış kredili projelerin zamanında bitirilmemesine neden olmaktadır.

Bakanlığı yürüteceği projelerle (Baraj, gölet, sulama, içme suyu, arıtma tesisi, isale hattı, taşkın koruma vb.) ilgili olarak ihtiyaç duyduğu özel mülkiyete ait taşınmaz malları elde ederken, yine ihtiyaç duyduğu ve Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü'nden elde etmek zorunda olduğu bilgi, belge, kontrollük ücretleri ile Tapu Sicil Müdürlükleri'nde yaptırmak zorunda kaldığı tescil, ifraz, tevhit gibi işlemlerden döner sermayeye ücreti ile işlem föyü bedeli talep edilmektedir.

Bu ve buna benzer bedellerin tamamının Bakanlık tarafından karşılanması durumunda, çok kısıtlı kamulaştırma ödenekleri ile projelerin önünü açmaya çalışan Bakanlık zor durumda kalacak ve zaten kısıtlı olan kamulaştırma ödenekleri daha da azalacağından kamulaştırma işlemleri dolayısı ile yatırımların gecikmesine ve buna bağlı olarak projelerden beklenen faydanın zamanında alınamamasına neden olmaktadır.

Madde 72 - Yapılacak her türlü imar planının Bakanlığın projelerinin bütünlüğünü bozmayacak şekilde yapılması amacıyla Bakanlığın görüşü alınarak hazırlanması hükme bağlanmıştır.

Madde 73 - Bu maddede bakanlık çalışanlarının bağlı buldukları yerden başka bir yerde geçici olarak görevlendirilmeleri durumunda onlara ödenecek harcırahlara ilişkin usul ve esaslar belirtilmiştir.

Madde 74 - Bakanlığın merkez ve taşra teşkilatında 657 Sayılı Kanun'a tabi olarak istihdam edilen personele ek ödeme yapılması ve bazı özlük haklarının iyileştirilmesi ile ilgili düzenleme yapılmıştır.

Madde 75 - Bakanlığın merkez ve taşra teşkilatında 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi olarak çalışan personele (Sözleşmeli personel hariç) ayda 100 saati aşmayacak şekilde fazla mesai yaptırılması öngörülerek, fazla mesai ücreti ödenmesine ilişkin esaslar belirlenmiştir.

Madde 76 - Bu maddede anlaşmazlıkların kısa sürede sonuçlandırılabilmesi için yargı organlarına hakeme ve icraya intikal etmemiş uyuşmazlıkların sulh yolu ile çözümlenmesi ve yargı organlarına intikal etmiş olan uyuşmazlıkların takibinden veya yüksek yargı organlarına başvurulmasından vazgeçilmesi hususu düzenlenerek karar düzeltme ve yargılamanın yenilenmesi yoluna başvurulmasında takdir yetkisi tanınmıştır.

Madde 77 - Ülkemizde ve dünyada su kaynaklarının geliştirilmesi ve yönetimi konusu giderek önem kazanmaktadır. Bu bağlamda, ülkemizin

yatırım bütçesinin yaklaşık 1/3'ünü kullanmaya devam edecek Bakanlığın geliştirdiği çok yönlü projelerde istihdam edilmek üzere uzmanlara gereksinime vardır, bu maddede açıklanan husus düzenlenmektedir.

Madde 78 - Bu maddede 657 Sayılı Kanun'a tabi personelin atanmasına ilişkin usul ve esaslar belirtilmiştir.

Madde 79 - Bu Kanunla Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'nün teşkilat yapısından Su Kaynakları Bakanlığı Teşkilat yapısına geçişte yeni yapıya uygun olarak, kadroların ihdas, iptal cetvellerine ilişkin düzenlemeler yapılmıştır.

Madde 80 - Su Kaynakları Bakanlığı tarafından ülkemizin farklı havzalarında yürütülmesine devam edilecek olan içme suyu, sulama, enerji maksatlı ve diğer projelerde, projelerin ve yörenin çalışma koşullarındaki güçlükler nedeniyle kalifiye personel ihtiyacının sınırlı miktarda da olsa müşterek kararname ile sözleşmeli personel çalıştırılarak giderilmesi amaçlanmış ve sözleşmeli personelin tabi olacağı mevzuat belirlenmiştir.

3. fıkrada sayılan havzalardaki çalışma koşulları dikkate alınarak buralarda görev yapan personele "Su Kaynakları Bakanlığı öncelikli Yöre Tazminatı" ödenmesi öngörülmüştür.

Madde 81 - Yürürlükten kaldırılan Kanun ve madde hükümleri belirlenmiştir.

Madde 82 - Bu Kanunda öngörülen yönetmeliklerin Bakanlık tarafından çıkarılacağı belirtilmiştir.

Madde 83 - 1) Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce il özel idareleri ve belediyeler tarafından kiralanan kaynak suyu ve yeraltı sularının kira bedellerinin anılan idarelerce kira süresi bitene kadar tahsiline devam olunacağına ilişkin düzenleme yapılmıştır.

2) Bu Kanun ile yapılan yeni düzenleme nedeni ile kadro ve unvanları değişen ya da kaldırılan eski DSİ personelinin, yeni bakanlık personeli olarak yeni kadrolarına atanmaları, özlük hakları ile kadroların ihdası, iptaline ve mevcut kadrolarda yapılacak değişikliklerle ilgili düzenleme yapılmıştır.

3) 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile Hazine adına resen tescil edilen DSİ'ye ait taşınmazların Kanunun yürürlük tarihinden itibaren 6 ay içinde Su Kaynakları Bakanlığı'na tahsisi öngörülmüştür.

Madde 84 - Yürürlük maddesidir

Madde 85 - Yürütme maddesidir.

Türkiye’de Su Kaynakları Yönetimi Kurumsal Yapısı

KURUM ADI	TEMEL YETKİLERİ	İLGİLİ HUKUKSAL MEVZUAT
Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü	Su kaynakları araştırması, nehir havzası geliştirme, nüfus 100.000 üstündeki belediyelere su sağlamak	6200 Sayılı Kuruluş Kanunu 167 Nolu Yer Altı Suların Kanunu
Çevre Ve Orman Bakanlığı	Su kaynakları kirliliği önlenmesi, çevresel standartlar, izin ve denetim, ÇED, nehir havzaları için koruma projeleri	2872 Sayılı Çevre Kanunu Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliği Sulak Alanların Korunması Yönetmeliği ÇED Yönetmeliği
Sağlık Bakanlığı	İçme suyu yasaasının oluşturulması, içme suyu standartlarının belirlenmesi, uygulanması ve izlenmesi, mineral sular standartları, yüzme suyu mevzuatı	1593 Sayılı Genel Hijyen Kanunu
İller Bankası Genel Müdürlüğü	Su ve atık su arıtımı tesislerinin planlanması, finansı	İller Bankası Kanunu
Devlet Planlama Teşkilatı	Su kaynakları yatırımlarının genel planlaması (ör. Barajlar, rezervuarlar ve su temini) ve kirlilik kontrolü (ör. Kanalizasyon ve atık su arıtımı)	DPT Mevzuatı - KHK 540
Büyükşehir Belediyelerin Su Ve Kanalizasyon İdareleri	Endüstriyel atık su deşarjlarının denetimi, atık su arıtım tesislerinin yapımı, işletim ve bakımı	3030 Sayılı Büyük Şehir Belediyeleri Kanunu 1580 Sayılı Belediyeler Kanunu
Tarım Ve Köy İşleri Bakanlığı	Balıkçılık ve su ürünleri mevzuatı, kıyı sular da dâhil tüm su ürünleri sahalarının kalitesinden sorumlu, zirai ilaç kontrolü ve izlenmesi.	1380 Sayılı Su Ürünleri Kanunu 3155 Sayılı Yarım Reformu Kanunu
Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğü	Enerji amaçlı su kaynakları araştırması	2819 Sayılı Kuruluş Kanunu
Kültür Ve Turizm Bakanlığı	Turistik bölgelerde atık su arıtım altyapılarının yapımı	4848 Sayılı Kuruluş Kanunu
Dış İşleri Bakanlığı	Sınır aşan sularla ilgili kararlar	Kuruluş Kanunu
Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü	Resmi istatistikler	Kuruluş Kanunu
Türkiye İstatistik Kurumu	Resmi istatistikler	Kuruluş Kanunu
Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü	Araştırma, izleme	2804 Sayılı Maden Tetkik Ve Arama Enstitüsü Kanunu
Köy Hizmetler Genel Müdürlüğü (*) İl Özel İdareleri	Nüfusu 3000 den az köylere içme suyu ve kanalizasyon hizmetleri sağlamak	3202 Sayılı Kuruluş Kanunu

(*) Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü kapatılmış ve görev ve yetkileri İl Özel İdarelerine devredilmiştir.

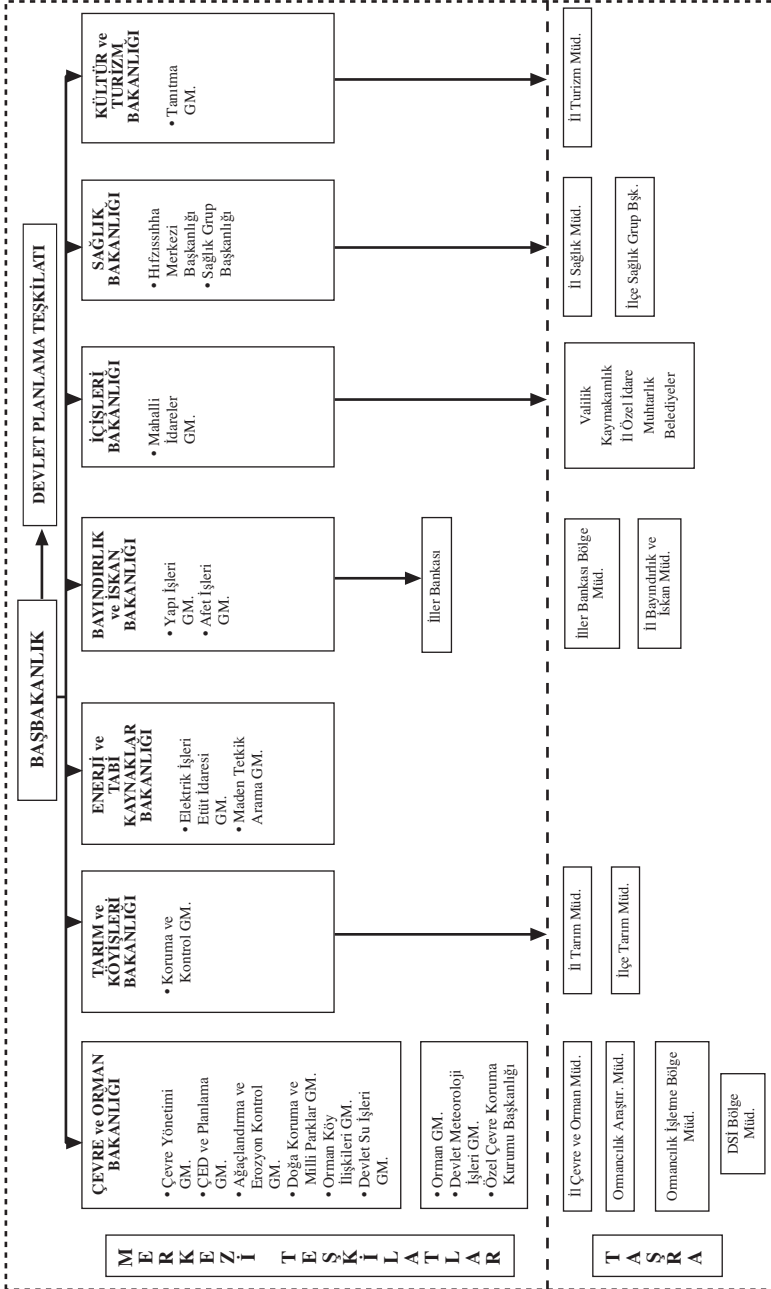

SU KAYNAKLARI YÖNETİMİNDE GÖREV VE YETKİ ÇATIŞMASI

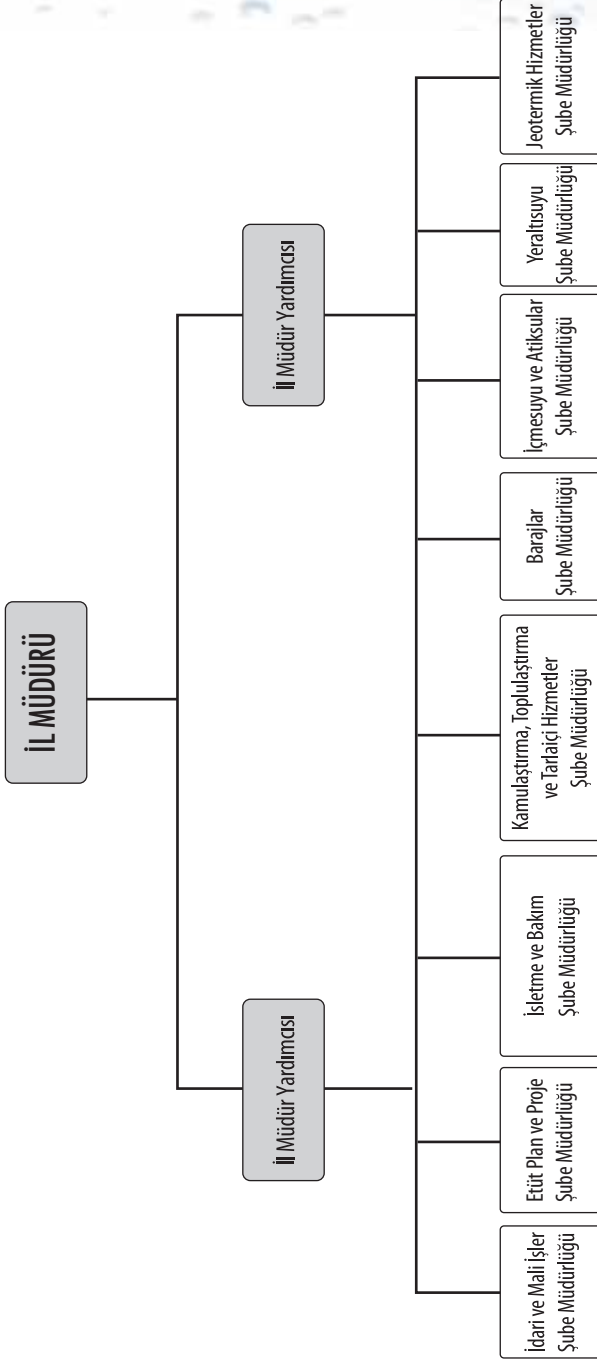
GÖREVLER VE YETKİLER	Çevre ve Orman Bakanlığı (DSİ)	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı	Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı	Valilikler (İl Özel İdareleri)	Büyükşehir Belediyeleri (Su Kanalları ve Hizmetleri)	Belediyeler	İlçeme Başkanlıkları ve İlçeme Kooperatifleri	Belediye ve Köy Tüzel Kuruluşları	Uçuk Bakanlık	Denizcilik Bakanlık
Genel Yetkili Kuruluşlar	+									
Kırsal Yetkili		+	+	+	+				+	+
B) Hükümetlerde Yetkili (Kırsal ve İstisnai)				+	+		+			
Belediye Hizmetleri İçinde Yetkili (Su Hizmetleri İsmi)						+	+	+		
Kırsalda Yıresel ve Bölgesel Yetkili							+	+		

Şekil 2.1. Türkiye'deki su kaynakları yönetiminin hiyerarşik yapısı (Karadağ 2007)

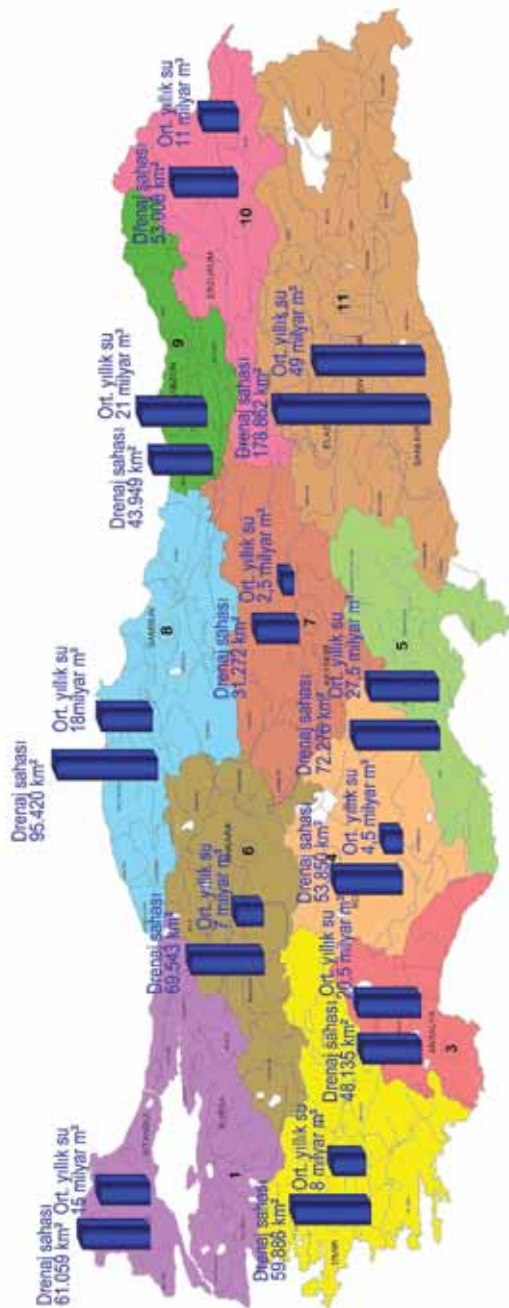
SU KAYNAKLARI BAKANLIĞI İL TEŞKİLAT ŞEMASI

SKB SU HAVZALARIN DRENAJ ALANLARI VE SU POTANSİYELLERİ

Çalışmayı Hazırlayanlar

Özdemir ÖZBAY	Avukat - DSİ Eski Baş hukuk Müşaviri
Dursun YILDIZ	İnşaat Müh. - Su Politikaları Uzmanı DSİ Eski Daire Bşk. Yrd.
Dr. Nüvit SOYLU	Sulama Politikaları Uzmanı DSİ Eski Daire Bşk. Yrd.
Hasan KIRMIZITAŞ	Jeoloji Müh. - DSİ Eski Şube Müdürü
Erkan ALEMDAROĞLU	Ziraat Yük. Müh. GAP Bölge İdaresi Eski Müdürü

ÖZDEMİR ÖZBAY

Avukat - DSİ Eski Baş Hukuk Müşaviri

1944 yılında Kayseri Pınarbaşı'nda doğan Özdemir Özbay, 1971 yılında Ankara Hukuk Fakültesi'nden mezun oldu, 1972 yılında DSİ Genel Müdürlüğü'nde göreve başladı ve 1979 yılına kadar DSİ 16.Bölge Müdürlüğü Keban Barajı'nda görev yaptı. Bu dönemde Keban Barajı Kamulaştırma ve müteahhit itilaflarından sorumlu avukat olarak çalıştı. 1979-1997 yılları arasında DSİ Hukuk Müşavirliği'nde Karakaya Barajı, Atatürk Barajı ve GAP ile ilgili kamulaştırma ve mukavele itilaflarından sorumlu avukat olarak görev yaptı.

1997 - 2007 yılları arasında DSİ Hukuk Müşaviri ve Baş Hukuk Müşaviri olarak çalıştı. 2007 yılında emekli olan Özdemir Özbay, halen bir mühendislik-müşavirlik bürosunun hukuk müşaviri olarak çalışıyor.

DSİ'de çalışma süresi içinde Devlet Planlama Teşkilatı 6.7. ve 8. beş yıllık kalkınma planlarının hazırlanması komisyonlarında komisyon üyeliği ve başkanlığı yapan Özdemir Özbay DSİ mevzuatı ile ilgili TBMM Komisyonlarında komisyon üyelerine bilgi verdi ve çalışmalarına katkıda bulundu.

Evli ve iki çocuk babası olan Özdemir Özbay'ın çeşitli dergilerde yayınlanmış, sempozyum ve konferanslarda sunulmuş birçok makale, bildiri ve kitabı bulunmaktadır.

DURSUN YILDIZ

İnşaat Mühendisi ve Su Politikaları Uzmanı - DSİ Eski Daire Bşk. Yrd.

1958 yılında Samsun'da doğan Dursun Yıldız, 1981 yılında İstanbul Teknik Üniversitesi İnşaat Fakültesi'nden mezun oldu. 1983 yılında DSİ Genel Müdürlüğü'nde çalışmaya başlayan Yıldız, bu dönemde Hollanda ve ABD'de lisansüstü mesleki teknik eğitim ve uygulama programlarına katıldı. ATAUM'da "AB Temel Eğitimi ve "Uluslararası İlişkiler Uzmanlık" programlarını izledi. Hacettepe Üniversitesi Hidropolitik ve Stratejik Araştırma Merkezi'nde, su politikaları alanında yüksek lisans eğitimini tamamladı. DSİ'de Teknik Araştırma ve İçmesuyu Dairesi Başkanlıklarında şube müdürlüğü ve daire başkan yardımcılığı görevlerinde bulundu. Bu dönem içinde Gazi Üniversitesi Mühendislik Mimarlık Fakültesi ve Hacettepe Üniversitesi Hidropolitik ve Stratejik Araştırma Merkezi'nde yarı zamanlı öğretim görevlisi olarak ders verdi. UMAG'da su ve enerji politikaları konusunda da konferanslar veren Yıldız, 2007 yılında DSİ'den emekliye ayrıldı.

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'nde ve İnşaat Mühendisleri Odası'nda çeşitli dönemlerde yönetim kurulu üyeliği ve ikinci başkanlık görevlerinde de bulunan Dursun Yıldız'ın mesleki, teknik, teknopolitik ve hidropolitik alanlarında yurtiçi ve yurtdışında yayınlanmış çok sayıda teknik rapor, bildiri ve makaleleri ayrıca yedi adet rapor ve kitabı vardır.

Dursun Yıldız su politikaları konusundaki araştırmaları nedeniyle, Türkiye Ziraatçılar Derneği tarafından "2008 yılı Başarı Ödülü'ne" layık görülmüştür. Ulusal Sanayici ve İşadamları Derneği'nde genel başkan danışmanı olan ve halen kendi mühendislik- müşavirlik firmasını yürüten Yıldız, evli ve iki çocuk babasıdır.

Dr. NÜVİT SOYLU

Ziraat Yük. Müh. - DSİ Eski Daire Bşk. Yrd.

1953 yılında İstanbul'da doğan Nüvit Soylu, 1979 yılında Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarımsal Ekonomi ve İşletmecilik Bölümü'nden mezun oldu. Daha sonra DSİ Genel Müdürlüğü'nde göreve başladı. 1981-1986 yılları arasında Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Ziraat Fakültesi Tarımsal Ekonomi ve İşletmecilik Bölümü'nden doktora derecesini aldı. 1981 yılında Tarımsal Krediler Hizmetiçi Eğitimi, 1986 yılında Tarımsal Yayım ve Mekanizasyon Eğitimi programlarını tamamladı.

1998-2002 yılları arasında Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği yönetim kurulu üyeliği ve yürütme kurulu üyeliği yaptı. Dr. Nüvit Soylu, Tarımsal Gelişme, Eğitim ve Sosyal Dayanışma Vakfı kurucu üyesi ve yönetim kurulu üyesi / denetleme kurulu üyesi, Tarım Ekonomisi Derneği üyesi, Tüketici Hakları Derneği üyesi, Doğal kaynaklar - Çevre - Gıda komisyonları üyesi olup aynı zamanda Devlet Planlama Teşkilatı 7. ve 8. Beş Yıllık Kalkınma Planlarında Kırsal Kalkınma, Tarımsal Politika ve Yapısal Düzenlemeler, Bölgesel Gelişme Yönlendirme ve Hazırlama Komisyon üyelikleri yapmıştır.

Dr. Nüvit Soylu, 1979- 1982 yılları arasında Ziraat Bankası, Kontrollü Krediler Şubesi'nde ve Genel Müdürlük teknik danışmanlığı görevlerini yürütmüş, 1982-1998 yılları arasında DSİ Genel Müdürlüğü'nde çalışmıştır. Jeoteknik Hizmetler ve Yeraltı suları Dairesi Başkanlığı'nda ziraat yüksek mühendisi, daire başkan yardımcılığı, Etüt ve Plan Dairesi'nde şube müdürlüğü görevlerinde bulunmuş, 1998 tarihinde DSİ'den emekli olmuştur.

1998 yılından bu yana aktif bir şekilde, tarım ve sulama konusunda özel sektör olarak danışmanlık ve proje hizmetlerini yürütmektedir.

Yerli ve yabancı dergilerde yayınlanmış çok sayıda teknik makale ve bildiriye imza atan Soylu, bunların yanı sıra konuyla ilgili birçok teknik rapor hazırlamış ve projelerde yer almış, ayrıca birçok konferans ve panele konuşmacı ve yönetici olarak da katılmıştır.

Evli ve 2 çocuk annesi olan Dr. Nüvit Soylu halen kendi mühendislik-müşavirlik şirketini yürütmektedir.

HASAN KIRMIZITAŞ

Jeoloji Mühendisi- DSİ Jeoteknik Hizmetler ve Yeraltısuları Eski Şube Müdürü

1951 yılında doğan Hasan Kırmızıtaş, 1975 yılında İTÜ Maden Fakültesi Jeoloji Bölümü'nden mezun oldu. Daha sonra DSİ Genel Müdürlüğü'nde göreve başladı. Şanlıurfa DSİ 15. Bölge Müdürlüğü'nde, Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP) kapsamında Atatürk Barajı ve Şanlıurfa ili sınırları içinde değişik projelerde 1979-1984 yılları arasında jeoloji mühendisi olarak, 1984-1994 yılları arasında aynı bölge müdürlüğünde Jeoteknik Hizmetler ve Yeraltı suları şube müdürü olarak görev yaptı.

1995-2003 yılları arası, DSİ Genel Müdürlüğü, Jeoteknik Hizmetler ve Yeraltı suları Dairesi Başkanlığı'nda, Yeraltı suları Etüt ve

Değerlendirme şube müdürü olarak çalıştı. Temmuz 2003-Ağustos 2005 yılları arasında DSİ Genel Müdürlüğü, Teknik Araştırma ve Kalite Kontrol Dairesi Başkanlığı (TAKK Dairesi), İzotop Laboratuvarı Şube Müdürlüğü'nde, Ağustos 2005-Ocak 2008 tarihleri arasında DSİ 5. Bölge Müdürlüğü (Ankara)-Jeoteknik Hizmetler ve Yeraltı suları Şube Müdürlüğü'nde jeoloji mühendisi olarak görev yaptı. 2008 yılında emekli oldu.

Hasan Kırmızıtaş DSİ'de görev yaptığı süre içinde TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası'nda çeşitli teknik komisyonlarda görev yaptı. Hacettepe Üniversitesi Kaman Meslek Yüksek Okulu, Sondajcılık Bölümü'nde ve Harran Üniversitesi Mühendislik Fakültesi'nde yarı zamanlı öğretim görevlisi olarak ders verdi.

Hasan Kırmızıtaş'ın ulusal ve uluslar arası dergilerde yayınlanmış, sempozyumlarda sunulmuş çok sayıda teknik bildiri ve makaleleri ile "yeraltı suyu jeolojisi" konusunda hazırladığı birçok teknik raporu bulunmaktadır.

Hasan Kırmızıtaş halen kendi Mühendislik-Müşavirlik bürosunu yönetmektedir.

Erkan ALEMDAROĞLU

Ziraat Yük. Müh. - GAP Bölge İdaresi Eski Müdürü

1956 yılında Gelibolu'da doğan Erkan Alemdaroğlu, Bursa Erkek Lisesi ve Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi'nden mezun olduktan sonra, 1981 yılından itibaren 6 yıl süre ile sırasıyla DSİ'nin Bursa, Karacabey ve Çanakkale Şube Müdürlükleri'nin İşletme-Bakım birimlerinde çalıştı. 1987-1990 yılları arasında ABD Colorado State University'de sulama alanında yüksek lisans yaptı. ABD dönüşünde bir yıl süre ile DSİ Balıkesir Bölge Müdürlüğü'nde çalıştıktan sonra GAP Bölge Kalkınma İdaresi'ne geçti ve 1991-2001 yılları arasında İdare'nin Bölge Müdürlüğü'nde önce Tarım Grubu koordinatörü olarak (3.5 yıl) daha sonra da bölge müdürü olarak (6.5 yıl) görev yaptı. Alemdaroğlu, 2001 yılında tekrar DSİ'ye dönerek memuriyetteki son 6 yılını DSİ Genel Müdürlüğü Dış İlişkiler Baş Müşavirliği'nde geçirdi ve 2007 yılında kamudan emekli oldu. Meslek hayatı süresince 11 ayrı ülkeye teknik inceleme-araştırma gezisi yaptı. Bir dönem TEMAV'ın (Tarımsal Enerji, Mekanizasyon, Araştırma ve Eğitim Vakfı) ikinci başkanlık görevini yürütmüştür. Halen CHP Bilim-Kültür-Sanat Platformu üyesidir ve TÜSKOOP-BİR (Türkiye Sulama Kooperatifleri Merkez Birliği) fahri danışmanlığının yanısıra, NEM Tarım-Su Limitet Şirketi kurucu ortağı olarak danışmanlık faaliyetlerine devam etmektedir. Kariyeri boyunca sulama sistemlerinin yönetimi, Güneydoğu Anadolu

Projesi, kırsal ve bölgesel kalkınma, sosyal kapital, toprak reformu, tarım ve su politikaları alanlarıyla ilgilenen Alemardoğlu'nun bu konular ile ilgili yurt içi ve yurt dışında yayımlanmış 10 adet bildiri ve makalesi bulunmaktadır.

Danışma Kurulu

İlker ÖZEL	DSİ Eski Genel Müdür Yardımcısı
Dr. S. Saim Efelerli	DSİ Eski Bölge Müdürü ve Daire Başkanı
Hikmet ÖZGÖBEK	DSİ Eski Bölge Müdürü ve Daire Başkanı
Cuma ÇAKMAK	DSİ Eski Daire Başkan Yardımcısı
Fayik TURAN	DSİ Eski Etüd ve Plan Dairesi Başkanlığı Planlama Şube Müdürü
Prof Dr. İlhami ÜNVER	Ankara Üniv. Ziraat Fak. Öğretim Üyesi
Dr. Yusuf Ziya GÜRESİNLİ	DSİ Eski Böl. Md. Yrd, Daire. Bşk. Yrd.
Prof Dr Doğan YAŐAR	9 Eylül Üniversitesi Deniz Bilimleri ve Teknolojisi Enstitüsü Öğretim Üyesi
Prof Dr. Okay EROKSAY	İstanbul Kültür Üniversitesi Öğretim Üyesi
Halis UYSAL	Türkiye Sulama Kooperatifleri Merkez Birliği Genel Başkanı